

UCHWAŁA NR XXV/160/2021
RADY POWIATU GŁOGOWSKIEGO

z dnia 1 marca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025.

Na podstawie art. 4 ust.1 pkt. 3 oraz art. 12 pkt.11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 920) w związku z art. 19 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020r. opoz. 1876 ze zm.) Rada Powiatu Głogowskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Powiatu Głogowskiego przyjmuje Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2025, opracowaną po konsultacjach z gminami Powiatu Głogowskiego, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Powiatu Głogowskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Powiatu
Głogowskiego

Marek Groffik

WPLYNEŁO
Starostwo Powiatowe w Głogowie
Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej
i Osobowości Powiatowej
Data: 15.02.2021 9:14:45
Podpis: [signature]

PROJEKT

POWIAT GŁOGOWSKI

POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2021 - 2025

OPRACOWANA PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W GŁOGOWIE

Motto:

„Dobro rodziny wyzwaniem XXI wieku”

Głogów, styczeń 2021

NACZELNIK
WYDZIAŁU ZDROWIA, POLITYKI SPOŁECZNEJ
I OSOBY POWIATOWEJ

[signature]
Jolanta Dzik

WICESTAROSTA
[signature]
Jeremi Holownia

Spis treści

WSTĘP	3
1. PODSTAWY PRAWNE I ORGANIZACYJNE TWORZENIA POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	4
1.1. ETAPY TWORZENIA STRATEGII.....	4
1.2. ZGODNOŚĆ CELÓW STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	5
1.3. ASPEKTY PRAWNE	10
2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU GŁOGOWSKIEGO	11
2.1. POWIAT GŁOGOWSKI NA MAPIE KRAJU I WOJEWÓDZTWA.....	11
2.2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	13
3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	15
3.1. STRUKTURA UDZIELONEJ POMOCY FINANSOWEJ PRZEZ OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W GŁOGOWIE W LATACH 2017 - 2019	15
3.2. STRUKTURA UDZIELONEJ POMOCY POZAFINANSOWEJ PRZEZ PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ	31
3.2.1. Pomoc instytucjonalna i wsparcie środowiskowe.....	31
3.2.2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej	386
3.2.3. Pracownicy socjalni, asystenci rodziny i koordynatorzy wsparciem rodziny.....	38
3.3. ŚRODOWISKOWE ASPEKTY ZAGROŻEŃ WYSTĘPUJĄCYCH W POWIECIE GŁOGOWSKIM	41
3.3.1. Zmiana modelu i struktury rodziny.....	41
3.3.2. Wpływ sytuacji pandemicznej na funkcjonowanie rodziny	42
3.3.3. Nowe zagrożenia i przemoc w rodzinie	43
3.3.4. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.....	48
3.3.5. Niepełnosprawność	50
3.3.6. Bezrobocie.....	57
3.3.7. Ubóstwo.....	59
3.3.8. Bezdomność	60
3.3.9. Uzależnienia.....	62
3.3.10. Starzenie się społeczeństwa	63
4. ZASOBY ŚRODOWISKOWE I INSTYTUCJONALNE W SFERZE POMOCY SPOŁECZNEJ	69
5. ANALIZA SWOT	74
6. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE REALIZACJI STRATEGII	79
7. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII	83
8. WSKAŹNIKI STOPNIA EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII.....	84
9. KONSULTACJE SPOŁECZNE.....	86
10. REKOMENDACJE.....	87
11. REALIZATORZY STRATEGII I PODZIĘKOWANIA	89
12. WYKAZ ŹRÓDEŁ.....	90
13. WYKAZ WYKRESÓW	91
14. WYKAZ TABEL	93
15. WYKAZ RYSUNKÓW	944

WSTĘP

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 jest wyzwaniem dla samorządu powiatowego i podległych mu jednostek, zwłaszcza dla instytucji i organizacji pozarządowych, które będą wdrażały i realizowały jej poszczególne cele. Strategia powinna uwzględniać programy pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami. W związku z powyższym zaproszono przedstawicieli miejskiego i gminnych ośrodków pomocy społecznej do opracowania kierunków Strategii na lata 2021 - 2025. W wyniku ścisłej współpracy wypracowano trzy główne cele strategiczne:

1. Wzmacnianie rodziny poprzez doskonalenie ofert wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego.
2. Wspieranie uczestnictwa społecznego oraz wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i starszych.
3. Przeciwdziałanie przemocy i ochrona rodziny.

Podczas opracowania niniejszej Strategii przeanalizowano dwadzieścia dokumentów strategicznych o zasięgu lokalnym, wojewódzkim i krajowym, co pozwoliło na zgodność celów. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 stanowi jeden z najważniejszych dokumentów strategicznych, co pozwala samorządowi powiatowemu na realizację założeń polityki społecznej. Problemy społeczne są nie tylko dostrzegane, ale stanowią jeden z priorytetów działalności Powiatu Głogowskiego uwzględniającego partycypacyjny model włączania organizacji pozarządowych z wykorzystaniem potencjału w nich tkwiącego. Udział w tworzeniu Strategii zarówno podmiotów publicznych, jak i niepublicznych tworzy partnerstwo i platformę do współpracy.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 stanowi kontynuację opracowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie w roku 2014 Strategii, której cele w znacznej mierze zostały zrealizowane, co oznacza, że strategiczne cele zostały dobrze określone i realnie osadzone w rzeczywistości. Pozwala to na sformułowanie, że realizacja przyjętych celów wpłynęła na poprawę jakości życia mieszkańców Powiatu Głogowskiego. Jednak dynamiczne zmiany jakie zachodzą w rodzinie, w życiu społecznym, złożoność problemów powodują, że pojawiły się nowe cele do realizacji wymagające nowego podejścia, wdrożenia nowych, interdyscyplinarnych rozwiązań, a wielowymiarowe problemy w rodzinie stały się wyzwaniem XXI wieku.

1. PODSTAWY PRAWNE I ORGANIZACYJNE TWORZENIA POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1.1. ETAPY TWORZENIA STRATEGII

Podstawą prawną do opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest Ustawa o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 16b strategia zawiera w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, a także określa: cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposób realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźniki realizacji działań. Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie powołał Zespół ds. opracowania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2020 - 2025 oraz opracował etapy tworzenia Strategii. Do opracowania diagnozy problemów występujących na terenie Powiatu Głogowskiego pozyskano dane statystyczne i materiały z instytucji i organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej na terenie Powiatu Głogowskiego. W tym celu podjęto szeroko zakrojoną współpracę z wszystkimi podmiotami, które przekazały również informacje na temat posiadanych zasobów. Pozyskane informacje pozwoliły na wskazanie gdzie jesteśmy, jaki jest obecny system pomocy społecznej w Powiecie Głogowskim oraz gdzie chcemy być i dokąd zmierzamy.

W drugim etapie opracowania Strategii zorganizowano szereg spotkań z przedstawicielami instytucji, jak i organizacji pozarządowych w celu opracowania analizy SWOT dzięki której wskazano słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia. Na podstawie analizy SWOT utworzone zostały cele strategiczne i kierunki działań oraz sposoby realizacji Strategii oraz źródła finansowania.

Ważnym etapem tworzenia Strategii był trzeci etap, który polegał na przekazaniu projektu strategii do konsultacji społecznych, w tym w szczególności ośrodkom pomocy społecznej. Celem konsultacji społecznych było zebranie możliwie szerokiego i reprezentatywnego spektrum opinii na temat projektu. Na tej podstawie ośrodki pomocy społecznej przekazały list intencyjny potwierdzający, że dokument ten stanowi długookresowy plan działań określający strategiczne cele rozwoju powiatu zgodny z potrzebami mieszkańców i daje szansę na pozytywne zmiany, które przyniosą konkretne korzyści oraz sprzyjać będą budowaniu systemowego wsparcia społecznego w lokalnym środowisku. Ostatnim etapem tworzenia Strategii było przekazanie projektu dokumentu Zarządowi Powiatu Głogowskiego, a następnie przyjęcie przez Radę Powiatu Głogowskiego.

1.2. ZGODNOŚĆ CELÓW STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie ogólnopolskim, wojewódzkim i powiatowym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowiska zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Opracowując Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych.

Strategiczne dokumenty krajowe stwarzają warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości Państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych.

Strategia Rozwoju Kraju 2020 określa uwarunkowania, kierunki i cele rozwoju kraju w obszarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i regionalnym realizowane przez strategię rozwoju oraz przy pomocy programów z uwzględnieniem okresu programowania UE. Określa obszary problemowe o znaczeniu krajowym i ponadregionalnym, wymagające interwencji państwa oraz ustala strategiczne zadania państwa i zasady uwzględniania ich w programach. Głównym celem w perspektywie do 2020 roku ma być wzmocnienie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów, zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Realizacja celów odbywać się powinna poprzez działania ujęte w trzech obszarach: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjna gospodarka, spójność społeczna i przestrzenna.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - DSRK (Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności) określa główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Strategia proponuje kierunki inwestycji przeprowadzonych do 2030 roku, podporządkowane schematowi trzech obszarów, w skład których wchodzi: konkurencyjność i innowacyjność gospodarki, równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywność i sprawność państwa.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego skupia się na kompleksowym i ustawicznym rozwoju kapitału ludzkiego, który jest kluczowy w budowaniu konkurencyjnej, opartej na wiedzy gospodarce. Stanowi też istotny element jej innowacyjności. Odzwierciedleniem tego podejścia jest przedstawienie budowania kapitału jako procesu składającego się z 5 etapów życia: wczesnego dzieciństwa, edukacji szkolnej, edukacji na poziomie wyższym, aktywności zawodowej, uczenia się dorosłych i rodzicielstwa, starości. Strategia była jedną z 9 strategii zintegrowanych, które spajane były Strategią Rozwoju Kraju 2020 i Długookresową Strategią Rozwoju Kraju Polska 2030.

Ponadto w sferze pomocy społecznej realizowanych jest szereg programów ogólnokrajowych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar integracji program o charakterze operacyjno - wdrożeniowym, ustanowiony pierwotnie w celu realizacji średniookresowej „Strategii Rozwoju Kraju 2020” oraz Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego i pozostałych dokumentów o charakterze strategicznym. Działania w nim zawarte wpisują się w obecnie obowiązującą Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - punktem wyjścia do opracowania Programu była analiza dotychczasowego stanu wiedzy teoretycznej i badawczej na temat przemocy w rodzinie zarówno w Polsce, jak i w innych krajach europejskich oraz dotychczasowe doświadczenia krajowe w zapobieganiu przemocy w rodzinie. Głównym celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce. Do realizacji tego celu zostaną zaangażowane instytucje i organizacje rządowe, samorządowe i pozarządowe w Polsce.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej jest dokumentem o charakterze operacyjno - wdrożeniowym, utworzonym w celu realizacji m.in. Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 oraz innych strategii rozwoju. Wyznacza kluczowe kierunki interwencji publicznej mające służyć kształtowaniu jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych. Adresowany jest przede wszystkim do instytucji publicznych, tworzących i realizujących konkretne polityki, jak również do osób działających w sektorze ekonomii społecznej.

Program „Rodzina 500+” jest finansowym fundamentem wsparcia rodzin. Program wszedł w życie 1 kwietnia 2016 roku i przyczynił się do znacznej poprawy sytuacji materialnej rodzin, wzmocnił je i nadał należyty priorytet. Program Rodzina 500+ realizuje trzy podstawowe cele: wpływa na wzrost liczby urodzeń, ogranicza ubóstwo, w szczególności wśród dzieci oraz

stanowi inwestycję w rodzinę. Zgodnie ze zmianami wprowadzonymi w Programie „Rodzina 500+”, od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia, bez względu na dochód osiągany przez rodzinę. Rozszerzona formuła Programu pozwala na poprawę jakości życia wszystkich polskich rodzin mających dzieci na utrzymaniu i stanowi dopełnienie kompleksowej polityki państwa wobec rodzin.

Program „Dobry Start” to inwestycja w edukację polskich dzieci. Udzielenie jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny w kwocie 300zł. Rodziny otrzymają świadczenie bez względu na dochód. Świadczenie dobry start przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 roku życia.

Program „Maluch+” wspiera rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów. Beneficjenci programu mogą otrzymać dofinansowanie do tworzenia i funkcjonowania miejsc opieki. „Maluch+” jest programem rocznym. Celem programu „Maluch+” jest zwiększenie dostępności terytorialnej i finansowej miejsc opieki w żłobkach, klubach dziecięcych i u dziennych opiekunów dla wszystkich dzieci, w tym dzieci niepełnosprawnych oraz wymagających szczególnej opieki.

Program „Mama 4+” jest rodzicielskim świadczeniem uzupełniającym. Jest przeznaczony dla osób, które żeby wychować co najmniej czworo dzieci nie mogły podjąć pracy zarobkowej lub z niej zrezygnowały, a dziś żyją na granicy ubóstwa, nie mając prawa do świadczeń nawet na minimalnym poziomie.

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” obejmuje swoimi działaniami rzeczywistą i pełną pomoc w celu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz wsparcie ich rodzin. Dodatkowo przewidziana jest również pomoc dla kobiet w okresie ciąży, porodu i połogu oraz rozwój wsparcia dla matek z małoletnimi dziećmi. Program zapewnia podniesienie jakości i dostępności świadczeń opieki zdrowotnej, zwiększenie efektywności i dostępności do rehabilitacji dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, powstałych w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu. W programie przewidziane jest również wsparcie dla rodzin w opiece nad osobą niepełnosprawną czy zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych.

Program Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Program jest adresowany do jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, których obowiązkiem jest realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Program Dostępność Plus jest inicjatywą rządową. Obszarami wsparcia, które zakłada Program jest: architektura, transport, edukacja, służba zdrowia, cyfryzacja, usługi. Głównym celem Programu Dostępność Plus jest zagwarantowanie swobodnego dostępu do dóbr i usług oraz umożliwienie pełnego udziału w życiu społecznym i publicznym osób o szczególnych potrzebach. Do grupy „osób o szczególnych potrzebach” autorzy programu zaliczają przede wszystkim: osoby na wózkach inwalidzkich oraz o ograniczonej możliwości poruszania się, osoby starsze, osoby niewidome i słabo widzące, osoby głuche i słabo słyszące, osoby z niepełnosprawnościami psychicznymi i intelektualnymi, kobiety w ciąży, osoby z małymi dziećmi, w tym z wózkami dziecięcymi, osoby mające trudności w komunikowaniu się z otoczeniem, osoby o nietypowym wzroście, osoby z ciężkim lub nieporęcznym bagażem.

Program Senior+ 2015 - 2020, którego celem strategicznym jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym seniorów poprzez rozbudowę infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w placówkach „Senior+” przy dofinansowaniu działań jednostek samorządu w rozwoju na ich terenie sieci Dziennych Domów „Senior+” i Klubów „Senior+”.

Cele Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powinny być spójne również z dokumentami strategicznymi o zasięgu samorządowym.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030. Wizję przyszłościowego rozwoju regionu określono w formie jako: Dolny Śląsk 2030 regionem równomiernego rozwoju, regionem przyjaznym, nowoczesnym i konkurencyjnym. Jej osiągnięciu służyć będzie realizacja celu nadrzędnego, którym jest harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności oraz przyporządkowanych mu pięciu celów strategicznych: efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu, poprawa jakości i dostępności usług publicznych, wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego, odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego, wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

Strategia Rozwoju Powiatu Głogowskiego na lata 2016 - 2020 stanowi plan rozwoju powiatu, a poprzez wyznaczone priorytety i cele strategiczne, przyczynia się do rozwoju gospodarczego, wzrostu poziomu życia mieszkańców i ograniczenia problemów społecznych na terenie powiatu.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 - 2021, którego celem głównym jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych. Jego realizacja odbywa się poprzez cele strategiczne oparte na diagnozowaniu środowiska osób niepełnosprawnych, wspieraniu osób niepełnosprawnych, tworzeniu infrastruktury socjalnej oraz podnoszenie kwalifikacji osób niepełnosprawnych oraz instytucji i placówek działających na ich rzecz.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2018 - 2022. Głównym celem programu jest ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej oraz pomocy instytucjonalnej. Program zawiera rozwiązania, które mają zapobiec sytuacji nierówności i wykluczeniu ze społeczeństwa osób z zaburzeniami psychicznymi oraz budować partnerstwo.

3 - letni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na terenie Powiatu Głogowskiego na lata 2021 - 2023 opracowany w celu określenia działań związanych z zapewnieniem pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym opieki ze strony ich rodziców biologicznych. Realizując założenia programu należy mieć na względzie dobro dziecka i poszanowanie jego praw do: opieki i wychowania w rodzinie, a w razie konieczności do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, powrotu do rodziny lub umożliwienie adopcji, stabilnego środowiska wychowawczego i pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar na lata 2017 - 2021. Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy i zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zaś celami szczegółowymi: przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez edukację społeczną w zakresie przyczyn, mechanizmów i skutków przemocy, promocja postaw społecznych oraz działań wolnych od przemocy, zwiększenie dostępności i skuteczności działań korekcyjno - edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc, zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

1.3. ASPEKTY PRAWNE

Różnorodność problemów społecznych występujących w Powiecie Głogowskim powoduje konieczność uwzględnienia, obok ustawy o pomocy społecznej, także innych aktów prawnych mających wpływ na konstrukcję dokumentu i realizację zadań społecznych.

- Ustawa z dnia 05 sierpnia 1998 roku o samorządzie powiatowym.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym.
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ponadto z uwagi na szerokie rozumienie polityki społecznej, uwzględniające szerokie elementy społecznego zabezpieczenia przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU GŁOGOWSKIEGO

2.1. POWIAT GŁOGOWSKI NA MAPIE KRAJU I WOJEWÓDZTWA

Powiat Głogowski leży w Województwie Dolnośląskim i jest jednym z 26 powiatów ziemskich. Pod względem powierzchni, która wynosi 442,76 km², plasuje się na 23 miejscu, przed powiatami: wałbrzyskim, lubańskim i kamiennogórskim zajmując zaledwie 2,2% powierzchni całego województwa dolnośląskiego. Według Urzędu Statystycznego we Wrocławiu na dzień 31.12.2019 r. liczba ludności Powiatu Głogowskiego stanowi 89 102 osób, co wynosi 1,5% liczebności całego województwa. Mniejszą liczbą mieszkańców wykazują się jedynie powiaty lubiński i średzki. Jednakże Powiat Głogowski jest trzecim powiatem w województwie pod względem gęstości zaludnienia, zaraz za powiatami świdnickim i dzierzoniowskim. Średnia gęstość zaludnienia wynosi 202,23 osoby na km² i jest blisko 2 razy większa niż średnia gęstość zaludnienia całego województwa (106 osób na km²).

Rysunek nr 1 Powiat Głogowski na mapie kraju.

Źródło: REGIOset. Mapa Polski z zaznaczonymi województwami i Powiatem Głogowskim.

Rysunek nr 2 Powiat Głogowski na mapie Województwa Dolnośląskiego.

Źródło: Raport o stanie powiatu głogowskiego.

W skład Powiatu Głogowskiego wchodzi Miasto Głogów oraz 5 gmin wiejskich: Gmina Głogów, Gmina Kotla, Gmina Jerzmanowa, Gmina Pęcław i Gmina Żukowice. Największą gminą pod względem powierzchni jest gmina Kotla (128 km²), z kolei najmniejszą powierzchnię

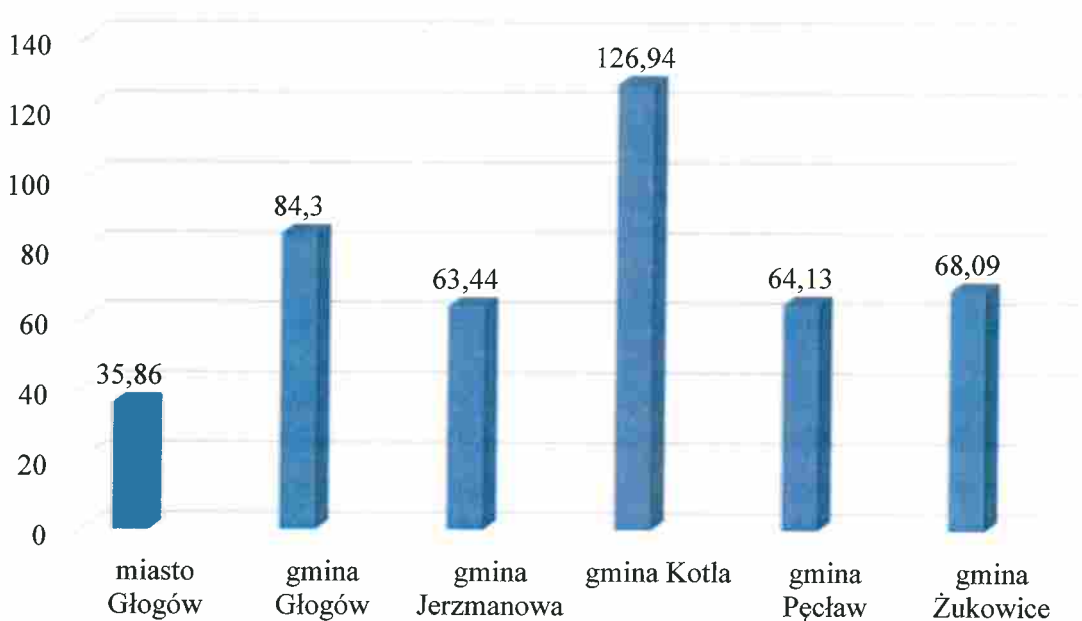
zajmuje Miasto Głogów (35 km²). Jednakże blisko 75% ludności powiatu to mieszkańcy Głogowa. Najmniejszą liczbą ludności wykazuje się z kolei Gmina Pęcław (2 149, czyli niecałe 2,4% ludności całego Powiatu Głogowskiego).

Rysunek nr 3 Podział Powiatu Głogowskiego na poszczególne gminy

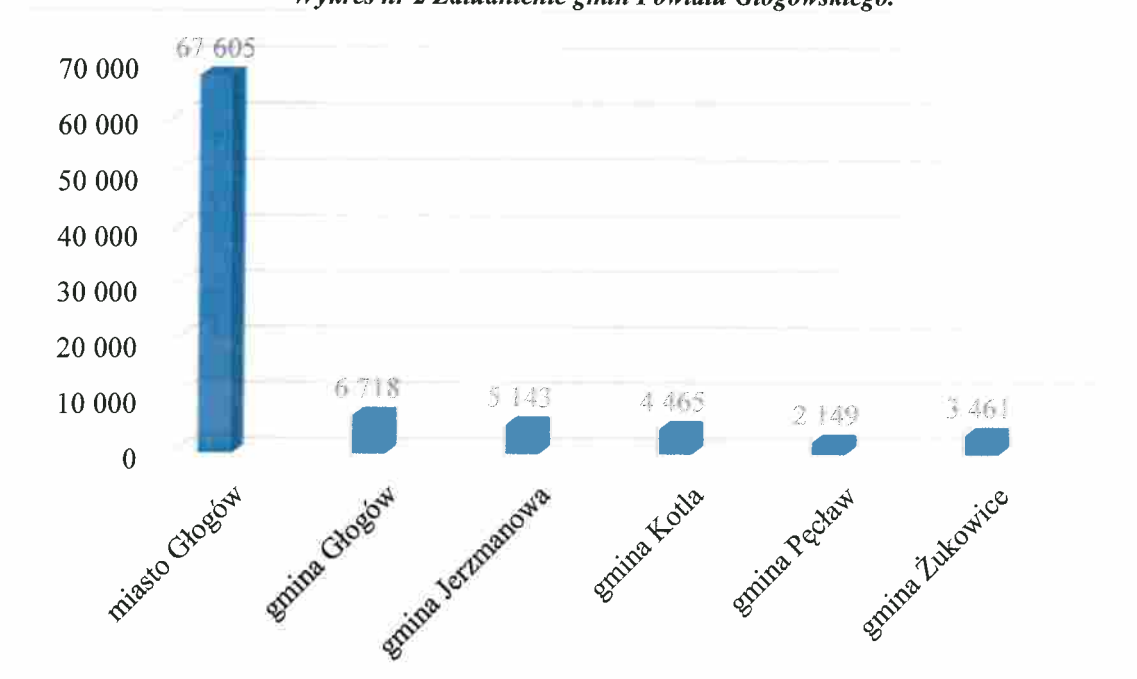
Źródło: Raport o stanie Powiatu Głogowskiego.

Wykres nr 1 Powierzchnia gmin Powiatu Głogowskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet nadesłanych przez urzędy poszczególnych gmin.

Wykres nr 2 Zaludnienie gmin Powiatu Głogowskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z ankiet nadesłanych przez urzędy poszczególnych gmin.

2.2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Gęstość zaludnienia gmin Powiatu Głogowskiego jest bardzo zróżnicowana. Najwyższą gęstość zaludnienia odnotowuje się w mieście Głogów, wynosi ona bowiem aż 1802 osób na km². Jest ona blisko dziewięciokrotnie większa niż gęstość zaludnienia całego Powiatu Głogowskiego, która wynosi 202 osoby na km². W gminach wiejskich wynosi łącznie 55,7 osoby na km². Dane dotyczące gęstości zaludnienia przedstawia poniższa tabela. Z kolei następną tabelą przedstawia szczegółowe dane demograficzne gmin Powiatu Głogowskiego.

Tabela nr 1 Gęstość zaludnienia gmin wiejskich Powiatu Głogowskiego.

GMINA	OSÓB NA KM ²
Miasto Głogów	1 802
Gmina Głogów	79
Gmina Kotla	35
Gmina Jerzmanowa	81
Gmina Pęcław	34
Gmina Żukowice	50

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu.

Tabela nr 2 Podstawowe dane demograficzne gmin Powiatu Głogowskiego.

wyszczególnienie	powierzchnia w km ²	liczba ludności	gęstość zaludnienia na km ²
Miasto Głogów	35,86	67 605	1 802
Gmina Głogów	84,30	6 718	79
Gmina Jerzmanowa	63,44	5 143	81
Gmina Kotla	126,94	4 465	35
Gmina Żukowice	68,09	3 461	50
Gmina Pęcław	64,13	2 149	34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu.

Jak już zaznaczono wcześniej, 75% populacji Powiatu Głogowskiego to mieszkańcy Głogowa. Miasto ogrywa centralną rolę w regionie, gdzie skupia się większość obiektów usługowo - handlowych. W Głogowie funkcjonują władze samorządu powiatowego wraz z podległymi jednostkami, w tym instytucje pomocowe. To w mieście skupiają się najważniejsze instytucje i placówki, takie jak instytucje kulturalno-oświatowe, placówki służby zdrowia, placówki edukacyjne, miejsca przeznaczone do sportu i rekreacji czy miejsca spotkań towarzyskich. Obecny rozwój powiatu zdeterminowany jest odkryciem złóż rud miedzi, co zadecydowało, iż Głogów pełni obecnie rolę jednego z głównych ośrodków Legnicko - Głogowskiego Zagłębia Miedziowego. Huta Miedzi „Głogów”, która zlokalizowana jest w granicach miasta, bezpośrednio wpłynęła na rozwój przemysłu i lokalny rynek pracy Powiatu Głogowskiego. Jednakże zwiększone zanieczyszczenie środowiska spowodowane przemysłem hutniczym wpłynęło na rozwój działalności finansowej i ubezpieczeniowej, obsługę rynku nieruchomości i inną działalnością usługową na terenach gmin wiejskich kosztem rolnictwa.

Od lat obserwuje się ujemny przyrost naturalny w Powiecie Głogowskim, co jest związane z problemem starzejącego się społeczeństwa (zwiększająca się liczba zgonów i mniejsza liczba narodzin) oraz emigracją ludności. Na tej podstawie Główny Urząd Statystyczny przewiduje dalsze obniżenie się liczby mieszkańców Powiatu Głogowskiego. Przedstawia to poniższa tabela.

Tabela nr 3 Prognoza liczby ludności Powiatu Głogowskiego do roku 2050.

rok	2025	2030	2035	2040	2045	2050
liczba ludności	86,0 tys.	83,4 tys.	80,4 tys.	77,1 tys.	73,6 tys.	70,2 tys.

Źródło: dane z Głównego Urzędu Statystycznego.

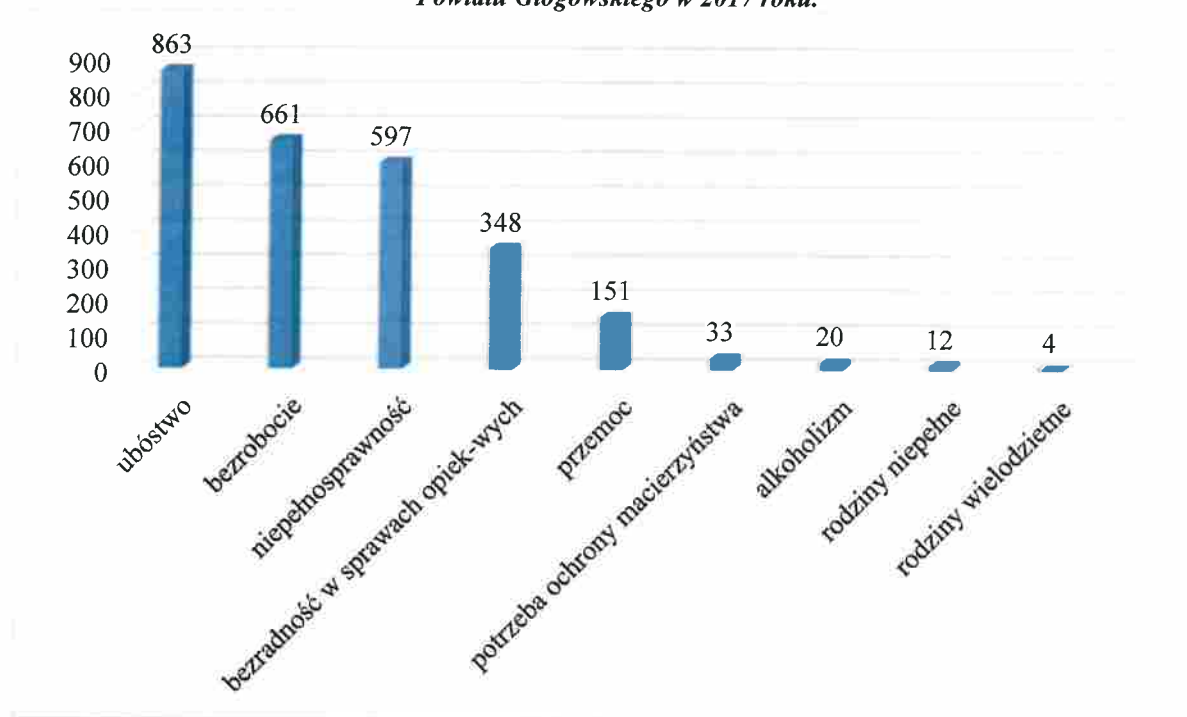
3. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

3.1. STRUKTURA UDZIELONEJ POMOCY FINANSOWEJ PRZEZ OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W GŁOGOWIE W LATACH 2017 - 2019

Pomoc społeczną rozumie się jako instytucję polityki społecznej, której celem jest umożliwienie osobom i ich rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są sami pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna organizowana jest przez organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie, na warunkach partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

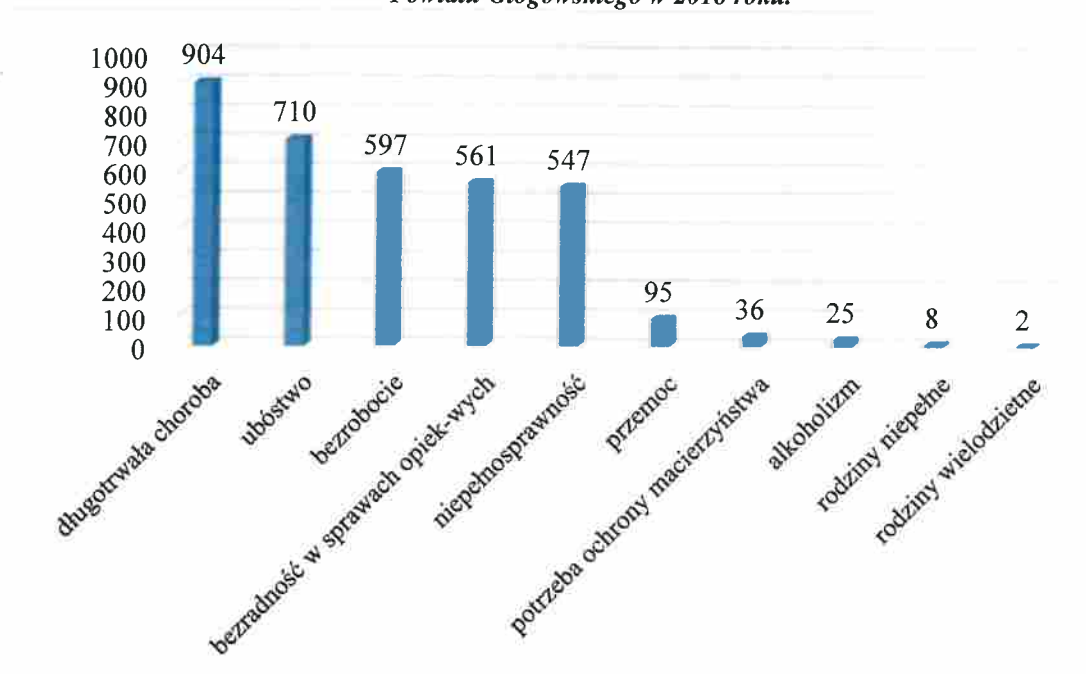
Na terenie Powiatu Głogowskiego do takich instytucji i placówek należą: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, pięć Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, a w strukturze powiatowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Dzięki współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej uzyskano istotne informacje dotyczące przyczyn udzielania pomocy rodzinom, które zamieszkują Powiat Głogowski. Poniższy wykres przedstawia strukturę wspomnianych przyczyn udzielanej pomocy w latach 2017 - 2019.

Wykres nr 3 Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez OPS funkcjonujące na terenie Powiatu Głogowskiego w 2017 roku.

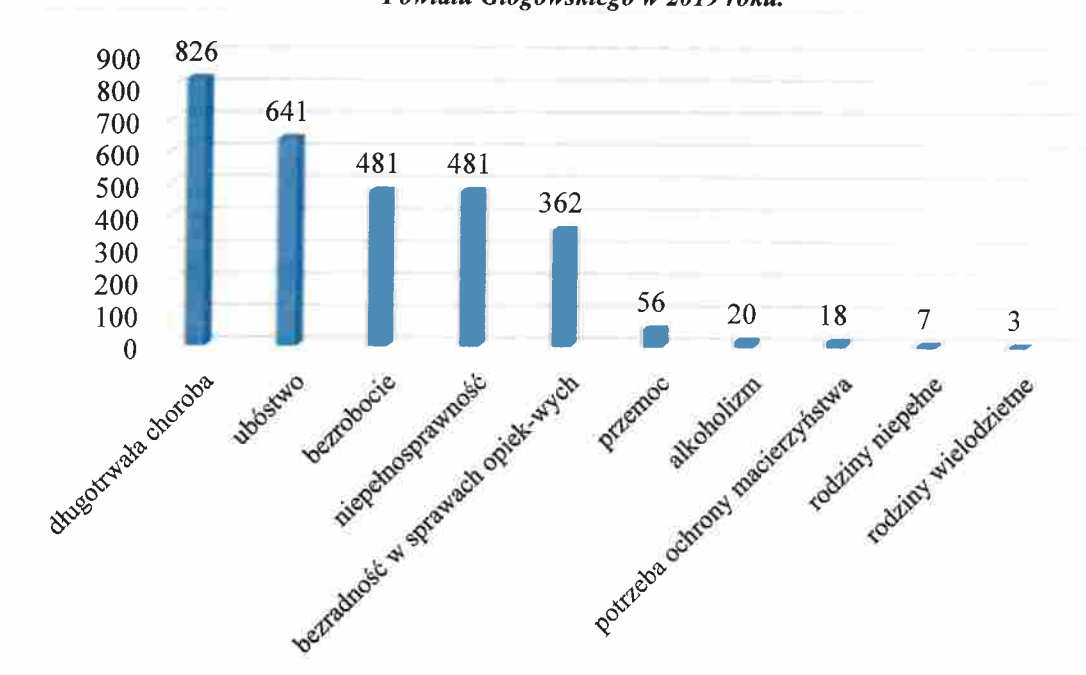
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet nadesłanych przez OPS.

Wykres nr 4 Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez OPS funkcjonujące na terenie Powiatu Głogowskiego w 2018 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet nadesłanych przez OPS.

Wykres nr 5 Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez OPS funkcjonujące na terenie Powiatu Głogowskiego w 2019 roku.

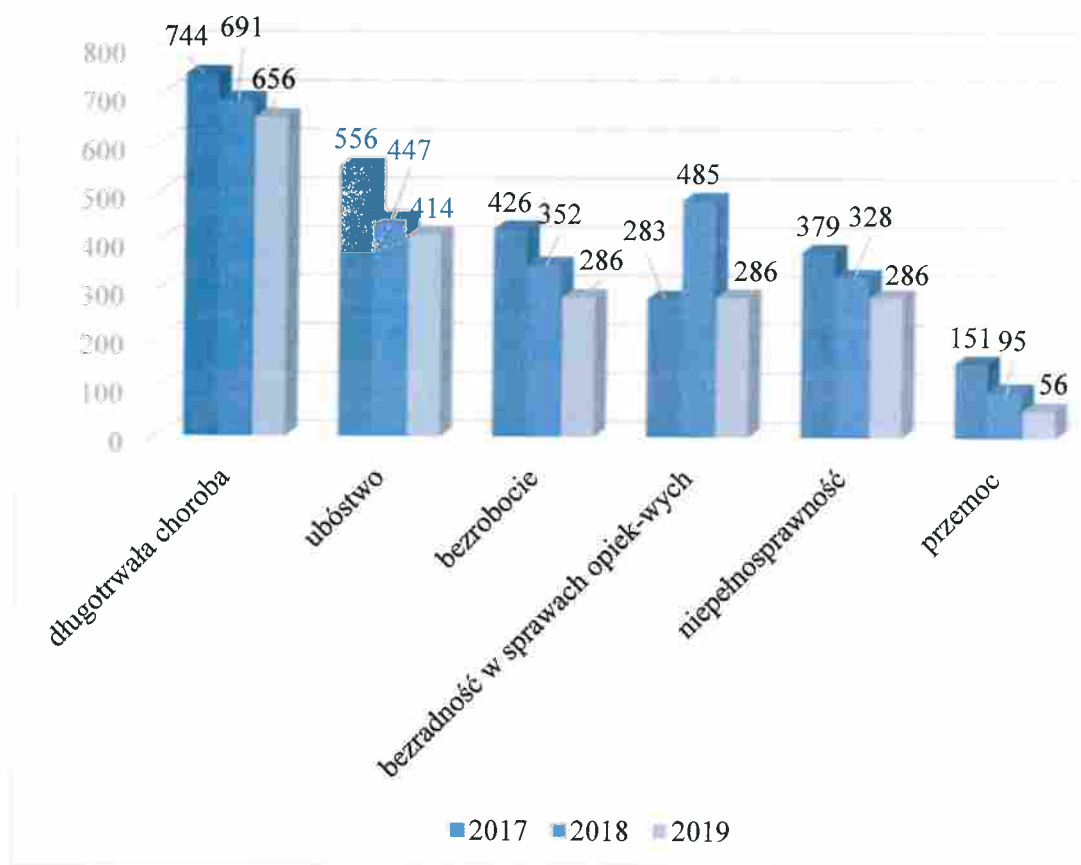
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet nadesłanych przez OPS.

Powyższe wykresy pokazują, iż najczęstszymi przyczynami udzielania wsparcia przez Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Głogowskiego są ubóstwo, bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Warto zauważyć, iż w roku 2019 najczęstszą przyczyną poszukiwania wsparcia instytucjonalnego była bezradność w sprawach

opiekuńczo - wychowawczych. Dość istotnymi problemami z jakimi zgłaszały się po pomoc były również: niepełnosprawność, przemoc czy bezrobocie. Problem stanowiły również uzależnienia.

Można zaobserwować, iż z roku na rok liczba osób zgłaszających się z problemem ubóstwa spada. W roku 2017 zgłosiło problem ubóstwa 2020 osób, w kolejnym roku było ich 1681, a w 2017 o 567 osób mniej, czyli 1453. Podobną sytuację obserwuje się w kwestii bezrobocia. W 2017 po pomoc zgłosiło się 1727 bezrobotnych, rok później 102 osoby mniej, a w minionym roku było ich 1282. Odwrotna sytuacja jest w przypadku bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. W roku 2017 problem bezradności zgłosiło 1089 osób, a bezradność była znaczącym problemem w Powiecie Głogowskim. W 2018 roku zgłosiło się już 1561, a bezradność stała się już jednym z trzech największych problemów w naszym powiecie. Z kolei w ubiegłym roku liczba osób co prawda spadła do 1523, jednakże bezradność stała się problemem, z którym najczęściej zgłaszały się osoby do Ośrodków Pomocy Społecznych.

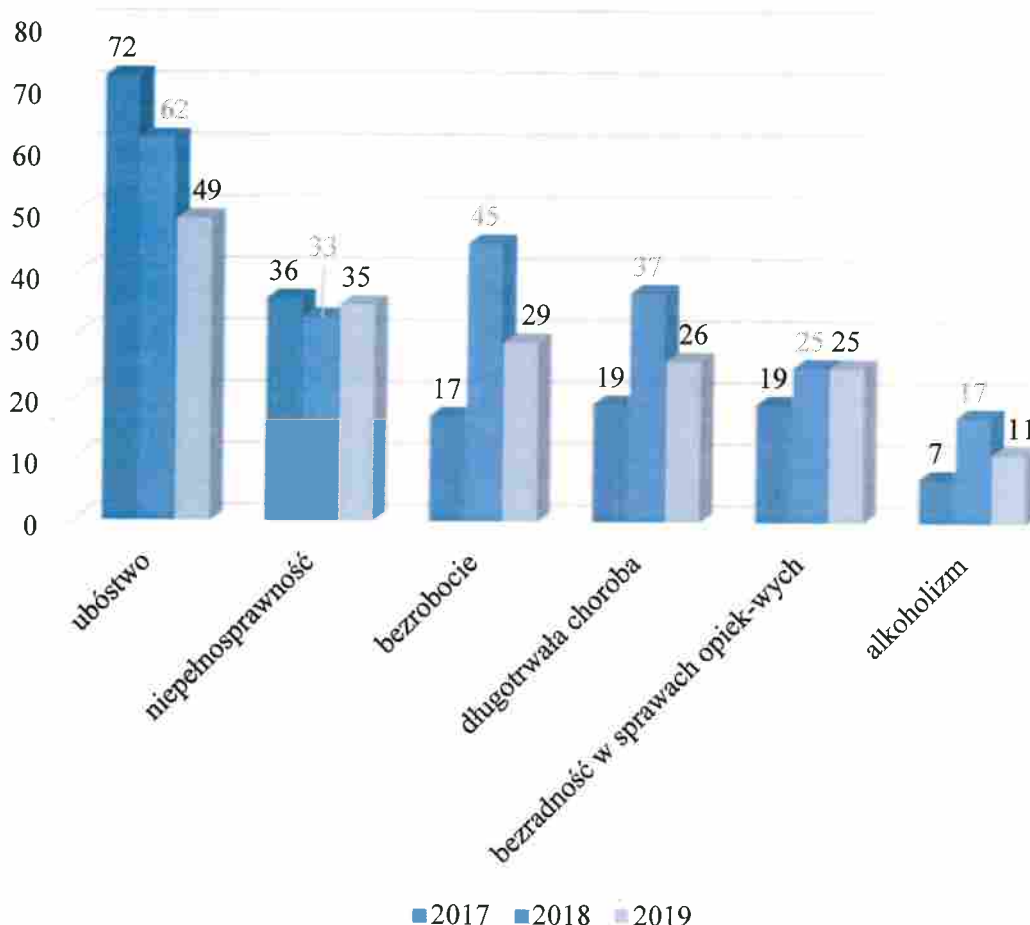
Wykres nr 6 Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie w latach 2017 - 2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie.

Najczęstszym problemem z jakim zgłaszały się osoby z prośbą o pomoc do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogowie były: długotrwała choroba (22%), bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (21%) oraz ubóstwo (21%). Można zaobserwować znaczący wzrost problemu jakim jest bezradność opiekuńcza, która jeszcze w roku 2017 nie stanowiła głównego problemu społeczności Głogowa. Jednakże w kolejnym roku stała się najczęstszą przyczyną poszukiwania pomocy w MOPS Głogów (wzrost z 15% na 24%). Na stałym poziomie utrzymuje się liczba osób zgłaszających problem bezrobocia, niepełnosprawności i przemocy wykazując stopniowy spadek.

Wykres nr 7 Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie w latach 2017 - 2019.

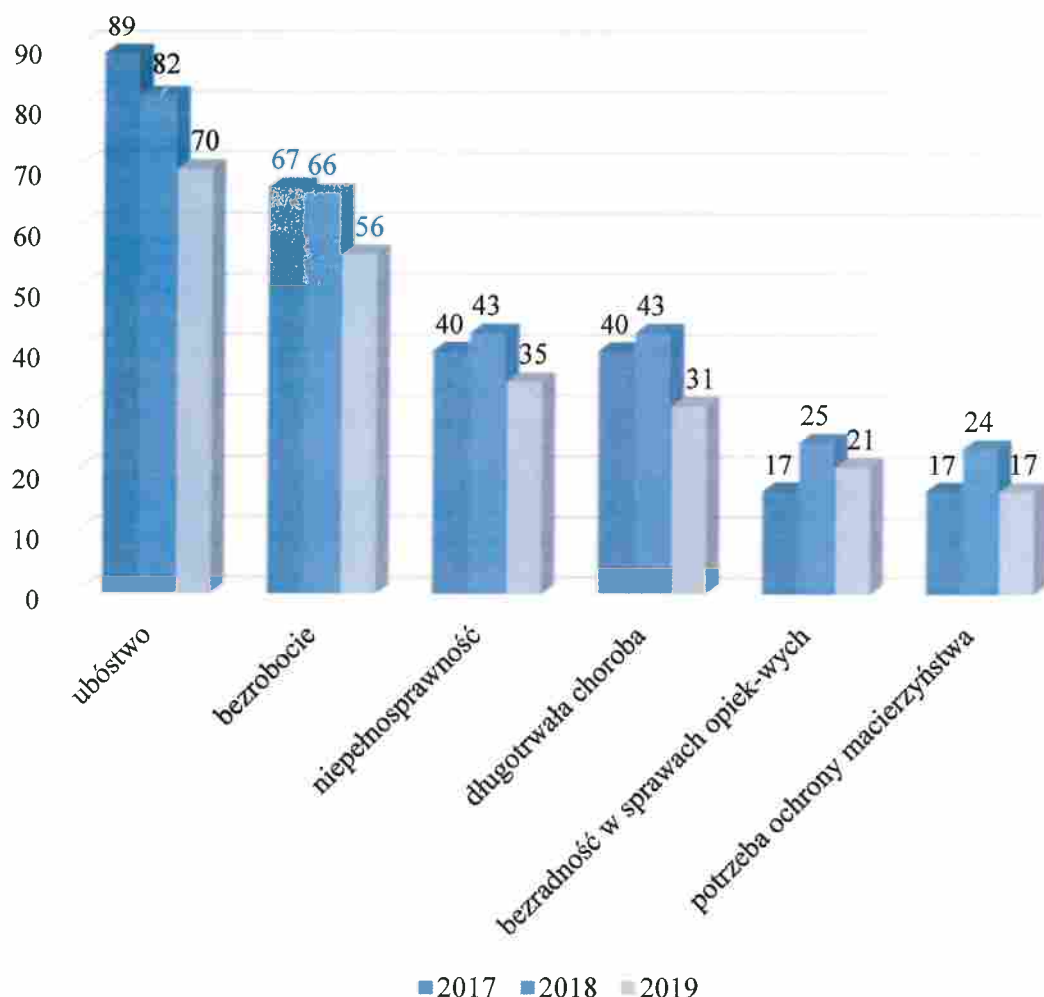

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie.

Najczęstszym problemem z jakim zgłaszali się mieszkańcy Gminy Głogów do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogowie to ubóstwo (31%). Równie poważnym problemem jest bezrobocie (18%) i bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (18%). Warto zauważyć istotny wzrost bezrobocia w 2018 roku co uczyniło je jednym

z najczęstszych powodów poszukiwania pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Głogowie. Na podobnym poziomie utrzymuje się liczba osób zgłaszających problem niepełnosprawności i długotrwałej choroby (14%). Dość częstym, jednak w znacznie mniejszym stopniu, jest alkoholizm (5%).

Wykres nr 8 Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli w latach 2017 - 2019.

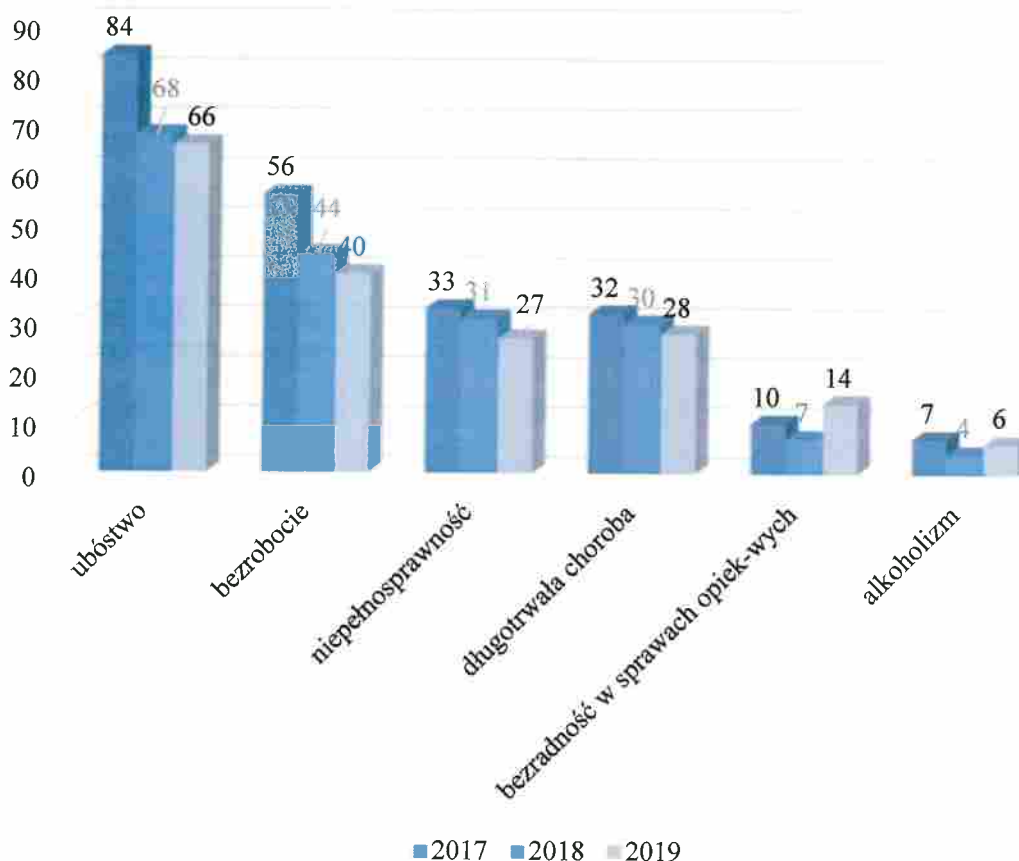

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli.

Jak wynika z powyższego wykresu mieszkańcy Gminy Kotla najczęściej zgłaszali się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli z problemem ubóstwa (27%), bezrobocia (23%) i niepełnosprawności (13%). Można zaobserwować, iż w roku 2018 do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli zgłaszało się więcej osób co spowodowało znaczące różnice w ilości zgłaszanych problemów. Największy wzrost w porównaniu z 2017 rokiem odnotowano w przypadkach potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezradności

w sprawach opiekuńczo - wychowawczych. Mieszkańcy Gminy Kotla równie często zgłaszali się z problemem długotrwałej choroby.

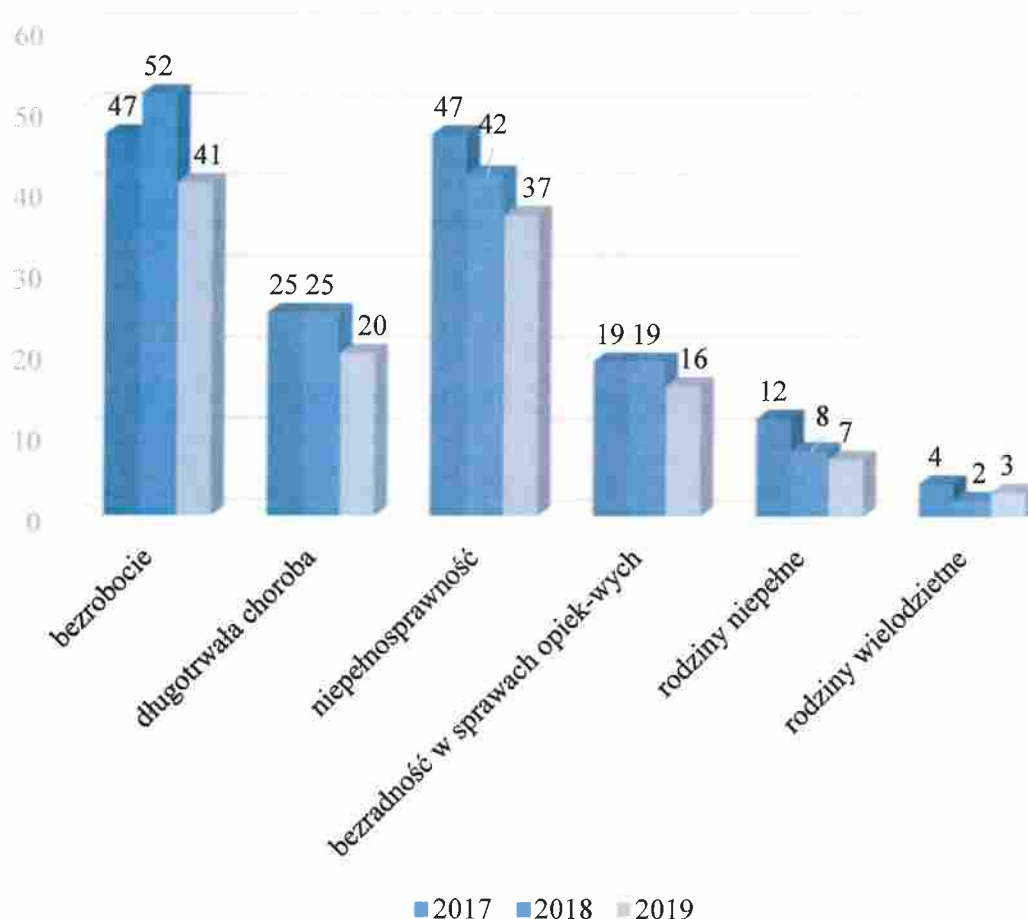
Wykres nr 9 Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu w latach 2017 - 2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu

Najczęstszymi przyczynami poszukiwania pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pęcławiu w latach 2017 - 2019 były: ubóstwo (36%), bezrobocie (25%) i niepełnosprawność (16%). Liczba osób, które zgłaszają się z problemem długotrwałej choroby utrzymuje się na stałym poziomie. Problem bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w roku 2019 stał się jednym z głównych problemów. Dotychczas był to jeden z najrzadziej występujących problemów. Warto wspomnieć, iż w ciągu ostatnich trzech lat 17 osób z problemem uzależnień poszukiwało wsparcia instytucjonalnego.

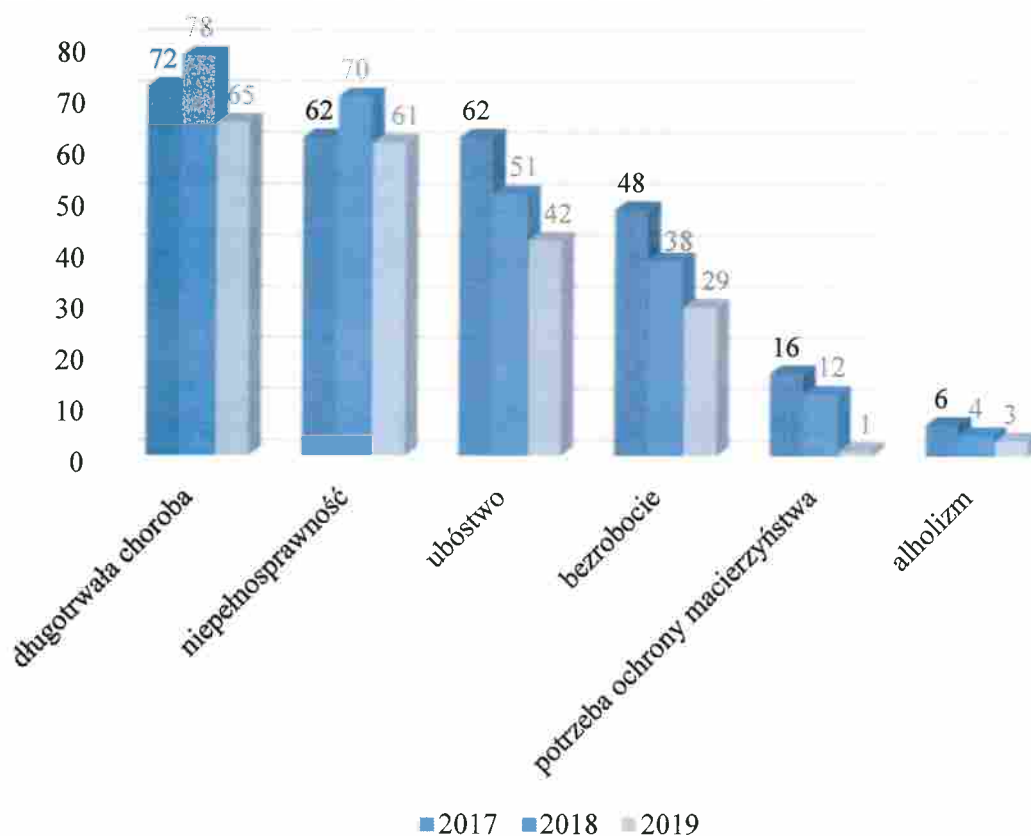
Wykres nr 10 Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach w latach 2017 - 2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach.

W Gminie Żukowice najistotniejszymi problemami w latach 2017 - 2019 były: bezrobocie (36%), niepełnosprawność (20%) i bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych (18%). Innym istotnym problemem z jakim zgłaszały się osoby do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żukowicach jest długotrwała choroba (12%). Wśród mieszkańców Gminy Żukowice poszukujących pomocy instytucjonalnej łącznie 14% pochodzi z rodzin niepełnych lub wielodzietnych.

Wykres nr 11 Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej w latach 2017 - 2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej.

W Gminie Jerzmanowa najczęstszymi powodami poszukiwania pomocy były: niepełnosprawność (24%), ubóstwo (23%) i długotrwała choroba (23%). Bardzo poważnym problemem mieszkańców Gminy Jerzmanowa było bezrobocie (20%). Innymi przyczynami zgłaszania się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jerzmanowej była potrzeba ochrony macierzyństwa (23%) i alkoholizm (9%).

Głównym celem pomocy społecznej jest przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą, praca socjalna, prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej, analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacja zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych oraz rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb. Funkcjonujące na terenie Powiatu Głogowskiego Ośrodki Pomocy Społecznej udzielały wsparcia mieszkańcom gmin, a także wypłacały świadczenia w postaci zasiłków rodzinnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

System pieczy zastępczej.

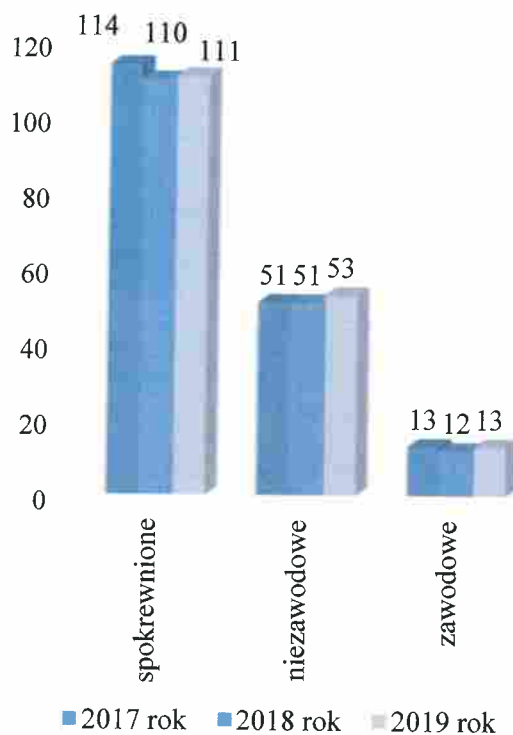
Rodziny z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi stanowią znaczną część klientów lokalnego systemu pomocy społecznej. Przeważnie niezaradność ze strony rodziców biologicznych w opiece i wychowaniu dzieci własnych łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak uzależnienia, przemoc domowa, problemy w prawidłowym pełnieniu ról rodzicielskich oraz małżeńskich czy zawodowych, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego, w szczególności w sytuacjach kryzysowych. Dysfunkcje w funkcjonowaniu rodziny zastępczej oraz wyuczona bezradność prowadzi do zjawiska sieroctwa społecznego, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci przejściowo lub w skrajnych przypadkach trwale, szans przebywania i wychowywania w rodzinie biologicznej, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo - wychowawczych. Rodziny, w których panuje niewłaściwa atmosfera, konflikty wewnątrzrodzinne, błędy wychowawcze, brak odpowiedzialności za dzieci oraz bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych nie są w stanie we właściwy sposób sprawować opieki nad dziećmi, co prowadzi do konieczności organizowania zastępczych form opieki nad dziećmi. Jedną z najbardziej preferowanych form opieki nad dzieckiem są formy rodzinnej pieczy zastępczej.

Szereg istotnych zmian w zakresie pieczy zastępczej nastąpiło od roku 2012, co uregulowane zostało wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Obowiązująca ustawa definiuje system pieczy zastępczej jako zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Piecza zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej (rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka) oraz w formie instytucjonalnej (placówki opiekuńczo - wychowawcze). W Powiecie Głogowskim w latach 2017 - 2019 w ogólnej liczbie rodzin zastępczych, podobnie jak w latach poprzednich, dominowały rodziny zastępcze spokrewnione. W strukturze rodzin zastępczych, wśród rodzin spokrewnionych oraz niezawodowych dominują rodziny sprawujące opiekę nad 1 dzieckiem. Natomiast cechą charakterystyczną rodzin zastępczych zawodowych jest sprawowanie opieki nad większą ilością dzieci pozbawionych możliwości przebywania pod opieką rodziny biologicznej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od roku 2012 formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

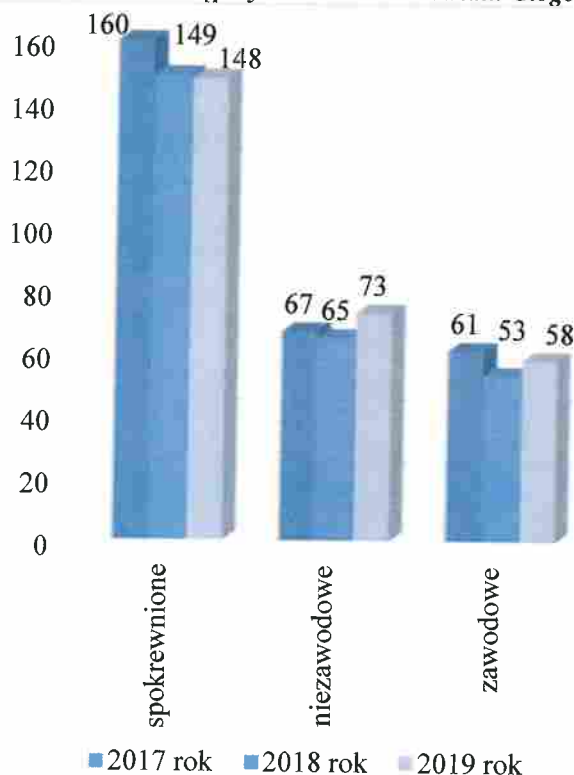
- a) rodzina zastępcza: spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna,
- b) rodzinny dom dziecka.

Wykres nr 12 Liczba rodzin zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2017 - 2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań za lata 2017 - 2019.

Wykres nr 13 Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2017 - 2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań za lata 2017 - 2019.

Świadczenia finansowe dla rodzin zastępczych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym przysługują świadczenia obligatoryjne, czyli comiesięczne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w nich dziecka, a także dodatku na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka niepełnosprawnego.

Ponadto rodzinom zastępczym, w indywidualnych i uzasadnionych przypadkach, przysługują świadczenia fakultatywne.

Dodatkowym świadczeniem obligatoryjnym przysługującym od 01 kwietnia 2016r. na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej w wieku do lat 18 jest dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł miesięcznie.

Ponadto od roku 2018 funkcjonuje program „Dobry Start”. Jednorazowe wsparcie w wysokości 300 zł przysługuje wszystkim uczniom rozpoczynającym rok szkolny niezależnie od wysokości osiąganego dochodu. Świadczenie dobry start przysługuje dzieciom w wieku szkolnym do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia.

W przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Głogowskiego wnioski o przyznanie wyżej wymienionych form wsparcia rozpatrywane są przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

Jednocześnie rodzinom zastępczym zawodowym wypłacane jest comiesięczne wynagrodzenie w wysokości uzależnionej od kwalifikacji oraz liczby dzieci pozostających pod opieką danej rodziny.

Tabela nr 4 Świadczenia udzielone rodzinom zastępczym w roku 2017.

	liczba świadczeń	wydatki w zł
Świadczenia dla rodzin zastępczych, z tego:	5700	3 634 925
Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	2999	2 403 916
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	341	70 364
Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	11	5 300
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (zawodowe rodziny zastępcze)	64	28 520
Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (zawodowe rodziny zastępcze)	1	1 500
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego 500+	2284	1 125 325

Źródło: zestawienie własne na podstawie sprawozdania rzeczowo - finansowego z wykonywania działań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2017 oraz sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie za 2017 rok.

Tabela nr 5 Świadczenia udzielone rodzinom zastępczym w roku 2018.

	liczba świadczeń	wydatki w zł
Świadczenia dla rodzin zastępczych, z tego:	5950	3 630 966
Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	3121	2 391 901
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	403	84 489
Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	11	7 750
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (zawodowe rodziny zastępcze)	66	28 680
Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (zawodowe rodziny zastępcze)	3	3 000
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego 500+	2120	1 047 346
Świadczenie „Dobry Start” 500+	226	67 800

Źródło: zestawienie własne na podstawie sprawozdania rzeczowo - finansowego z wykonywania działań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2018 oraz sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie za 2018 rok.

Tabela nr 6 Świadczenia udzielone rodzinom zastępczym w roku 2019.

	liczba świadczeń	wydatki w zł
Świadczenia dla rodzin zastępczych, z tego:	5518	3 533 968
Świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	2842	2 340 170
Dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka	362	84 137
Świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	14	9 550
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (zawodowe rodziny zastępcze)	73	30 770
Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego (zawodowe rodziny zastępcze)	1	1 500
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego 500+	2071	1 021 341
Świadczenie „Dobry Start” 500+	155	46 500

Źródło: zestawienie własne na podstawie sprawozdania rzeczowo - finansowego z wykonywania działań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za rok 2019 oraz sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie za 2019 rok.

Pomoc dla osób usamodzielnianych.

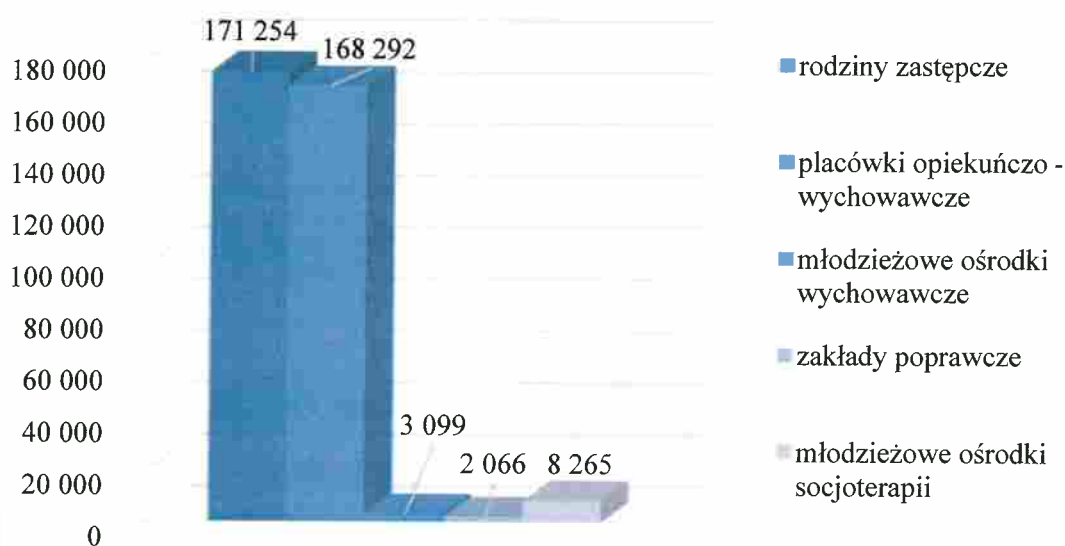
Ze wsparcia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie korzysta młodzież, która opuściła pieczę zastępczą, co nie oznacza jednak całkowitego opuszczenia systemu pieczy zastępczej. Wsparciem objęci są pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych, którzy realizują proces usamodzielnienia. Pomocą na usamodzielnienie objęte są również osoby opuszczające młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii czy zakłady poprawcze. Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych jest trudność w pozyskiwaniu we własnym zakresie mieszkania i tym samym zapewnienia sobie odpowiednich warunków

mieszkaniowych. Ponadto osoby te cechują się często biernością, niechęcią do zmian swojej sytuacji, niejednokrotnie zbyt niską motywacją do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych oraz brakiem podstawowych umiejętności i kompetencji niezbędnych w dorosłym życiu. Okoliczności te w istotny sposób utrudniają realizację programów usamodzielnienia i stwarzają ryzyko powrotu do patologicznego środowiska domowego oraz zagrożenia wykluczeniem społecznym. Dlatego konieczne jest kontynuowanie i podejmowanie nowych działań wspierających proces usamodzielnienia w taki sposób, aby ułatwić młodym osobom rozpoczęcie samodzielnego życia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie usamodzielnianym wychowankom zarówno rodzinnej, jak i instytucjonalnej pieczy zastępczej udziela pomocy w formie finansowej poprzez wypłacanie pomocy:

- 1) comiesięczna pomoc na kontynuowanie nauki,
- 2) jednorazowa pomoc na usamodzielnienie,
- 3) jednorazowa pomoc na zagospodarowanie.

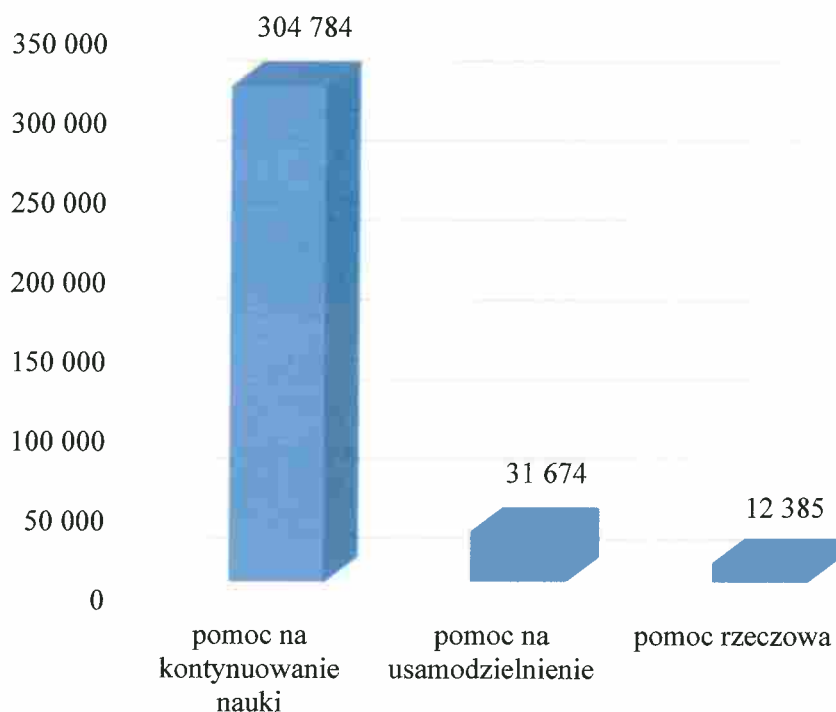
Wykres nr 14 Kwoty przekazane usamodzielniającym się wychowankom w 2017 roku.

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

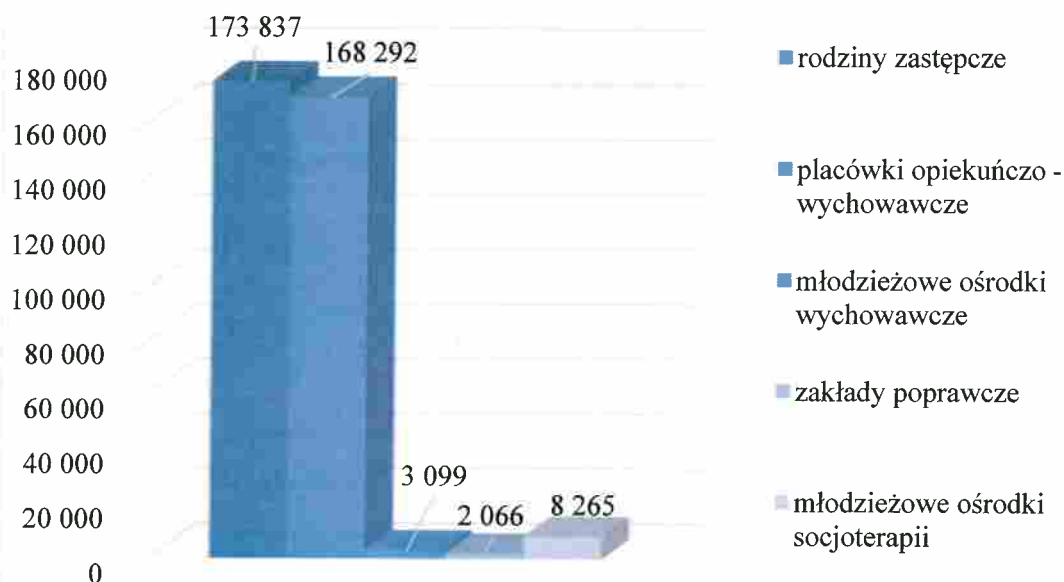
Wysokość świadczenia uwarunkowana jest od czasu pobytu wychowanka w danej formie pieczy zastępczej. W roku 2017 ogółem objęto pomocą 27 osób usamodzielnianych z rodzin zastępczych na łączną kwotę **171 254 zł**. Wypłacono **295** świadczeń oraz 25 osób usamodzielnianych z placówek na łączną kwotę **177 589 zł**. Wypłacono **310** świadczeń. Wysokość kwot wydatkowanych na poszczególne rodzaje pomocy ilustruje wykres nr 15.

Wykres nr 15 Wysokość wypłaconych świadczeń ogółem w 2017 roku.

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

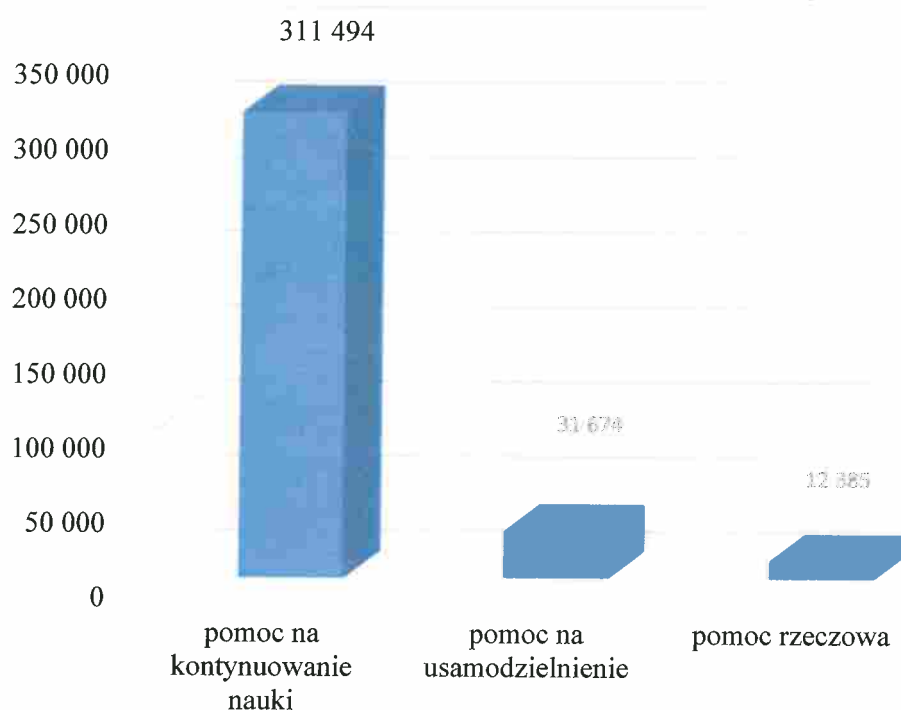
Wykres nr 16 Kwoty przekazane usamodzielniającym się wychowankom w 2018 roku.

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

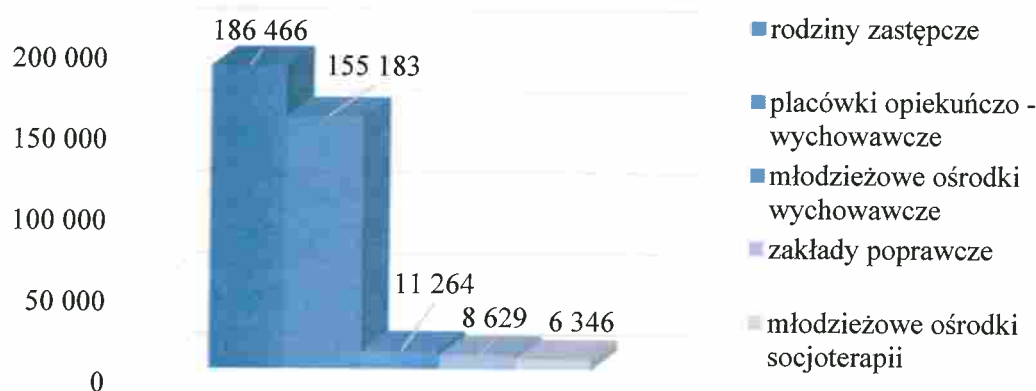
Wysokość świadczenia uwarunkowana jest od czasu pobytu wychowanka w danej formie pieczy zastępczej. W roku 2018 ogółem objęto pomocą 31 osób usamodzielnianych z rodzin zastępczych na łączną kwotę **173 837 zł**. Wypłacono **299** świadczeń oraz 33 osoby usamodzielniane z placówek na łączną kwotę **181 722 zł**. Wypłacono **318** świadczeń. Wysokość kwot wydatkowanych na poszczególne rodzaje pomocy ilustruje wykres nr 17.

Wykres nr 17 Wysokość wypłaconych świadczeń ogółem w 2018 roku.

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

Wykres nr 18 Kwoty przekazane usamodzielniającym się wychowankom w 2019 roku.

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

Wysokość świadczenia uwarunkowana jest od czasu pobytu wychowanka w danej formie pieczy zastępczej. W roku 2019 ogółem objęto pomocą 31 osób usamodzielnianych z rodzin zastępczych na łączną kwotę **186 466,00 zł**. Wypłacono **304** świadczenia oraz 33 osobom usamodzielnianym z placówek na łączną kwotę **181 422,00 zł**. Wypłacono **303** świadczenia. Wysokość kwot wydatkowanych na poszczególne rodzaje pomocy ilustrują wykresy 18 i 19.

Wykres nr 19 Wysokość wypłaconych świadczeń ogółem w 2019 roku.

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

Osoby usamodzielniane od 2018 roku zostały również objęte **Programem „Dobry Start”** w kwocie 300 zł. jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny niezależnie od wysokości osiąganego dochodu. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie udzieliło pomocy w formie finansowej w Programie „Dobry start” rodzinom zastępczym, placówką opiekuńczo - wychowawczym oraz osobom usamodzielnionym. Poniższa tabela przedstawia strukturę udzielonych świadczeń w latach 2018 - 2019.

Tabela nr 7 Świadczenia przyznane w latach 2018 - 2019.

	Liczba przyznanych świadczeń 2018 rok	Kwota wypłaconych świadczeń 2018 rok	Liczba przyznanych świadczeń 2019 rok	Kwota wypłaconych świadczeń 2019 rok
Rodziny Zastępcze	167	50 100,00 zł	155	46 500,00 zł
Placówki Opiekuńczo - Wychowawcze	56	16 800,00 zł	55	16 500,00 zł
Osoby usamodzielniane	3	900,00 zł	15	4 500,00 zł

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

3.2. STRUKTURA UDZIELONEJ POMOCY POZAFINANSOWEJ PRZEZ PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

3.2.1 Pomoc instytucjonalna i wsparcie środowiskowe.

Poza wsparciem finansowym mieszkańcom Powiatu Głogowskiego udzielana jest pomoc w formie wsparcia środowiskowego, wsparcia instytucjonalnego, poradnictwa, pracy socjalnej oraz interwencji kryzysowej.

Na terenie Powiatu Głogowskiego wsparcie środowiskowe zapewniają placówki wsparcia dziennego, w szczególności:

- Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Głogowie.
- Dom Dziennego Pobytu „Cicha Przystań” w Głogowie.
- Miejski Ośrodek Rehabilitacji i Usług Specjalistycznych w Głogowie.
- Warsztaty Terapii Zajęciowej „Arka” w Głogowie.
- Warsztaty Terapii Zajęciowej „Przystań” w Głogowie.
- Świetlice i Kluby Środowiskowe Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie.

Ponadto całodobowe wsparcie instytucjonalne zapewniają:

- Dom Pomocy Społecznej „Magnolia” w Głogowie dla osób przewlekle somatycznie chorych.
- Filia Domu Pomocy Społecznej „Magnolia” w Głogowie dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Inteluktualnie w Głogowie.
- Pięć placówek opiekuńczo - wychowawczych.
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

Osoby wymagające całodobowej opieki, niemogące samodzielnie funkcjonować w środowisku z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, mogą korzystać z pomocy w formie umieszczenia w domu pomocy społecznej. Na terenie Powiatu Głogowskiego działają dwa domy pomocy społecznej, które łącznie posiadają 148 miejsc, w tym 120 miejsc dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz 28 miejsc dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

Tabela nr 8 Liczba osób korzystających ze wsparcia w Domach Pomocy Społecznej w Głogowie

Rok	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających
2017	148	170
2018	148	178
2019	148	181

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazywanych przez Dom Pomocy Społecznej „Magnolia” w Głogowie.

Tabela nr 9 Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej w Głogowie

Rok	Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca
2017	3 630,00zł
2018	3 710,00zł
2019	3 980,00zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zarządzeń Starosty Powiatu Głogowskiego.

Kolejną placówką wsparcia dziennego jest Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Głogowie. Dom przeznaczony jest dla 60 osób dorosłych, cierpiących na zaburzenia natury psychicznej i/lub niepełnosprawność intelektualną, zamieszkałych na terenie Powiatu Głogowskiego i powiatów ościennych. Osoby przyjmowane są do Domu na podstawie decyzji administracyjnej Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie. Nadrzędnym celem placówki jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności uczestników, które przydatne będą do możliwie jak najbardziej samodzielnego życia. Cele te realizowane są poprzez następujące formy terapii: zajęcia plastyczne, zajęcia ceramiczne, zajęcia manualne: rękodzielnictwo, zajęcia rehabilitacyjno - sportowe, zajęcia integracyjno - ruchowe, zajęcia komputerowe, zajęcia teatralne, relaksację, opiekę psychologiczną, warsztaty umiejętności społecznych i interpersonalnych, zajęcia edukacyjne i psychoedukacyjne, opiekę pedagogiczną, opiekę socjalną, zajęcia taneczne, muzyczne, spotkania i imprezy integracyjne.

Tabela nr 10 Liczba osób korzystających ze wsparcia w Powiatowym Środowiskowym Domu Samopomocy w Głogowie

Rok	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających
2017	60	68
2018	60	72
2019	60	62

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazywanych przez Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Głogowie.

Na terenie Powiatu Głogowskiego funkcjonuje pięć placówek opiekuńczo - wychowawczych typu socjalizacyjnego. Zadaniem tych placówek jest zapewnienie dzieciom pozbawionym trwale lub okresowo opieki rodziny własnej, zapewnieniem całodobowej opieki i wychowania, odpowiednich do potrzeb, warunków rozwoju. W 2014 roku zostało utworzone Powiatowe Centrum Administracyjne w Głogowie do wspólnej obsługi organizacyjnej oraz ekonomiczno - administracyjnej poniższych placówek opiekuńczo - wychowawczych.

- Dom Dziecka „Pod Lipami” im. Jana Kochanowskiego w Głogowie, ul. Spadzista 7 - regulaminowa liczba miejsc - 14.
- Dom Dziecka w Głogowie ul. Orbitalna 27/38 - regulaminowa liczba miejsc 8.
- Dom Dziecka w Głogowie, ul. Generała Stanisława Maczka 7 - regulaminowa liczba miejsc - 14.
- Dom Dziecka w Głogowie, ul. Folwarczna 53 - regulaminowa liczba miejsc - 14.
- Dom Dziecka w Kotli, ul. Głogowska 68 - regulaminowa liczba miejsc 10.

Wszystkie placówki funkcjonujące na terenie Powiatu Głogowskiego zapewniają kameralną formę opieki instytucjonalnej łącznie dla 60 dzieci pozbawionych opieki rodzin naturalnych. Poniżej przedstawiono tabele wykazującą liczbę dzieci w poszczególnych latach, które zostały umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Głogowskiego.

Tabela nr 11 Napływ dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Głogowskiego

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w instytucjonalnej formie pieczy zastępczej
2017	24
2018	27
2019	24

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

Koszt utrzymania dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej znacznie przewyższa koszt utrzymania w rodzinnej formie pieczy zastępczej. Poniżej przedstawiamy zestawienie miesięcznych kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Głogowskiego na przestrzeni lat ubiegłych.

Tabela nr 12 Zestawienie Średniego miesięcznego kosztu utrzymania w placówkach opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Głogowskiego.

Rok	2017	2018	2019
Dom Dziecka „Pod Lipami im Jana Kochanowskiego w Głogowie, ul. Spadzista 7 (dawniej ul. Lipowa 10)	4 345,38 zł	3 993,35 zł	3 978,80 zł
Dom Dziecka w Głogowie ul. Orbitalna 27/38	5 307,33 zł	4 869,63zł	4 964,61 zł
Dom Dziecka w Głogowie ul. Gen. St. Maczka 7	4 223,27 zł	4 234,68 zł	4 327,78 zł
Dom Dziecka w Głogowie ul. Folwarczna 53	(placówka nie funkcjonowała)	(placówka nie funkcjonowała)	4 567,34 zł
Dom Dziecka w Kotli ul. Głogowska 68	4 958,29 zł	4 611,26 zł	4 810,03 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zarządzeń Starosty Powiatu Głogowskiego

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie udziela również pomocy pozafinansowej poprzez umożliwienie usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej okresowego całodobowego pobytu w Mieszkaniu Chronionym. Pobyt w mieszkaniu chronionym przysługuje wychowankom podlegającym procedurze usamodzielnienia, kontynuującym naukę, w wieku od 18 do 25 lat. W trakcie przebywania w mieszkaniu chronionym osoby usamodzielnianie podejmują działania ukierunkowane na pozyskiwanie mieszkania we własnym zakresie lub z zasobów gminy. Mieszkanie Chronione dysponuje 3 miejscami. W 2017 roku z mieszkania chronionego korzystała 1 osoba, w 2018 roku 2 osoby, a w 2019 roku 3 osoby.

Powiat Głogowski od wielu lat zleca realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej dotyczącego prowadzenie mieszkania chronionego dla osób usamodzielnianych z terenu Powiatu Głogowskiego. Od stycznia 2020 roku Stowarzyszeniu Na Rzecz Integracji i Usamodzielniania „DOM W GŁOGOWIE” po raz kolejny zostało zlecone zadanie w formie „Prowadzenia mieszkania chronionego dla osób usamodzielnianych z terenu Powiatu Głogowskiego”.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie od 1 stycznia 2018 roku do 31 sierpnia 2020 roku realizowało Projekt „Dla dobra dziecka i rodziny” uwzględniający potrzeby wychowanków pieczy zastępczej oraz rodziców zastępczych. Do najważniejszych potrzeb należało m. in. wsparcie usamodzielnianych wychowanków w procesie usamodzielniania, szeroko rozumiane specjalistyczne poradnictwo (poradnictwo prawne, psychologiczne, logopeda, lekarz psychiatra itp.), usługi o charakterze zawodowym w przypadku usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej i przygotowujących się do procesu usamodzielniania.

Na potrzeby projektu zostały stworzone cztery grupy - młodzież usamodzielniana 18+ oraz przygotowująca się do procesu usamodzielniania 15 - 18 r.ż, młodzież i dzieci od 7 - 14 r.ż. oraz rodzice zastępczy. Celem głównym projektu było stwarzanie usług aktywnej integracji o charakterze społecznym oraz zawodowym, skierowanych do ww. grup. Wsparcie miało formę poradnictwa i usług specjalistycznych (indywidualne konsultacje), „Szkoła dla rodziców” (działania podnoszące kompetencje rodzin zastępczych), „Akademia Letnia” (działania podnoszące kompetencje rodzin zastępczych oraz usług aktywnej integracji dla dzieci w wieku 7 - 14 r.ż) oraz cyklu warsztatów dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej i przygotowujących się do tego procesu młodzieży w wieku 15 - 18 r.ż). Dzięki działaniom przeprowadzonym w projekcie przygotowano dzieci i młodzież do prawidłowego wchodzenia w role społeczne, zminimalizowano deficyty powstałe w okresie przebywania w rodzinach biologicznych oraz udzielono wsparcia rodzinom zastępczym w pełnieniu ich funkcji. W projekcie wzięło udział ogółem 258 uczestników.

Partnerstwo publiczno - społeczne.

Na terenie Powiatu Głogowskiego funkcjonuje wiele organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, z którymi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie od lat współpracuje. W wyniku tej współpracy w roku 2015 nawiązano partnerstwo publiczno - społeczne „Razem dla współpracy” z 9 organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz seniorów. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie w okresie wieloletniej działalności w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi organizowało szereg nowatorskich działań. Dzięki nim w Powiecie Głogowskim wzrosła świadomość potrzeb osób niepełnosprawnych i seniorów. Koalicja z organizacjami pozarządowymi pozwoliła na wspólną organizację warsztatów, konferencji, szkoleń, spartakiad, marszów integracyjnych i innych inicjatyw. Wartością dodaną współpracy pomiędzy naszą instytucją, a organizacjami trzeciego sektora jest aktywność nie tylko NGO, ale i ich członków. Dzięki kontaktom z organizacjami pozarządowymi ustalono jakie występują na naszym terenie luki w systemie. Ze względu na to, że organizacje pozarządowe zrzeszają wiele osób posiadają ogromne rozeznanie co do potrzeb występujących w Powiecie Głogowskim. Głównym obszarem są współdziałania zmierzające do zwalczania barier funkcjonalnych i społecznych w różnych dziedzinach życia społecznego, promowania i wyrównywania szans osób niepełnosprawnych poprzez integrację społeczności lokalnej, zwalczania dyskryminacji w edukacji, opiece zdrowotnej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i starszych.

3.2.2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej .

W strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Głogowie funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej Głogowie. Ośrodek przeznaczony jest dla osób, które znalazły się w nagłym lub chronicznym kryzysie psychicznym. Jedną z najważniejszych funkcji pełnionych przez tę instytucję jest możliwość skorzystania ze schronienia w mieszkaniu chronionym osób doświadczających przemocy oraz innych znajdujących się w kryzysie. W Ośrodku udzielana jest pomoc psychologiczna, pedagogiczna, socjalna, prawna oraz w miarę potrzeb w formie pobytu w mieszkaniu chronionym. Mieszkanie chronione działające w ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Głogowie dysponuje 7 miejscami. Jak wynika z poniższej tabeli w 2017 roku 12 osób korzystało ze schronienia, w 2018 roku 8 osób, a w 2019 roku 21 osób. Ogółem w latach 2017 - 2020 skorzystało 41 osób, w tym 22 dzieci.

Tabela nr 13 Zestawienie osób korzystających ze schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Głogowie w latach 2017 - 2019.

Rok	Liczba osób ogółem	Osoby korzystające ze schronienia		
		Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
2017	12	7	0	5
2018	8	4	0	4
2019	21	8	0	13
Razem	41	19	0	22

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

W ramach funkcjonującego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Głogowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie oferowana jest możliwość bezpłatnego skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa osobom i rodzinom potrzebującym wsparcia w rozwiązywaniu problemów życiowych. Poradnictwo specjalistyczne obejmuje poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne: poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego itp. poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii, poradnictwo rodzinne obejmuje problemy

funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną. Porady i wsparcie dla rodzin mają na celu umożliwienie osiągnięcia prawidłowego funkcjonowania rodziny we wszystkich aspektach jej życia, ze szczególnym uwzględnieniem właściwego stosunku do dziecka w rodzinie.

Rozpatrywane problemy klientów mają charakter specyficzny, charakterystyczny i niepowtarzalny dla danej jednostki. Rozpatrywane problemy obrazuje tabela nr 14.

Tabela nr 14 Rozpatrywane problemy poradnictwa rodzinnego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Głogowie w latach 2017 - 2019.

Rok	Liczba klientów	Rozpatrywane problemy										
		uzależnienie alkoholowe	inne uzależnienia : hazard, narkotyki	przemoc w rodzinie	trudna sytuacja materialna	problemy mieszkaniowo - bytowe	problemy zdrowotne / niepełnosprawność	brak pracy	problemy opiekuńczo - wychowawcze	poradnictwo w zakresie ochrony prawnej rodziny	sprawy klientów w sądach	pozostałe problemy: niezdarność życiowa, problemy osobiste, egzystencjonalne
2017	290	81	19	135	88	46	116	12	95	373	140	190
2018	374	126	43	151	78	41	131	14	143	326	125	223
2019	320	88	11	123	63	47	121	16	102	235	124	263
Razem	984	295	73	409	229	134	368	42	340	934	389	676

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie

Najczęściej stosowanymi formami kontaktu są: diagnoza problemu, aktualizacja problemu w przypadku ponownych spotkań, rozmowy o charakterze: terapeutycznym, edukacyjnym, porady dotyczące ochrony prawnej rodziny, konsultacje, bezpośrednie, poprzez korespondencję mail, przez telefon, pomoc klientom w sporządzaniu pism procesowych: pozwów i wniosków jak pozwy alimentacyjne, rozwodowe, eksmisyjne, o ustalenie, zaprzeczenie ojcostwa, wnioski o ustalenie rozdzielnosci majątkowej, o regulację kontaktów z małoletnimi dziećmi, o podział majątku dorobkowego, o zwolnienie od kosztów sądowych, oświadczenia o stanie rodzinnym, dochodach, majątku, wnioski o oskarżyciela posiłkowego, wnioski o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego, pomoc klientom w sporządzaniu pism urzędowych, między innymi o przydział mieszkania, odwołań od decyzji.

Realizacja zadań Poradnictwa rodzinnego wymaga stałej, ciągłej i systematycznej współpracy z instytucjami funkcjonującymi na terenie Powiatu Głogowskiego działającymi na rzecz ochrony rodzin. Intensywna pomoc i wsparcie, jakie osoby zgłaszające się do Poradnictwa otrzymały, niewątpliwie uchroniły je przed skutkami doświadczanych kryzysów doprowadzających najczęściej do rozpadu rodzin i nierzadko marginalizacji społecznej, ubóstwa.

3.2.3. Pracownicy socjalni, asystenci rodziny i koordynatorzy wsparciem rodziny.

Pracownicy socjalni są najczęściej pracownikami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Stąd też ich głównym zadaniem jest realizacja zadań pomocy społecznej. Bardzo często zdarza się również, że pracownicy socjalni podejmują interwencje na podstawie niepokojących sygnałów ze środowiska. Pracownicy socjalni pracują przede wszystkim w Ośrodkach Pomocy Społecznej gdzie powierzonych mają wiele odpowiedzialnych i wymagających zadań w zakresie pracy socjalnej i udzielania informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej.

Pracownicy socjalni analizują i oceniają zjawiska, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej. Zajmują się również kwalifikowaniem do uzyskania tych świadczeń. Szeroki katalog zadań pracowników socjalnych obejmuje także pomoc w uzyskaniu poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów. Sporo czasu i uwagi pracownicy socjalni poświęcają również pobudzaniu społecznej aktywności i inspirowaniu działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych. Pracownicy socjalni współpracują z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych. Współuczestniczą w inspirowaniu, opracowaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia. Niejednokrotnie pracownicy socjalni wykonują swoje zadania z narażeniem własnego życia i zdrowia. Pracownicy socjalni w obecnym trudnym czasie (COVID-19) funkcjonują w procesie gwałtownie następujących zmian, co wymaga zarówno wysiłku fizycznego, jak i psychicznego, w tym, związanego z radzeniem sobie ze stresem. Do zadań koordynatora rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej. Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej jest zatrudniony przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i jego podstawowym zadaniem jest wspieranie rodzin

zastępczych w realizacji zadań zawartych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także współpraca z pełnoletnimi wychowankami rodzinnych form pieczy zastępczej i wspieranie ich w proces usamodzielnienia. zakres pomocy koordynatora w danej rodzinie jest ustalany indywidualnie w zależności od potrzeb konkretnej rodziny. W roku 2017 funkcjonowało 6 koordynatorów, którzy objęli wsparciem 77 rodzin, w 2018 roku 7 koordynatorów i objęli wsparciem 86 rodzin, zaś w 2019 roku 8 koordynatorów dla 93 rodzin.

Wspieranie przez asystentów rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełnienia tych funkcji. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Programy wspierania rodziny kierowane są przede wszystkim do rodzin wychowujących dzieci, a jednocześnie niewydolnych wychowawczo, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Asystenci rodziny zapewniają wsparcie, które polega w szczególności na analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, wzmocnieniu roli i funkcji rodziny, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny, przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznych rodziny.

Asystenci rodziny pracę z rodziną ukierunkowują przede wszystkim na wspieraniu więzi uczuciowych w rodzinie, pomocy w integrowaniu rodziny z otoczeniem, pomoc w odbudowywaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, neutralizowanie czynników negatywnie działających na dziecko. Praca z rodziną realizowana jest poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapię i mediacje, usługi dla rodzin z dziećmi, pomoc prawną, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego, organizowanie grup wsparcia.

Pomoc rodzinie powinna opierać się na sprawnie prowadzonej komunikacji i informacji na rzecz dziecka i rodziny. Istotnym we wzmocnieniu systemu opieki nad dzieckiem jest budowanie w środowisku lokalnym systemu informacyjnego polegającego przede wszystkim na zgłaszaniu koordynatorowi lub asystentowi rodziny każdej niepokojącej informacji na temat dziecka. W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań wszystkich instytucji i służb zobligowanych do wspierania rodziny. Praca z rodziną jest prowadzona przez asystenta rodziny także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Sytuację zapotrzebowania na asystentów rodziny w poszczególnych gminach Powiatu Głogowskiego przedstawia tabela nr 15.

Tabela nr 15 Zapotrzebowanie na asystentów rodziny w poszczególnych gminach.

lp.	Gmina	Liczba asystentów rodziny	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny	Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia asystentów rodziny	Liczba rodzin długotrwale pozostających pod opieką asystenta rodziny
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie	2017 rok 1 2018 rok 1 2019 rok 1	2017 rok 5 2018 rok 12 2019 rok 8	2017 rok 22 2018 rok 45 2019 rok 32	2017 rok 0 2018 rok 0 2019 rok 1
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nielubi	2017 rok 1 2018 rok 1 2019 rok 1	2017 rok 17 2018 rok 19 2019 rok 16	2017 rok 72 2018 rok 83 2019 rok 69	2017 rok 3 2018 rok 5 2019 rok 5
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej	2017 rok 1 2018 rok 1 2019 rok 1	2017 rok 15 2018 rok 12 2019 rok 12	2017 rok 67 2018 rok 50 2019 rok 52	2017 rok 5 2018 rok 6 2019 rok 8
4.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu	2017 rok 1 2018 rok 1 2019 rok 1	2017 rok 4 2018 rok 6 2019 rok 2	2017 rok 17 2018 rok 25 2019 rok 7	2017 rok 0 2018 rok 0 2019 rok 0
5.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli	2017 rok 1 2018 rok 1 2019 rok 1	2017 rok 10 2018 rok 15 2019 rok 16	2017 rok 51 2018 rok 63 2019 rok 63	2017 rok 10 2018 rok 5 2019 rok 5
6.	Miejskie Centrum Wsparcia Rodziny Głogowie	2017 rok 8 2018 rok 8 2019 rok 8	2017 rok 109 2018 rok 147 2019 rok 139	2017 rok Brak danych 2018 rok Brak danych 2019 rok Brak danych	2017 rok 0 2018 rok 8 2019 rok 13

Źródło: opracowanie własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

3.3. ŚRODOWISKOWE ASPEKTY ZAGROŻEŃ WYSTĘPUJĄCYCH W POWIECIE GŁOGOWSKIM

3.3.1. Zmiana modelu i struktury rodziny.

Rodzina jest najstarszą grupą społeczną i występuje we wszystkich etapach rozwoju społeczeństwa i we wszystkich formacjach. Jest ona naturalnym i niezastąpionym elementem struktury społecznej, nazywanej podstawową komórką społeczną. Jej szczególna rola polega na tym, iż rodzina jest naturalnym i niezastąpionym środowiskiem narodzin i rozwoju człowieka, w niej zarówno dziecko, jak i osoba dorosła zaspokaja swoje podstawowe potrzeby. Współczesna rodzina podlega radykalnym i głębokim zmianom. Badacze społeczni, w tym socjologowie rodziny, rozważając kondycję współczesnych rodzin dzielą się na tych zorientowanych pesymistycznie, którzy głoszą kryzys, dekompozycję czy wręcz upadek tradycyjnie pojmowanej rodziny i tych optymistycznych, którzy wskazują na przeobrażenia, które dokonują się w otoczeniu rodziny i które w związku z tym nie pozostają bez wpływu na samą rodzinę. Wśród procesów najsilniej, jak się wydaje, oddziałujących na rodzinę, na jej kształt, struktury czy funkcje można wymienić zmiany o charakterze gospodarczo - technologicznym i modernizacyjnym oraz zmiany społeczno - kulturowe, które jako źródło transformacji rodziny wskazywane są w teorii tzw. drugiego przejścia demograficznego.

Na przekształcenia dokonujące się w obrębie rodziny wpływ mają także zmiany charakteru więzi społecznych, także więzi w rodzinie, powodujące, że jednostki są coraz bardziej autonomiczne, coraz bardziej zindywidualizowane i coraz mniej wspólnotowe. Tym co względnie najłatwiej zaobserwować, są przemiany w obrębie funkcji rodziny. Dzisiejsza rodzina coraz częściej jest pozbawiana niektórych tradycyjnie przypisywanych jej funkcji, np. opiekuńczych, zabezpieczających, ekonomicznych, także socjalizacyjnych. Funkcje te nierzadko przejmują instytucje działające w otoczeniu rodziny (albo wspierają rodzinę w ich realizacji). Wiąże się to również z dokonującymi się szybko zmianami w postrzeganiu i definiowaniu małżeństwa i rodzicielstwa. Zwłaszcza rodzicielstwo stało się współcześnie wyborem, jedną z możliwych alternatyw, a nie biologiczną i społecznie wymaganą koniecznością. Szybko następują także procesy redefiniowania stereotypów i ról płciowych, także ról rodzinnych. Dotyczy to nie tylko ról kobiet, choć tu zmiany są szczególnie widoczne. Rodzina przestaje być jedynym i absolutnym punktem odniesienia. Ewolucja w zakresie struktur i funkcji rodziny niekiedy sprzyja pojawianiu się problemów, z którymi same rodziny i ich członkowie sobie nie radzą i wymagają instytucjonalnego wsparcia. Wsparcie to na poziomie powiatu świadczone jest w różnych formach i prowadzi docelowo do poprawy warunków i jakości życia mieszkańców powiatu.

3.3.2. Wpływ sytuacji pandemicznej na funkcjonowanie rodziny.

Czas pandemii sprawił, że społeczeństwo zostało „uwięzione” we własnych domach, często małych, dzielonych z wieloma osobami. W wielu ogniskach domowych, ten przedłużający się wspólny czas, który budzi liczne przeciążenia, wywołując rozdrażnienia czy nawet frustrację. Obecna sytuacja wymaga wzmożonej ostrożności, dostosowania się do obowiązujących zasad postępowania czy ograniczeń w przestrzeni publicznej. Harmonogram dnia został nagle zaburzony. Dom stał się jednocześnie miejscem na edukację, zabawę, pracę i odpoczynek. W nim organizowane jest codzienne życie. W tym okresie pozytywne relacje rodzinne mają bardzo duże znaczenie, gdyż w tych trudnych chwilach szczególnie liczy się na wsparcie i pomoc ze strony najbliższych. Funkcjonowanie w małych społecznościach, ograniczenia związane z przebywaniem blisko miejsca zamieszkania oraz inne obostrzenia mogą rodzić irytację czy zdenerwowanie. Wszystkie te napięcia i sytuacje kryzysowe są spowodowane przeciążeniem obowiązkami, niepokojem o zdrowie i bezpieczeństwo, a także brakiem przestrzeni dla siebie.

Wśród największych problemów dotyczących obecnej sytuacji znalazła się konieczność łączenia pracy zdalnej z opieką nad dziećmi. Brak możliwości skoncentrowania się na obowiązkach zawodowych przy jednoczesnej opiece nad dziećmi, organizowaniu im czasu w ciekawy i kreatywny sposób oraz pomocy w nauce i wykonywaniu zadań przesłanych przez nauczycieli w czasie, w którym musieli też wykonywać inne zawodowe czynności. Zarówno dorośli, jak i dzieci cierpią z powodu braku kontaktów społecznych. Dotyczy to zarówno spotkań z przyjaciółmi (w przypadku dzieci - z rówieśnikami z przedszkola lub szkoły), jak i odwiedzania innych członków rodziny (w szczególności dziadków). Sytuacją frustrującą rodziny było zamknięcie w czterech ścianach pod jednym dachem na kilka tygodni. Pomimo powszechnego dostępu do środków masowego przekazu można było zaobserwować chaos powodujący poczucie niepewności społeczeństwa co do obecnej sytuacji i sposobów radzenia sobie z nią. Tymczasowe zamknięcie związane z szeregiem ograniczeń praw obywatelskich przeniosło działalność społeczną i zawodową rodzin unieruchomionych w domach do wirtualnego świata, w którym członkowie rodziny próbują wynegocjować nowy rytm życia codziennego. Dzisiejsze realia pokazują, w jak trudnej sytuacji - nowej pod każdym względem w codziennym funkcjonowaniu rodziny - znaleźli się zarówno rodzice, jak i dzieci.

3.3.3. Nowe zagrożenia i przemoc w rodzinie.

Istotną cechą życia współczesnego człowieka jest mediatyzacja rzeczywistości. Obecnie z komputerów i telefonów ze stałym dostępem do Internetu korzysta wielu ludzi, szczególnie młodzieży i dzieci. Podkreślić jednak należy, że korzystanie z internetu to nie tylko nieograniczone możliwości, ale również zagrożenia z nim związane. Szczególną uwagę należy zwrócić na uzależnienie od Internetu (cyberzaburzenia), kontakty z niebezpiecznymi osobami czy grupami społecznymi, kontakty z niebezpiecznymi treściami i materiałami, mogącymi mieć szkodliwy wpływ na rozwój i psychikę dzieci i młodzieży, utratę prywatności, cyberprzestępczość czy zjawisko tzw. hejtu, działania, które przede wszystkim odnosi się do Internetu. Osoby w sposób anonimowy wyładowują swoją frustrację i negatywne emocje szkodząc innym osobom. Coraz więcej osób postrzega świat online jako atrakcyjniejszy, bardziej kolorowy i przyjemniejszy. Im więcej czasu spędza się w mediach społecznościowych, tym trudniej wrócić do swoich obowiązków, które zostają zaniedbywane.

Życie społeczne osób z cyberzaburzeniami jest niejednokrotnie trudne i prowadzi do różnego rodzaju osobistych problemów, do konfliktów z rodzicami, ograniczania relacji rówieśniczych, odtrącenia. Z czasem świat cyfrowy zaczyna dominować i pojawia się depresja i problemy w komunikacji z otoczeniem. Nie ulega wątpliwości, że obok ogromnych korzyści, jakie daje szeroko pojmowana cyberprzestrzeń, niejednokrotnie pojawiają się w niej różne zachowania antyspołeczne będące zagrożeniem, szczególnie niebezpiecznym dla dzieci i młodzieży. Jednocześnie np. nadmierne granie w gry internetowe może powodować silne zaangażowanie gracza. Kiedy dziecko zaczyna spędzać coraz więcej czasu w wirtualnym świecie gier wideo, wielu rodziców zwraca uwagę na jedno niepokojące zachowania dzieci, które silnie się angażują w elektroniczną rozrywkę: są nadpobudliwe, złością się odrywane od rozrywki, spędzają przed komputerem lub smartfonem w rękę wiele godzin, zupełnie nie reagując na świat zewnętrzny, a samo granie bywa ich jedyną aktywnością poza szkolną.

Przede wszystkim należy pamiętać, że świat gier wideo oferuje „bezpieczny” sposób na rozładowanie napięcia związanego ze szkołą czy domowymi obowiązkami. Jednocześnie jeśli mózg dziecka jest mocno związany z treściami gry, wszelkie próby oderwania od komputera kończą się awanturami, agresją dziecka, płaczem i krzykiem. Nadużywanie gier niesie za sobą wysokie prawdopodobieństwo zaburzeń - nie jest to uzależnienie - ale ich przebieg ma negatywny wpływ na rozwój społecznych dziecka, aktywność edukacyjną, więzi rodzinne.

Przyjmuje się, że cyberzaburzenia w postaci fonoholicznej dotyczą użytkowników telefonów komórkowych zarówno na poziomie behawioralnym - powtarzanie określonych zachowań, jak i emocjonalnym - użytkownik tak jest pochłonięty telefonem komórkowym, że nie jest w stanie powstrzymać się od ciągłego z niego korzystania. Paradoksem nowoczesnych społeczeństw, korzystających z najnowszych osiągnięć technologicznych, jest wykorzystywanie tych urządzeń do kreowania zachowań problemowych, często głęboko krzywdzących innego człowieka. Agresorami w sieci są coraz częściej ludzie młodzi, nierzadko nastoletni. Ich kompulsywna aktywność staje się nie tylko przyczyną wykluczenia, ale także zdarzeń tragicznych - prób samobójczych i samobójstw dokonanych.

Problem agresji w sieci uznać należy za jedno z wiodących wyzwań profilaktyki społecznej. Każdego roku ofiarami cyberprzestępców pada w Polsce kilkadziesiąt tysięcy ludzi i kilka tysięcy firm. To złożone zjawisko, ma swoje źródła w dynamicznie rozwijającej się cyberprzestrzeni oraz sięganiu przez grupy przestępcze po nowe metody, a także związane jest z jedną z kluczowych cech sieci - anonimowością. To właśnie ona sprawia, że w Internecie zaczynają swoje działania patologiczne postaci, z wyraźnymi zaburzeniami. Są one często przebiegłe i realizują strategię wciągania w różne pułapki młodych ludzi.

Kolejnym poważnym zagrożeniem, szczególnie wśród młodzieży, jest zażywanie dopalaczy. Przy długotrwałym i niekontrolowanym zażywaniu dopalaczy, które mają właściwości psychoaktywne, podobne do narkotyków dochodzi często nie tylko uzależnienia, ale i wyniszczenia organizmu łącznie z zaburzeniem funkcjonowania układu nerwowego. Dopalacze jako substancje oddziałujące bezpośrednio na ośrodkowy układ nerwowy, wywołują poważne zagrożenia. Począwszy od problemów zdrowotnych po zaniki pamięci, depresje, a przy dużych dawkach trwałe uszkodzenie ośrodkowego układu nerwowego, aż po śmierć, Zażywanie dopalaczy może prowadzić do pojawienia się aktu agresji w stosunku do innych i samookaleczenia.

Niebezpieczeństwo związane z dopalaczami wiąże się z faktem, że substancje znajdujące się w nich są stosunkowo mało zbadane i nie ma możliwości określenia ich toksyczności oraz interakcji z innymi substancjami czy lekami. Rodzina często nie potrafi sobie poradzić samodzielnie z problemem uzależnień. Pojawia się coraz więcej problemów w rodzinie i w szerszym funkcjonowaniu społecznym. Członkowie rodziny przeżywają coraz więcej dyskomfortu psychicznego i fizycznego. Wskazana jest wtedy pomoc terapeutyczna o szerokim zakresie oddziaływań profilaktycznych, diagnostycznych, psychoedukacyjnych, psychoterapeutycznych i konsultacji lekarskich. Specjalistyczna pomoc umożliwia **bardziej**

konstruktywne rozwiązywanie problemów codziennych, a tym samym może wpływać na poprawę zdrowia osoby, która się na nią zdecyduje. Zmotywowanie do leczenia osoby uzależnionej wymaga czasu oraz umiejętności otwartego rozmawiania na tematy problematyczne, bez poczucia winy, poczucia krzywdy i agresywnych zachowań.

Uzależnienie od hazardu jest równie niebezpieczne jak zażywanie środków psychoaktywnych. Skutki tego nałogu wpływają negatywnie zarówno na zdrowie psychiczne, jak i fizyczne. Hazard determinuje życie danej osoby i wpływa na silną potrzebę ciągłego grania oraz odczuwania emocji, które temu towarzyszą. Coraz większe zaangażowanie w różnego rodzaju gry może doprowadzić do utraty kontroli nie tylko nad finansami, ale i własnym życiem. Początkowo negatywne skutki pojawiają się w sferze finansowej. Poza zadłużeniem w skrajnych przypadkach pojawiają się również problemy z prawem (kradzieże, wyłudzenia, itp.). Osoba uzależniona zaczyna podporządkowywać swoje życie nałogowi i zaniedbuje relacje z bliskimi, co często prowadzi do konfliktów na tym tle. Pojawia się utrata zaufania ze strony otoczenia, a to skutkować może separacją, rozwodem, zerwaniem kontaktów. Wynikać to może z decyzji samego uzależnionego, który wycofuje się z życia rodzinnego, jak i jego bliskich, którzy nie potrafią dalej żyć z osobą uzależnioną. Zdarza się, że hazardziści zaczynają zaniedbywać codzienne obowiązki, w tym również zawodowe, co może wiązać się z utratą pracy. Na postępujące pogorszenie stanu zdrowia dodatkowo mają wpływ stresujące sytuacje związane z bankructwem czy też stratami emocjonalnymi. Zdrowie psychiczne również ulega pogorszeniu, życie w ciągłym napięciu i lęku może prowadzić do wahań nastroju, depresji, a nawet prób samobójczych.

Przemoc w rodzinie.

Na terenie Powiatu Głogowskiego od lat negatywnym zjawiskiem jest stosowanie przemocy w rodzinie. W Powiecie Głogowskim funkcjonuje wiele wyspecjalizowanych podmiotów, które zajmują się zapobieganiem i zwalczaniem przemocy w rodzinie jak: Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie, Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie, Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Powiatowego Centrum Poradnictwa Psychologiczno - Pedagogicznego i Doskonalenia Nauczycieli, Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania w Rodzinie, Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży „SZANSA” w Głogowie, Komenda Powiatowa Policji w Głogowie, Prokuratura Rejonowa w Głogowie i Sąd Rejonowy.

Zjawisko przemocy w rodzinie w Powiecie Głogowskim w latach 2017 - 2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 16 Liczba osób, którym udzielono pomocy w latach 2017 - 2019

nazwa instytucji	2017	2018	2019	razem
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie	710	671	771	2 152
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie	250	353	343	946
Miejsce Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie	255	240	269	764
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli	61	71	60	192
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej	31	21	54	106
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie	50	13	27	90
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach	14	16	22	52
Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie	14	16	21	51
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu	21	13	12	46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Sprawozdaniach z Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Głogowskim na lata 2017 - 2021 z lat 2017 - 2019.

Jak wynika z danych zawartych w powyższej tabeli najczęściej osób, którym udzielono pomocy z tytułu przemocy w rodzinie, zgłosiło się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogowie. Obserwuje się znaczący wzrost ilości osób zgłaszających się do wymienionej placówki, gdzie w latach 2010 - 2012 zgłosiło się kolejno: 15, 16 i 82 osoby. Warto dodać, iż w latach 2010 - 2012 osoby doznające przemocy najczęściej szukały pomocy w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie. Obecnie zbliżona liczba osób zgłasza się do Miejskiego Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie. W przypadku Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej obserwuje się wzrost liczby osób zgłaszających się po pomoc w odniesieniu do danych z poprzedniego okresu sprawozdawczego. Na podstawie otrzymanych ankiet poddaliśmy analizie dane otrzymane z Komendy Powiatowej Policji w Głogowie, co obrazuje tabela nr 17.

Tabela nr 17 Przemoc w rodzinie w latach 2017 - 2019

Zagadnienie	2017	2018	2019	razem
liczba interwencji	11 978	12 092	12 392	36 462
liczba interwencji związanych z przemocą domową	8 155	198	2123	10 476
liczba przypadków, w których zastosowano procedurę „Niebieskiej Procedury”	147	198	214	559
liczba ofiar przemocy	154	198	217	569
<i>przemoc skierowana na:</i>				
kobiety	126	175	187	488
mężczyzn	21	23	25	69
dzieci	7	0	5	12
<i>sprawcy przemocy</i>				
mężczyźni	176	256	207	639
kobiety	21	26	22	69

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Sprawozdaniach z Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Głogowskim na lata 2017 - 2021 z lat 2017 - 2019 i otrzymanych ankiet.

Jak wynika z powyższej tabeli można zaobserwować rosnącą liczbę osób doznających przemocy. Zdecydowaną większość z nich stanowią kobiety. Częściej osobami stosującymi przemoc są mężczyźni. Obserwuje się wzrost liczby osób zarówno stosujących, jak i doświadczających przemocy w rodzinie. Jednym z zadań Powiatu Głogowskiego jest przeciwdziałanie przemocy poprzez realizację Programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc, który w latach 2017 - 2019 realizowany był na terenie Powiatu Głogowskiego jedynie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie. Założeniem Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zmiana zachowania sprawcy polegająca na zaprzestaniu działań agresywnych. W ciągu ostatnich trzech edycji w Programie udział wzięło łącznie 51 uczestników, a ukończyło go jedynie 9 osób. Poniższa tabela przedstawia dane statystyczne z edycji Programu w latach 2017 - 2019.

Tabela nr 18 Realizacja Programu korekcyjno - edukacyjnego

	2017	2018	2019
liczba osób biorących udział w programie	20	12	19
liczba osób, które ukończyły program	5	2	2

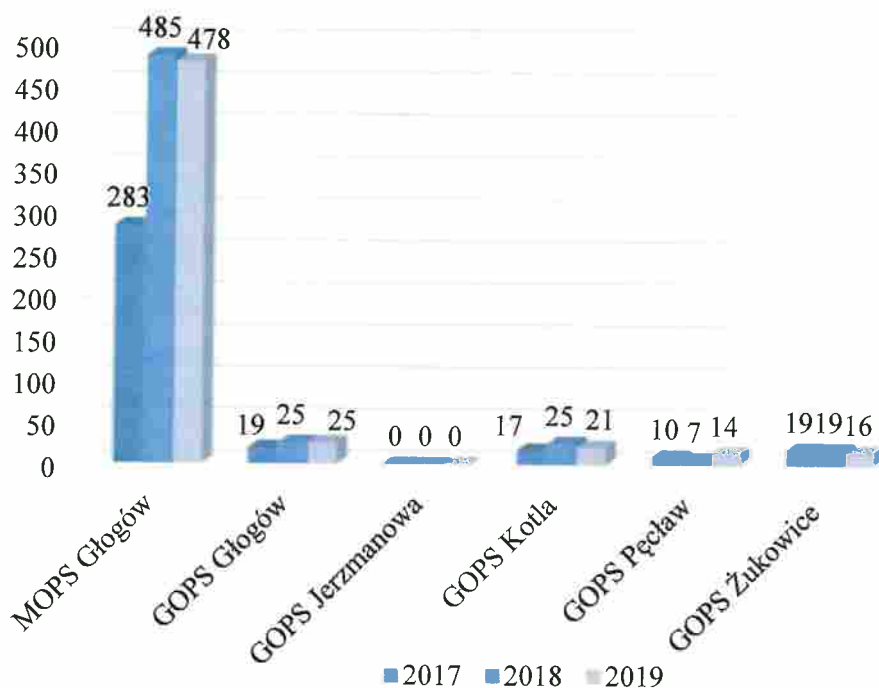
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Sprawozdaniach z Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Głogowskim na lata 2017 - 2021 z lat 2017 - 2019.

3.3.4. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych.

Bardzo ważnym w rozwoju i wychowaniu dziecka jest budowanie warunków bezpieczeństwa i miłości przez rodziców. Bywają jednak rodziny, które przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. W związku z tym mogą one skorzystać z pomocy w formie pracy z rodziną oraz wsparcia w opiece i wychowaniu dziecka. Instytucje będą wspierać rodziny, jeśli te wyrażą taką potrzebę oraz aktywnie zaangażują się we wspomniany proces. Członkowie rodziny uczą się wówczas korzystać z zasobów własnych oraz wsparcia zewnętrznego, które mogą otrzymać od instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny, placówek wsparcia dziennego, rodzin wspierających czy asystentów rodziny. Kluczowym dla prawidłowego rozwoju dziecka jest zapewnienie mu właściwej opieki w rodzinie naturalnej lub warunkach, które są maksymalnie zbliżone do tych, które w takiej rodzinie występują. Jeśli rodzina naturalna nie jest w stanie zapewnić dziecku odpowiedniej opieki i wychowania, sąd może orzec o umieszczeniu takiego dziecka w pieczy zastępczej w formie rodzinnej lub instytucjonalnej.

Wykres nr 20 przedstawia jak dużym problemem jest niewydolność opiekuńczo - wychowawcza poprzez liczbę rodzin, które poszukują wsparcia w Ośrodkach Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Głogowskiego. Warto również zauważyć, iż nie każda rodzina zgłasza się ze swoimi problemami do instytucji pomocowych. Pozwala to zakładać, iż wspomniany problem ma większą skalę niż przedstawiają to posiadane dane statystyczne.

Wykres nr 20 Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych jako przyczyna udzielania rodzinom pomocy przez OPS w latach 2017 - 2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez OPS z terenu Powiatu Głogowskiego

Na podstawie powyższego wykresu widzimy, że najwięcej rodzin, które zgłaszały się po pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, mieszka w Głogowie. Stanowią one aż 85% wszystkich rodzin z Powiatu Głogowskiego, które poszukiwały pomocy w zakresie radzenia sobie z niewydolnością opiekuńczo - wychowawczą. Warto również zauważyć, iż liczba rodzin, które zgłaszają problem bezradności zwiększa się. Jedynie w gminie Żukowice liczba rodzin w roku 2019 była niższa niż we wcześniejszych latach.

Wykres nr 21 Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych na tle innych przyczyn udzielania wsparcia przez Ośrodki Pomocy Społecznej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez OPS z terenu Powiatu Głogowskiego

Analizując powyższy wykres można zaobserwować, iż liczba rodzin zgłaszających się po wsparcie do Ośrodków Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Głogowskiego jest z każdym rokiem coraz niższa. Z kolei coraz więcej rodzin uskarża się na bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. W roku 2017 niecałe 11% wszystkich przypadków stanowiły rodziny, które zgłaszały problem niewydolności opiekuńczo - wychowawczej. Rok później po pomoc w zakresie wychowania zwracało się blisko 20% rodzin. W kolejnym roku wartość ta wzrosła do 22% wszystkich rodzin poszukujących wsparcia instytucjonalnego.

3.3.5. Niepełnosprawność.

Opracowując Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 należy zwrócić szczególną uwagę na problemy osób niepełnosprawnych. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w art. 1 definiuje osobę niepełnosprawną jako osobę, której stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wykonywanie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Omawiając zagadnienie niepełnosprawności należy przede wszystkim zdefiniować to pojęcie. Nie jest to jednak łatwe, ponieważ niepełnosprawność jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym, gdzie obok wymiaru zdrowotnego należy uwzględnić kontekst społeczny i psychologiczny zjawiska.

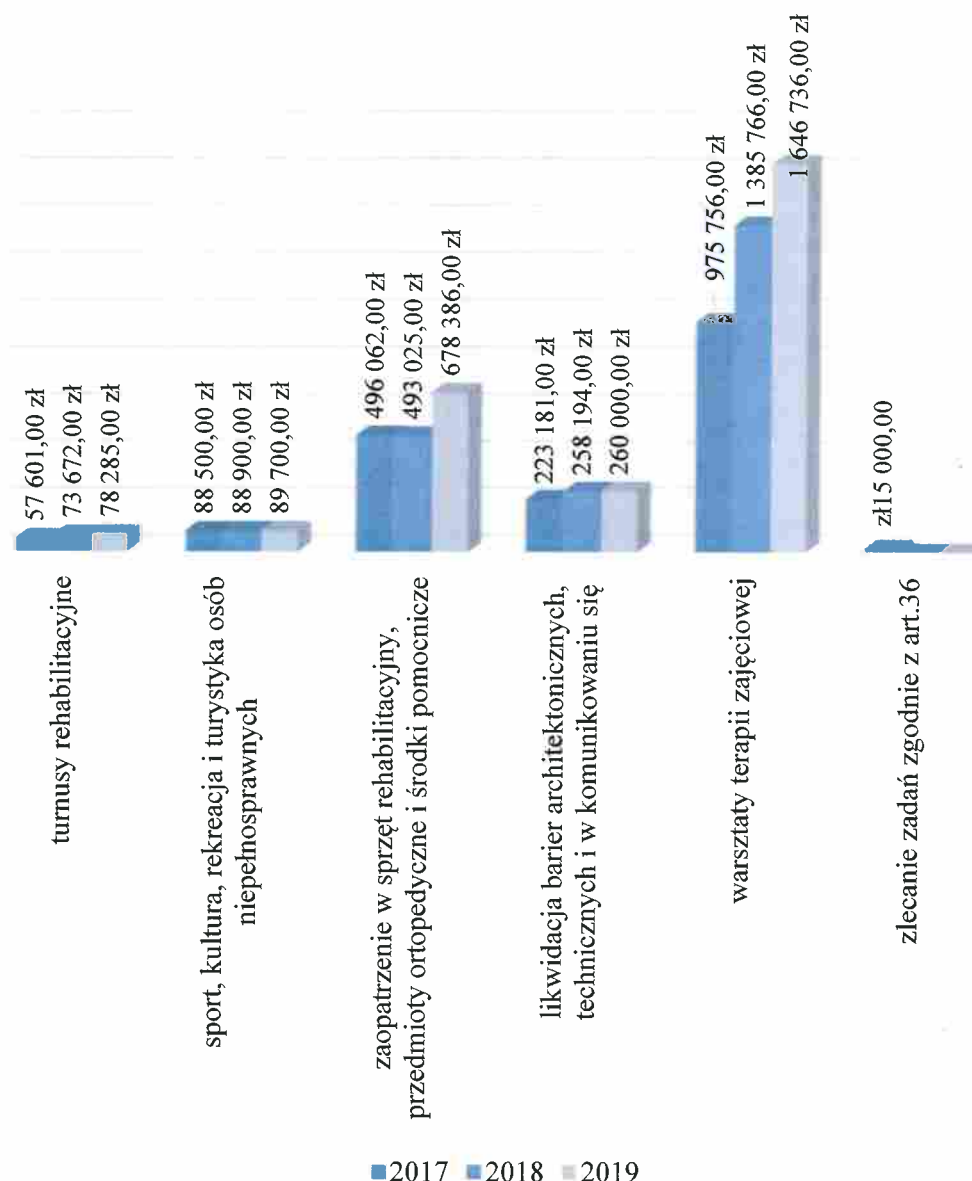
Ludzie niezależnie od poziomu sprawności organizmu posiadają uniwersalne potrzeby, które zaspakaja wszystko co pozwala rozwijać się oraz samodzielnie funkcjonować. W przypadku osób z niepełnosprawnościami zaspokajanie podstawowych potrzeb jest o wiele bardziej złożone niż u osób w pełni sprawnych i zdrowych. Niepełnosprawność jest cechą demokratyczną, dotyka wszystkie grupy społeczne niezależnie od ich statusu. Osoby niepełnosprawne, jak też ich rodziny, stanowią część lokalnej społeczności, wymagają zatem tworzenia stosownych warunków do aktywnego życia. Uczestniczenie osób niepełnosprawnych w życiu społecznym zależy zarówno od nich samych, jak i od społeczeństwa, tworzącego warunki, w których te osoby znajdują swoje miejsce. Dlatego też zadaniami powiatu są działania umożliwiające osobom niepełnosprawnym pełną integrację ze społeczeństwem. Głównym czynnikiem, który stoi na drodze do większej niezależności i samodzielności tych osób jest brak odpowiedniego zaplecza finansowego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie realizuje następujące zadania w ramach rehabilitacji społecznej:

- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,

- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- zlecanie zadań zgodnie z art. 36.

Wykres nr 22 Podział środków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2017 - 2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykorzystania środków PFRON z lat 2017 - 2019.

Tabela nr 19 Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej.

Nazwa zadania	liczba osób		
	2017	2018	2019
Turnusy rehabilitacyjne	46	57	57
Sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych	1 445	1 306	1 153
Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	378	302	407
Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	81	82	98
Warsztaty Terapii Zajęciowej	61	91	91
Zadania zlecone zgodnie z art. 36	86	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykorzystania środków PFRON z lat 2017 - 2019.

Nasza jednostka realizuje również inne zadania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jak pilotażowy program „Aktywny samorząd”. Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów programu w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. Celami szczegółowymi programu są: przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego, przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji społecznej, zawodowej lub wsparcie w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych, umożliwianie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie, poprawa szans beneficjentów programu na rywalizację o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji. Program corocznie zmienia się i wprowadzane są nowe obszary dofinansowań.

W ramach programu „Aktywny samorząd” na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2017 - 2019 dofinansowanie otrzymało 195 osób z niepełnosprawnościami na łączną kwotę ponad 660 tysięcy zł.

W 2020 roku w związku z zagrożeniem epidemicznym wirusa COVID - 19, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wprowadził program „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”. Podstawą prawną uruchomienia i realizacji programu jest Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Celem programu jest zapewnienie pomocy osobom niepełnosprawnym poszkodowanym na skutek działania żywiołu lub wystąpienia sytuacji kryzysowych spowodowanych chorobami

zakaźnymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także objęcie wsparciem samorządów powiatowych, które w wyniku sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi uruchomiły dodatkowe wsparcie dla osób niepełnosprawnych. W ramach programu dofinansowanie otrzymało 309 osób z niepełnosprawnościami na łączną kwotę 346 tysięcy zł. Pomoc finansowa przewidziana w programie stanowiła uzupełnienie pomocy wypłacanej przez organy administracji rządowej i samorządowej.

Kolejnym wsparciem dla osób z niepełnosprawnościami jakie oferuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie jest program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2019 - 2020 w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Program ma na celu:

- wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- możliwość skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym,
- ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia,
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych.

Kwota środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu wynosi 90 000 zł, wsparcie uzyskało 9 osób niepełnosprawnych.

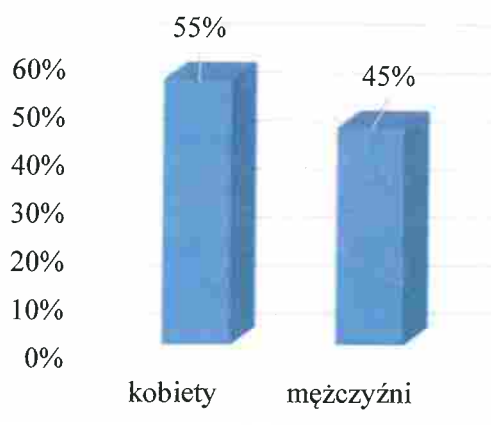
W 2020 roku realizowany był również Program „Opieka Wytechnieniowa” - edycja 2020 specjalistyczne poradnictwo, który powstał po to by odciążyć opiekunów osób niepełnosprawnych. Opiekunowie często nie mają czasu dla siebie, są zmęczeni całodobową opieką nad osobami zależnymi. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie realizuje program poprzez świadczenie usługi opieki wytechnieniowej - zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa psychologicznego. Podczas spotkań z psychologiem omawiano problemy opiekuńczo - wychowawcze z dziećmi niepełnosprawnymi i trudności jakie rodzice napotykają w opiece. Wsparciem zostało objętych 15 członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom osób niepełnosprawnych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie jako jedno z pierwszych w Polsce przystąpiło do Systemu Obsługi Wsparcia. Jest to nowoczesna platforma, za pomocą której Osoby Niepełnosprawne i jednostki działające na ich rzecz mogą elektronicznie składać wnioski o wsparcie finansowane przez PFRON, dystrybuowane przez jednostki samorządu terytorialnego. Od 2021 roku za pośrednictwem systemu SOW będzie możliwość składania wniosków do wszystkich programów.

Podstawą do ubiegania się lub otrzymania świadczeń z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej lub w ramach systemu zabezpieczenia społecznego osób niepełnosprawnych jest posiadanie odpowiedniego orzeczenia o niepełnosprawności lub niezdolności do pracy. W Powiecie Głogowskim, jak i w całym kraju, liczba osób niepełnosprawnych jest trudna do ustalenia z uwagi na brak jednolitego systemu orzecznictwa. Obecnie obowiązują dwa rodzaje orzecznictwa, regulowane odrębnymi ustawami i prowadzone przez różne instytucje: orzecznictwo do celów rentowych (prowadzone przez lekarza orzecznika ZUS) oraz orzecznictwo do celów pozarentowych (prowadzone przez zespoły do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności).

Ostatnie pełne dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w Polsce pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego 2011. Z raportu wynika, że w 2011 roku zamieszkiwało 10 389 osób niepełnosprawnych, co stanowiło 11,5 % ogółu mieszkańców Powiatu Głogowskiego. Niepełnosprawność na terenie naszego powiatu występuje częściej u kobiet (5766 osób) niż u mężczyzn (4623 osób).

Wykres nr 23 Struktura płci osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Głogowskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS Narodowy Spis Powszechny Ludności 2011r.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Powiecie Głogowskim wydaje orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia oraz

orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, które ukończyły 16 rok życia. Na przestrzeni trzech lat Zespół orzekł o niepełnosprawności 5 564 osób z Powiatu Głogowskiego. Liczbę wydanych orzeczeń w latach 2017 - 2019 dla mieszkańców Powiatu Głogowskiego przedstawia poniższa tabela.

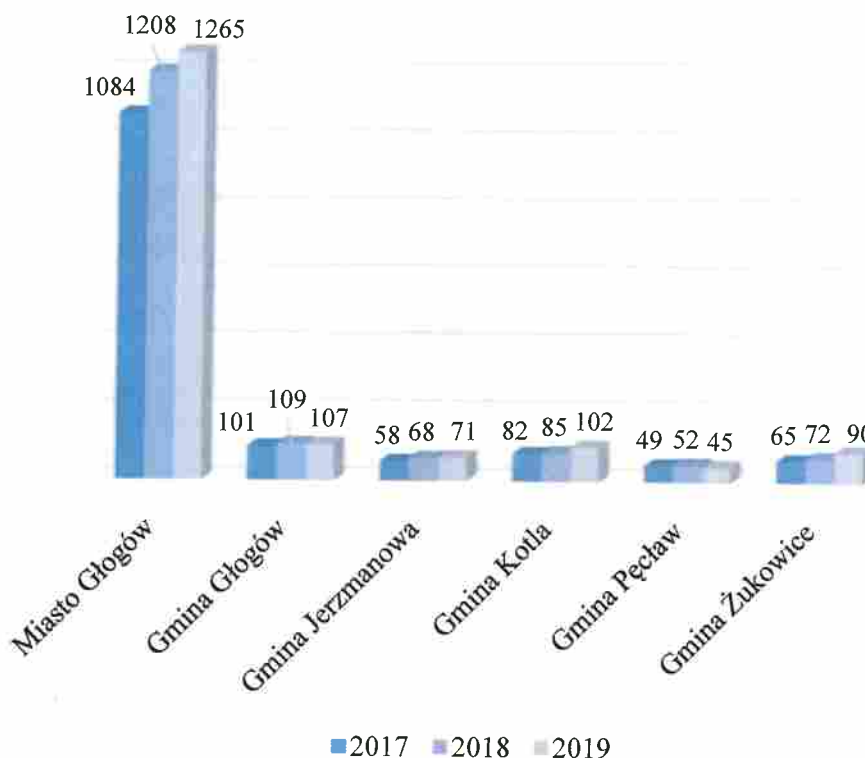
Tabela nr 20 Ilość wydanych orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia przez PZON w Głogowie z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności.

Ustalony stopień niepełnosprawności	Rok		
	2017	2018	2019
Znaczny	473	557	662
Umiarkowany	644	755	745
Lekki	385	352	341

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Głogowie.

Jak wynika z powyższej tabeli znacząco wzrosła liczba osób niepełnosprawnych, którym orzeczono znaczny stopień niepełnosprawności.

Wykres nr 24 Liczba wydanych orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia z uwzględnieniem struktury zamieszkania osób niepełnosprawnych.

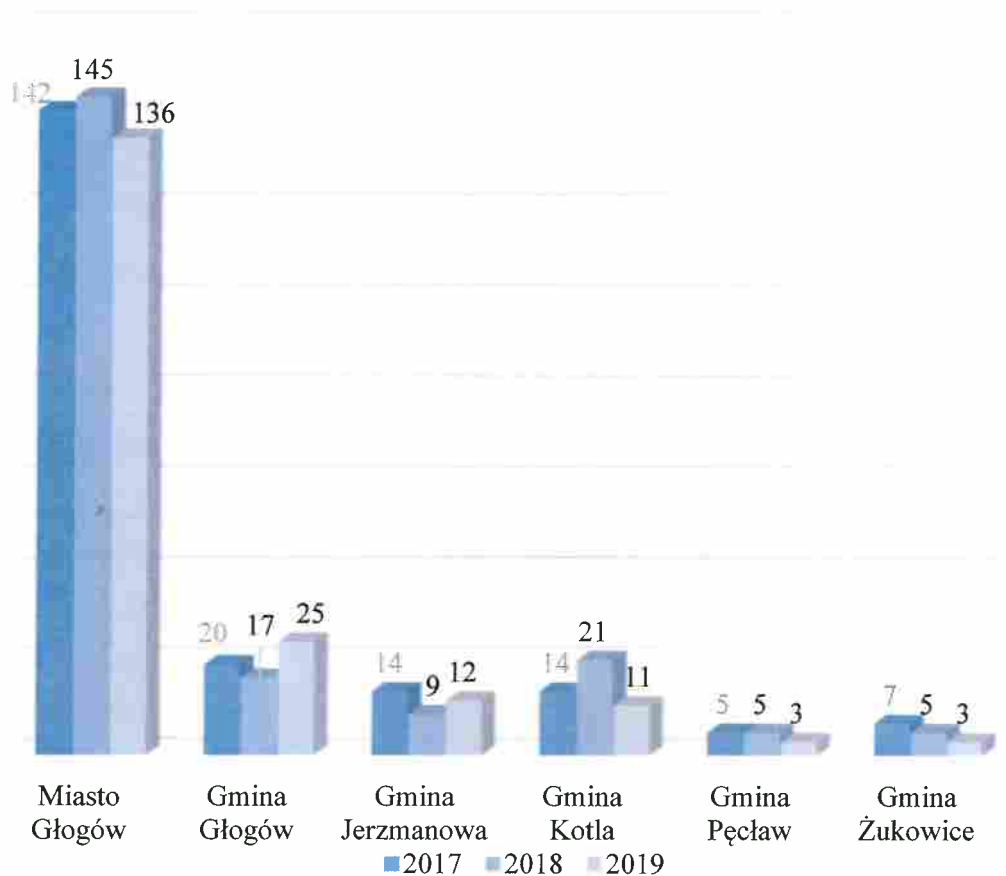
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Głogowie.

Tabela nr 21 Ilość wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia przez PZON w Głogowie.

Ustalona niepełnosprawność (zaliczenie do osób niepełnosprawnych)	Rok		
	2017	2018	2019
	219	220	211

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Głogowie.

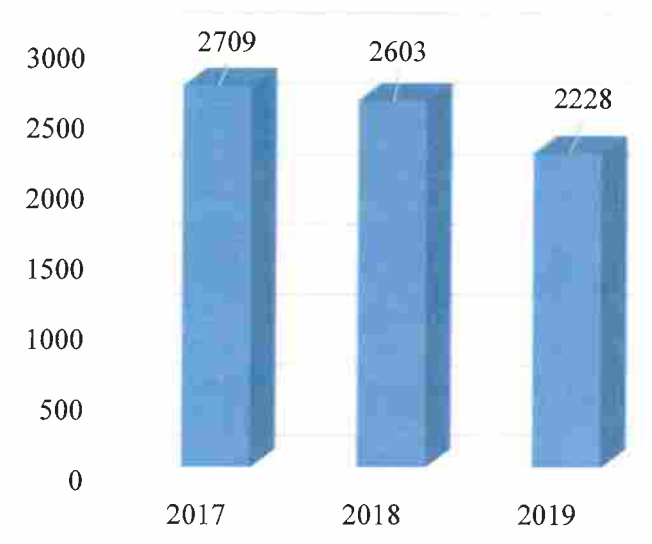
Wykres nr 25 Liczba wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia z uwzględnieniem struktury zamieszkania osób niepełnosprawnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Głogowie.

Największą grupą osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności oraz zaliczonych do osób niepełnosprawnych zamieszkuje Głogów. Tak jak w latach poprzednich na wysokim poziomie kształtuje się liczba rodzin, w których funkcjonują osoby niepełnosprawne oraz długotrwale chore otrzymujące świadczenia z pomocy społecznej, co obrazuje wykres nr 26.

Wykres nr 26 Powody przyznawania świadczeń pomocy społecznej - osoby niepełnosprawne i długotrwale chore klienci OPS.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z OPS funkcjonujących na terenie Powiatu Głogowskiego.

3.3.6. Bezrobocie.

Poddając analizie dane uzyskane od instytucji pomocowych z terenu Powiatu Głogowskiego można niewątpliwie zauważyć, iż bezrobocie jest jedną z najczęstszych przyczyn poszukiwania wsparcia w Ośrodkach Pomocy Społecznej w Powiecie Głogowskim. Jest to duży problem, który pociąga za sobą inne trudności, z którymi borykają się współczesne rodziny. Poniższe tabele obrazują dane dotyczące liczby osób bezrobotnych na terenie Powiatu Głogowskiego.

Tabela nr 22 Bezrobocie w Powiecie Głogowskim w latach 2017-2019.

	2017	2018	2019
Ogółem	2638	2602	1921
w tym:			
niepełnosprawne	207	183	182
z prawem do zasiłku	21	18	34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Jak wynika z powyższej tabeli można zaobserwować spadek bezrobocia w Powiecie Głogowskim w latach 2017 - 2019. Spadła również liczba osób niepełnosprawnych pozostających bez zatrudnienia. Z kolei w roku 2019 liczba niepełnosprawnych bezrobotnych z prawem do zasiłku wzrosła niemal dwukrotnie w porównaniu z rokiem ubiegłym. Liczby te jednakże są zdecydowanie niższe w latach ubiegłych, przykładowo w roku 2010 bez pracy pozostawało aż 571 niepełnosprawnych mężczyzn z prawem do zasiłku.

Tabela nr 23 Bezrobocie wśród kobiet w Powiecie Głogowskim w latach 2017 - 2019.

	2017	2018	2019
Ogółem	1671	1694	1318
w tym: niepełnosprawne	117	100	102
z prawem do zasiłku	13	11	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Powyższa tabela przedstawia liczbę kobiet z Powiatu Głogowskiego pozostających bez pracy. Można zaobserwować, że więcej niż połowa osób pozostających bez zatrudnienia na terenie Powiatu Głogowskiego to kobiety. Obserwuje się spadek liczby bezrobotnych kobiet. Jednakże liczba kobiet niepełnosprawnych z prawem zasiłku, które nie podjęły zatrudnienia wzrosła dwukrotnie w roku 2019 w odniesieniu do roku wcześniejszego. Z kolei w latach wcześniejszych liczba ta malała.

Tabela nr 24 Bezrobocie wśród mężczyzn w Powiecie Głogowskim w latach 2017-2019.

	2017	2018	2019
Ogółem	67	08	18
w tym: niepełnosprawne	0	3	0
z prawem do zasiłku	8	7	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Analizując tabelę nr 24 można zauważyć spadek liczby mężczyzn pozostających bez zatrudnienia na terenie Powiatu Głogowskiego. Ilość niepełnosprawnych mężczyzn bez pracy również spadła, lecz jest to spadek stopniowy. Podobnie jak w grupie kobiet obserwuje się, iż w roku 2019 wzrosła liczba bezrobotnych mężczyzn z prawem do zasiłku mimo wcześniejszego spadku.

Tabela nr 25 Bezrobocie w Powiecie Głogowskim: napływ i odpływ.

	2017	2018	2019
napływ	4958	4121	3579
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	807	595	689
odpływ	5315	4220	4145
w tym z powodu podjęcia zatrudnienia	2966	2577	2212

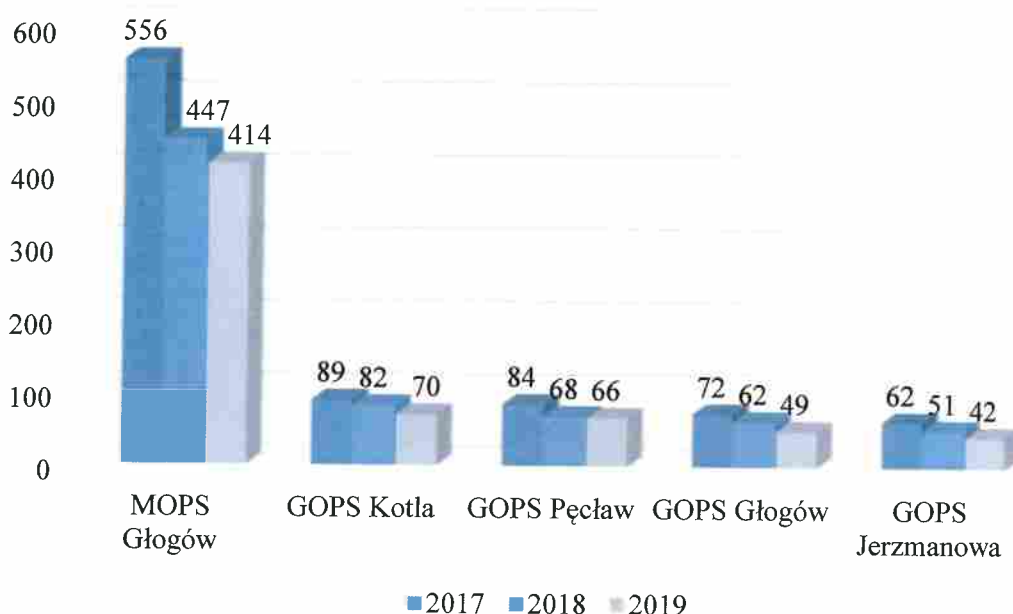
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Głównego Urzędu Statystycznego.

Na podstawie powyższego zestawienia można zaobserwować malejącą liczbę osób zarejestrowanych, jak i wyrejestrowanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Głogowie. W roku 2019 mimo zmniejszenia się liczby osób bezrobotnych wzrosła wartość odnosząca się do osób, które po raz pierwszy zgłosiły do Powiatowego Urzędu Pracy. Warto zauważyć, iż większość osób, które utraciły status bezrobotnego, to osoby, które podjęły zatrudnienie. Ponadto wartym uwagi jest fakt, iż liczba osób, które wyrejestrowały się były w każdym roku wyższe od liczby osób, które zarejestrowały się w Urzędzie Pracy.

3.3.7. Ubóstwo

Ubóstwo jest kolejnym z istotnych problemów społecznych o charakterze globalnym. Co prawda, obserwuje się coraz lepszą sytuację ekonomiczną Polaków, lecz wzrost dobrobytu nie jest dystrybuowany równomiernie. W wielu miejscach Polski nadal żyją osoby, które nie są w stanie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb. W związku z tym często poszukują wsparcia w instytucjach pomocy społecznej, które pomoc ubogim uznają za jeden z istotnych obowiązków polityki społecznej. Przyczyny ubóstwa warto podzielić na trzy grupy: osobowe, które nie są zależne od grupy i jednostki (m.in. niepełnosprawność czy choroby wrodzone), subiektywne, które są zależne od jednostki i grupy (m.in. niegospodarność czy brak motywacji do podjęcia pracy) i obiektywno - strukturalne, które istnieją niezależnie od woli jednostki lub grupy (m.in. utrata pracy w wyniku bankructwa firmy czy brak odpowiedniego wsparcia dla osób niezaradnych).

Wykres nr 27 Ubóstwo jako przyczyna udzielania rodzinom pomocy przez OPS w latach 2017 - 2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez OPS z terenu Powiatu Głogowskiego.

Analizując powyższy wykres można zaobserwować, iż liczba rodzin, które zgłaszały się do poszczególnych Ośrodków Pomocy Społecznej z każdym rokiem malała. Są to również wartości niższe niż we wcześniejszych latach sprawozdawczych. W roku 2017 pomocy z powodu ubóstwa najczęściej udzielał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie, gdzie niemal połowa przyczyn poszukiwania wsparcia to właśnie ubóstwo. W latach kolejnych z problemem tym po pomoc zgłaszali się mieszkańcy Gminy Pęcław. W Głogowie w latach 2017 - 2019 problem ubóstwa stanowił średnio 20% wszystkich przyczyn udzielania pomocy.

W Gminie Jerzmanowa grupa ta stanowiła 21%. Kolejno w gminach Kotla, Głogów i Pęcław rodziny zgłaszające się po pomoc z powodu ubóstwa stanowiły 31%, 34% i 37% ogółu.

3.3.8. Bezdomność.

Bezdomność jest dotkliwym problemem społecznym. Z uwagi na trudną do określenia skalę, złożone przyczyny oraz szczególnie dotkliwe społeczno - ekonomiczne skutki, bezdomność jest zjawiskiem o zasięgu i znaczeniu globalnym, mającym jednocześnie specyficzne regionalne i lokalne uwarunkowania, które wpływają na dobór odpowiednich środków przeciwdziałania. Zapobieganie bezdomności wymaga aktywnego, zintegrowanego i kompleksowego działania. Wykorzystanie istniejących zasobów środowiska i tworzenie warunków do wdrażania nowych form wsparcia na rzecz osób bezdomnych i ich integracji z otoczeniem powinno stanowić podstawowy cel prowadzonej na szczeblu lokalnym polityki społecznej. W Powiecie Głogowskim pomoc osobom zagrożonym i dotkniętym problemem bezdomności świadczona jest na szczeblu gminy przez ośrodki pomocy społecznej. Jak wynika z danych otrzymywanych z ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Głogowskiego w 2017 roku łącznie 70 osób bezdomnych korzystało z pomocy ośrodków, w tym 23 osoby długotrwale. W 2018 roku 69 osób bezdomnych korzystało z pomocy ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Głogowskiego, w tym 24 osoby długotrwale. W 2019 roku 80 osób bezdomnych korzystało ze wsparcia, w tym 33 długotrwale.

Tabela nr 26 Liczba osób bezdomnych w poszczególnych gminach.

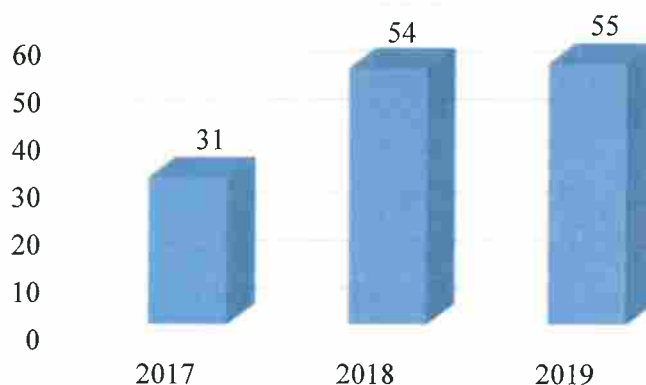
	Mops Głogów	Gops Głogów	Gops Jerzmanowa	Gops Kotla	Gops Pęcław	Gops Żukowice
2017	63	1	0	2	0	4
w tym długotrwale powyżej 3 lat	18	1	0	2	0	2
2018	62	2	0	1	0	4
w tym długotrwale powyżej 3 lat	19	1	0	1	0	3
2019	72	1	0	1	1	5
w tym długotrwale powyżej 3 lat	27	1	0	1	0	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez OPS z terenu Powiatu Głogowskiego.

Na terenie Powiatu Głogowskiego schronienia osobom bezdomnym mężczyznom udziela m.in. Noclegownia im. Brata Alberta w Głogowie oraz Schronisko dla osób bezdomnych im. Św. Siostry Faustyny w Żukowicach. Poniższe dane zawarte w formie

wykresu przedstawiają liczbę osób korzystających z miejsc noclegowych w placówkach zapewniających schronienie.

Wykres nr 28 Liczba osób przebywających w noclegowni im. Brata Alberta w Głogowie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez MCWR w Głogowie.

Wykres nr 29 Liczba osób przebywających w Schronisku dla osób bezdomnych im. Św. Siostry Faustyny w Żukowicach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Schronisko dla osób bezdomnych im. Św. Siostry Faustyny w Żukowicach.

3.3.9. Uzależnienia.

Kolejnym z kluczowych problemów na terenie Powiatu Głogowskiego jest problem uzależnień. Najczęściej są to osoby uzależnione od alkoholu i coraz częściej od narkotyków, które tworzą kolejną grupę dysfunkcyjną objętą pomocą społeczną. Problem uzależnienia jest zjawiskiem złożonym, trudnym do przezwyciężenia dla samej osoby uzależnionej, jak i jej rodziny oraz niezależnym od wieku, płci, wykształcenia czy pozycji społecznej. Ponadto problem uzależnień dotyka coraz większej liczby osób oraz zmniejsza się wiek pierwszego kontaktu z substancją. Warto wspomnieć, że problem uzależnienia współistnieje z innymi problemami społecznymi, tj. ubóstwo, bezrobocie, trudności rodzinne (np. problemy z komunikacją), niewydolność opiekuńczo - wychowawcza, problemy bytowe, choroba i inne. Uzależnienia mogą również pogłębiać kryzys rodziny (rozwody, sprawy sądowe o opiekę nad dziećmi, sprawy alimentacyjne itp.)

Coraz większym problemem jest rozwój zjawiska narkomanii, który dotyka nie tylko społeczności Powiatu Głogowskiego, ale i całego kraju. Terminem narkomania określa się stan uzależnienia od środków odurzających innych niż alkohol. Termin ten jest bardzo szeroki i obejmuje nie tylko psychiczną i fizyczną zależność od substancji psychoaktywnej, ale także stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą. Spożywanie wspomnianych substancji może pociągać za sobą poważne konsekwencje zdrowotne, a nawet zagrażać życiu osób od nich uzależnionych. Środki narkotyczne stwarzają zagrożenie nie tylko dla osób sięgających po nie, ale także dla społeczeństwa, w którym takie osoby się znajdują. Może to prowadzić m.in. do rozbojów i kradzieży pod wpływem substancji, albo w celu zdobycia środków finansowych na zaspokojenie głodu narkotycznego. Osoby będące pod działaniem narkotyków nie są w pełni świadome swoich zachowań co może skutkować zwiększoną skłonnością do zachowań ryzykownych, w tym przestępczości.

Duże znaczenie w eliminowaniu i zapobieganiu opisanych wyżej zjawisk na terenie Powiatu Głogowskiego odgrywa działalność Oddziału Dziennego Terapii Uzależnienia od Substancji Psychoaktywnych i Oddziału Dziennego Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Głogowie. Na wspomnianych oddziałach pomocy mogą szukać osoby dorosłe uzależnione od substancji psychoaktywnych i alkoholu. Funkcjonowanie oddziałów ukierunkowane jest na zachowanie abstynencji. Oddziały prowadzą działania diagnostyczne, leczniczo - zapobiegawcze i rehabilitacyjne poprzez różne formy oddziaływania. Do tych form należą: psychoterapia indywidualna, grupowa i rodzinna, farmakoterapia oraz zajęcia edukacyjne i promujące zdrowie. Podejmowane działania ukierunkowane są przede wszystkim na pomoc w powrocie do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie, poprawę stanu zdrowia

somatycznego i psychicznego, naukę umiejętności psychospołecznych, naukę rozpoznawania i radzenia sobie z ryzykiem nawrotu choroby. Kolejne tabele przedstawiają liczbę osób, które korzystały ze wsparcia Poradni Leczenia Uzależnień oraz Oddziału Dziennego Terapii Uzależnień od Alkoholu.

Tabela nr 27 Osoby uzależnione korzystające ze wsparcia Głogowskiego Szpitala Powiatowego w latach 2017 - 2019.

	Leczeni na Oddziale Dziennym Terapii Uzależnienia od Alkoholu	Pierwsza wizyta w Poradni Leczenia Uzależnień
2017	135	788
2018	132	748
2019	130	923

Źródło: dane udostępnione przez Głogowski Szpital Powiatowy

Tabela nr 28 Liczba osób korzystająca z Poradni Leczenia Uzależnień.

	Alkohol	Narkotyki	Hazard	Komputer	Inne
2017	77	4	0	0	32
2018	70	1	0	0	39
2019	0	1	0	0	152

Źródło: dane udostępnione przez Głogowski Szpital Powiatowy.

Powyższe dane wskazują, iż zdecydowanie więcej osób uzależnionych korzysta ze wsparcia Poradni niż leczy się na Oddziale. Obserwuje się spadek liczby pacjentów Dziennego Oddziału Terapii Uzależnienia od Alkoholu na przestrzeni lat 2017 - 2019. Z kolei liczba osób zgłaszających się do Poradni Leczenia Uzależnień znacznie wzrosła w porównaniu do lat 2017 i 2019.

Analizując przedstawione tabele można dostrzec, iż liczba osób uzależnionych od alkoholu w roku 2019 spadła do zera. Podobnie w Poradni nie pojawiły się osoby uzależnione od hazardu i komputera w latach 2017 - 2019. Z kolei liczba innych uzależnień w roku 2019 wzrosła aż blisko pięciokrotnie.

3.3.10. Starzenie się społeczeństwa

Trwający proces starzenia się ludności Polski, będący wynikiem korzystnego zjawiska, jakim jest wydłużanie trwania życia i dalszego trwania życia, jest pogłębiany niskim poziomem dzietności. Obecnie indeks starości wynosi 112, tj. na 100 „wnuczków” (dzieci w wieku 0 - 14 lat) przypada 112 „dziadków” (osób w wieku 65 i więcej lat), a różnica w wielkości tych populacji sięga 700 tys. na niekorzyść dzieci. W przyszłości będzie to powodować zmniejszanie się podaży pracy i utrudnienia w systemie zabezpieczenia społecznego w wyniku wzrostu liczby i odsetka osób w starszym wieku (źródło: Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny

w przekroju terytorialnym w 2017 r. stan w dniu 31 XII, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2017).

Zgodnie z założeniami opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny prognozy demograficznej, obejmującej okres do 2050 r., w nadchodzących latach w Polsce nastąpi znaczne zmniejszenie liczby dzieci (w wieku 0 - 14 lat) i osób dorosłych (w wieku 15 - 59), natomiast zwiększy się liczba i udział osób w wieku co najmniej 60 lat. Udział ludności w wieku 60 lat i więcej w całej populacji wynosi obecnie prawie 23% (8,8 mln osób) wobec ok. 15% (5,6 mln) na początku lat 90. ubiegłego wieku. Z przedstawionej w 2014 r. prognozy ludności wynika, że do 2050 r. ogólna liczba ludności Polski zmniejszy się o ponad 4,5 mln, natomiast będzie wzrastać zarówno liczba, jak i odsetek osób w wieku 60 lat i starszych, w 2025 r. osób w wieku co najmniej 60 lat będzie ponad 10 mln i będą stanowiły one prawie 28% ludności kraju, w 2035 r. osób w wieku co najmniej 60 lat będzie 11,4 mln (32%), tj. prawie 1/3 populacji, w ostatnim roku prognozy (2050) ich udział wzrośnie do ponad 40% (13,7 mln osób w wieku co najmniej 60 lat) (źródło: notatka Głównego Urzędu Statystycznego przygotowana na posiedzeniu Sejmowej Komisji Polityki Senioralnej, dotycząca „Informacji Ministra Zdrowia na temat wpływu zmian demograficznych i starzenia się społeczeństwa na organizację systemu ochrony zdrowia i Narodowy Program Zdrowia” w dniu 19.02.2016 r.).

Na uwagę zasługuje też fakt, że na skutek poprawiających się warunków życia wydłuża się średnia długość życia Polaków. Według Głównego Urzędu Statystycznego przeciętny czas trwania życia w 2014 r. wynosił 73,8 lat dla mężczyzn, a dla kobiet 81,6 lat. Od 2000r. przeciętny dalszy czas trwania życia w odniesieniu do mężczyzn, jak i kobiet, wzrósł o około 4 lata. Wydłużająca się przeciętna długość życia, przy jednoczesnym spadku liczby urodzeń, sprawia, że w perspektywie najbliższych dwudziestu kilku lat nastąpi szybki proces starzenia się ludności. Przedstawione powyżej zjawiska oraz zmiany struktury demograficznej powodują, iż Polska stoi przed szeregiem wyzwań związanych z planowaniem i kształtowaniem polityki w obszarze aktywności społecznej osób starszych.

Osoby starsze w znacznej większości są osobami sprawnymi umysłowo i fizycznie, pragną aktywnie funkcjonować w społeczeństwie. Jednak borykają się one z różnorodnymi problemami związanymi z aktywnym uczestnictwem w życiu rodzinnym, zawodowym i kulturalnym (źródło: Biuro Analiz i Dokumentacji, Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych, Opracowanie tematyczne OT-601 kwiecień 2011r. „Starzenie się społeczeństwa polskiego i jego skutki”). Na terenie Powiatu Głogowskiego osoby starsze mają zapewnioną ofertę w zakresie możliwości korzystania z usług i szerokiej oferty proponowanej zarówno przez instytucje, jak i organizacje pozarządowe.

Jak wynika z informacji przekazanych przez Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta w Głogowie jako populacja mieszkańcy Głogowa wyraźnie się starzeją, co obrazują poniższe tabele.

Tabela nr 29 Liczba mieszkańców Głogowa (zameldowanych na pobyt stały) według wieku w roku 2017.

	kobiety	mężczyźni
Ogólna liczba osób zameldowanych	34 067	30 872
w tym:		
do 18 roku życia	5 906	6 085
od 19 lat do 59 lat	17 908	17 151
od 60 lat do 69 lat	6 374	5 124
od 70 lat do 79 lat	2 563	1 928
80 lat i więcej	1 316	584

Źródło: zestawienie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta Głogów za rok 2017.

Tabela nr 30 Liczba mieszkańców Głogowa (zameldowanych na pobyt stały) według wieku w roku 2018.

	kobiety	mężczyźni
Ogólna liczba osób zameldowanych	33 708	30 470
w tym:		
do 18 roku życia	5 800	5 952
od 19 lat do 59 lat	17 368	16 724
od 60 lat do 69 lat	6 303	4 966
od 70 lat do 79 lat	2 886	2 190
80 lat i więcej	1 351	638

Źródło: zestawienie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta Głogów za rok 2018.

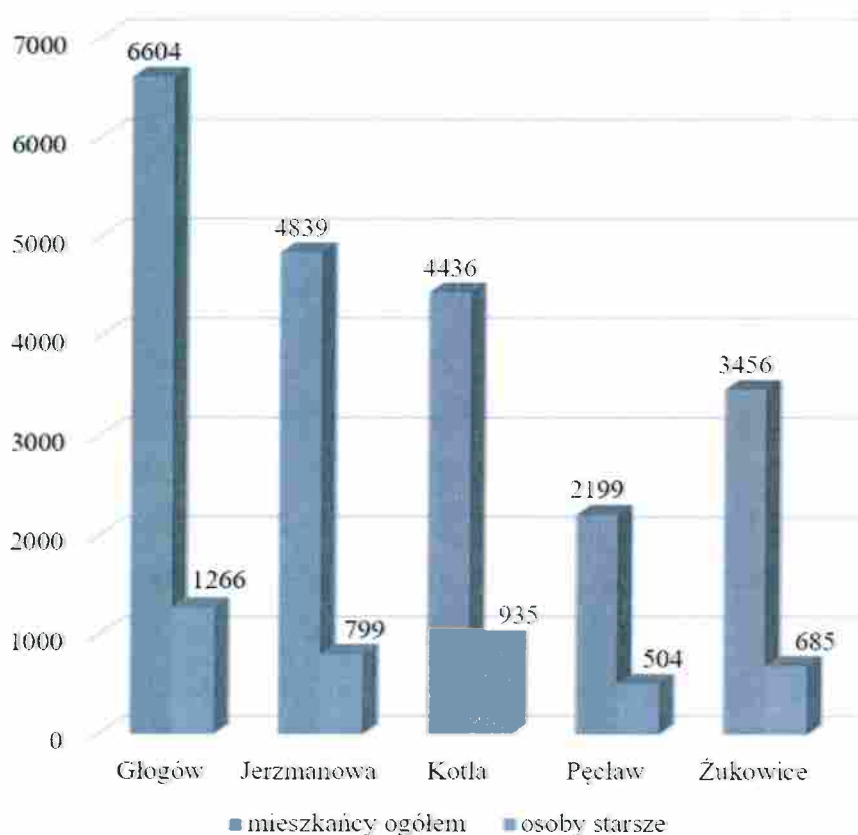
Tabela nr 31 Liczba mieszkańców Głogowa (zameldowanych na pobyt stały) według wieku w roku 2019.

	kobiety	mężczyźni
Ogólna liczba osób zameldowanych	33 401	30 062
w tym:		
do 18 roku życia	5 732	5 884
od 19 lat do 59 lat	16 882	16 264
od 60 lat do 69 lat	6 157	4 797
od 70 lat do 79 lat	3 223	2 429
80 lat i więcej	1 407	688

Źródło: zestawienie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miasta Głogów za rok 2019.

Jak wynika z powyższych tabel za lata 2017 - 2019, na terenie Miasta Głogowa o ile liczba mężczyzn w wieku do 18 lat jest wyższa niż liczba kobiet, o tyle w kolejnych przedziałach wiekowych znacznie spada liczba mężczyzn, w szczególności różnica w liczbie kobiet i mężczyzn zauważalna jest w przedziale wiekowym od 60 lat do 69 lat. Oznacza to, że na naszym terenie kobiety żyją znacznie dłużej w porównaniu do mężczyzn, podobnie jak w całym kraju. Z powyższych danych wynika, że najczęściej mężczyzn umiera w przedziale od 60 do 69 lat.

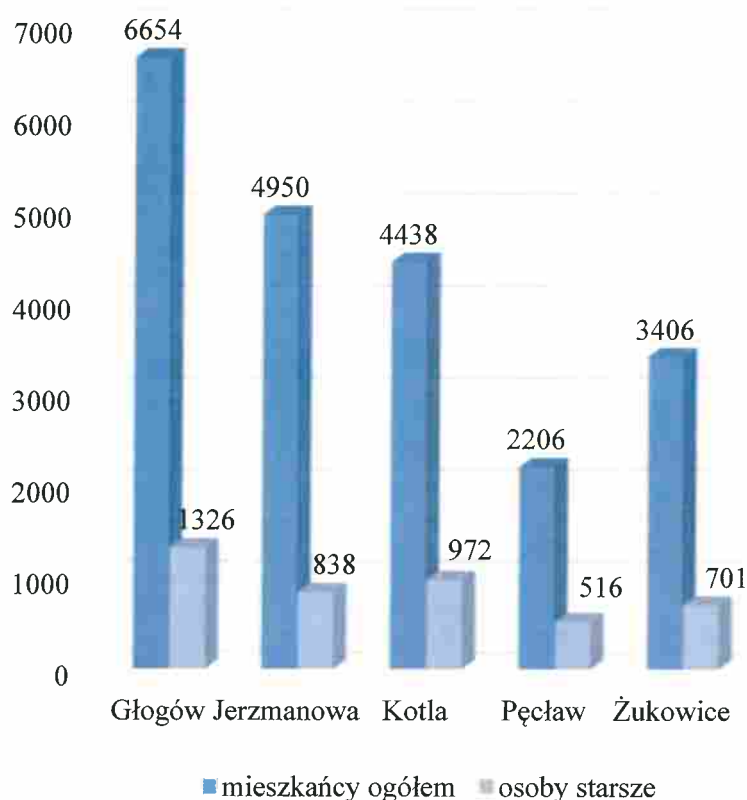
Wykres nr 30 Osoby w wieku 60+ zamieszkujące na terenie Gmin Wiejskich Powiatu Głogowskiego w roku 2017.

Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnych danych Urzędów Gmin Powiatu Głogowskiego.

Jak wynika z powyższego wykresu najczęściej osób w wieku 60+ zamieszkiwało w roku 2017 w Gminie Głogów, jednak w tej gminie zamieszkiwała również największa liczba osób ogółem. Natomiast proporcjonalnie największa liczba osób starszych zamieszkiwała w Gminie Pęcław (23%), a następnie w Gminie Kotła (21%).

Wykres nr 31 Osoby w wieku poprodukcyjnym zamieszkujące na terenie Gmin Wiejskich Powiatu Głogowskiego w roku 2018.

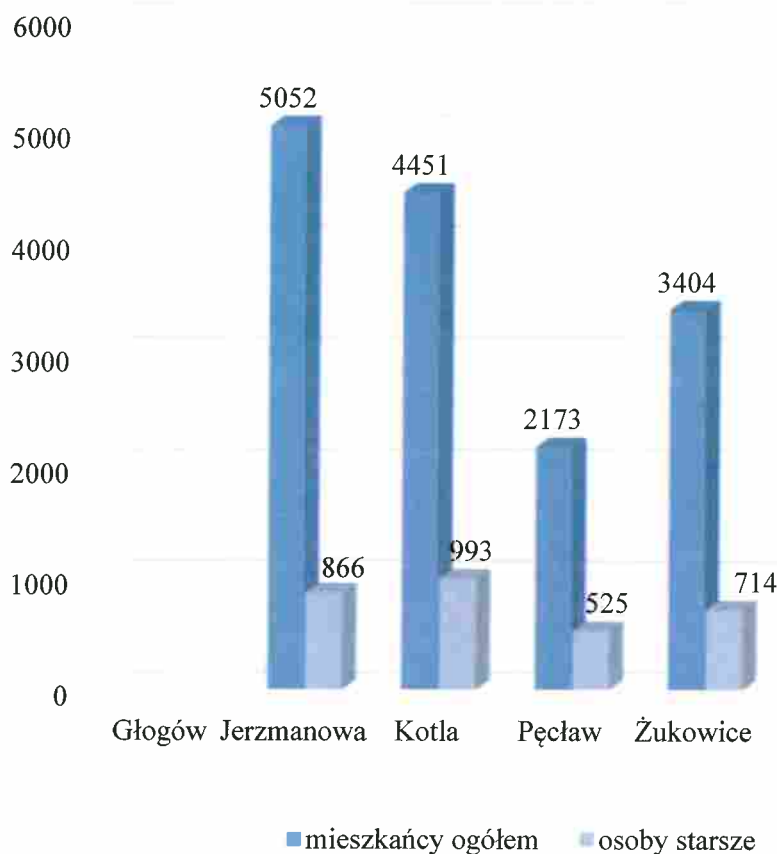

Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnych danych Urzędów Gmin Powiatu Głogowskiego.

W roku 2018 identycznie jak w roku 2017 proporcjonalnie najwięcej osób w wieku 60+ zamieszkiwało w Gminie Pęcław, a następnie w Gminie Kotla. Jednocześnie w każdej gminie zauważalna jest stopniowa tendencja wzrostowa w zakresie liczby osób w wieku 60+ w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców.

Kolejny wykres wskazuje, że w roku 2019 również wzrosła liczba osób w wieku 60+ w stosunku do liczby mieszkańców ogółem na terenie każdej z gmin Powiatu Głogowskiego.

Wykres nr 32 Osoby w wieku poprodukcyjnym zamieszkujące na terenie Gmin Wiejskich Powiatu Głogowskiego w roku 2019.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urzędy Gminy Powiatu Głogowskiego.

W odniesieniu do osób starszych jako problem społeczny traktuje się również przyjmowanie dużej ilości farmaceutyków zwłaszcza w kontekście interakcji, jakie zachodzą między poszczególnymi medykamentami. Problem ten traktuje się jako jedno z wyzwań współczesnej edukacji zdrowotnej i profilaktyki. Z badań wynika, że ryzyko niebezpiecznych działań niepożądanych znacząco rośnie, gdy nadużywanie dotyczy wielu leków - o ile przy 4 stosowanych lekach wzrasta ono do 38%, to przy 7 aż do 82%. W badaniach PolSenior poświęconych analizie różnych aspektów starzenia się ludzi w Polsce, w ramach którego przebadano grupę prawie 7 tysięcy osób w podeszłym wieku, stwierdzono, że ponad połowa starszych Polaków (55%) zażywa codziennie co najmniej 5 leków, a 10 i więcej leków co 10 osoba. To samo badanie wskazuje, iż najczęściej leki stosowały osoby w wieku 70 i więcej lat (96.9%) i osoby z grupy wiekowej 60 - 69 lat (90%).

4. ZASOBY ŚRODOWISKOWE I INSTYTUCJONALNE W SFERZE POMOCY SPOŁECZNEJ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie celem określenia zasobów instytucjonalnych i środowiskowych występujących na terenie Powiatu Głogowskiego opracowało ankietę, która zawierała szczegółowe informacje na temat działań podejmowanych przez instytucje i organizacje pozarządowe w sferze pomocy społecznej oraz oczekiwania i propozycje dotyczące Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Analizie poddano 58 ankiet dotyczących działalności, które przekazały poniższe podmioty.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.
2. Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Głogowie.
3. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Głogowie.
4. Powiatowy Urząd Pracy w Głogowie.
5. Komenda Powiatowa Policji w Głogowie.
6. Powiatowe Centrum Poradnictwa Psychologiczno - Pedagogicznego i Doskonalenia Nauczycieli w Głogowie.
7. Prokuratura Rejonowa w Głogowie.
8. Sąd Okręgowy w Legnicy Opiniodawczy Zespół Sądowych Specjalistów w Głogowie.
9. Dom Pomocy Społecznej „Magnolia” w Głogowie.
10. Powiatowe Centrum Pieczy Zastępczej w Głogowie.
11. Głogowski Szpital Powiatowy - Centrum Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień.
12. Głogowski Szpital Powiatowy.
13. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie.
14. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu.
15. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli.
16. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej.
17. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie.
18. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach z siedzibą w Nielubi.
19. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Głogów.
20. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Pęcławiu.
21. Zespół Interdyscyplinarny w Kotli.
22. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Głogowie.
23. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Jerzmanowej.
24. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Głogowie.
25. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żukowicach.

26. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jerzmanowej.
27. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Żukowicach.
28. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kotli.
29. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęczawiu.
30. Urząd Miejski w Głogowie.
31. Gmina Żukowice.
32. Dom Dziennego Pobytu „Cicha Przystań” w Głogowie.
33. Miejski Ośrodek Rehabilitacji i Usług Specjalistycznych w Głogowie.
34. Miejski Ośrodek Kultury w Głogowie.
35. Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Kotli.
36. Przedszkole Publiczne nr 1 w Głogowie.
37. Przedszkole Publiczne nr 7 w Głogowie.
38. Przedszkole Publiczne nr 5 w Głogowie.
39. Przedszkole Publiczne nr 2 w Głogowie.
40. Przedszkole Publiczne nr 6 w Głogowie.
41. Przedszkole Niepubliczne Ocean Edukacji Rybka w Głogowie.
42. Przedszkole Publiczne nr 19 w Głogowie „Bajka”.
43. Szkoła Podstawowa nr 12 w Głogowie.
44. Szkoła Podstawowa nr 8 w Głogowie.
45. Zespół Szkolno - Przedszkolny w Kotli.
46. Żłobek Miejski nr 1 w Głogowie.
47. Miejski Żłobek Integracyjny „Dom nad strumykiem”.
48. Zespół Szkolno - Przedszkolny w Serbach.
49. Świetlica Socjoterapeutyczna w Pęczawiu.
50. Konsylium w Głogowie.
51. Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualna Koło w Głogowie.
52. Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „a jutro?” w Głogowie.
53. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Głogowie.
54. Polski Związek Niewidomych w Głogowie.
55. Cisi Pracownicy Krzyża w Głogowie.
56. Stowarzyszenie dla Dzieci i Młodzieży SZANSA w Głogowie.
57. Stowarzyszenie na Rzecz Integracji i usamodzielnienia „DOM W GŁOGOWIE”.

Jednym z analizowanych zagadnień zawartych w ankiecie był obszar działalności zarówno jednostek, jak i organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie Powiatu Głogowskiego. Analiza poniższego wykresu wskazuje główne obszary działań stanowiących działania na rzecz dziecka i rodziny, pomoc społeczną, naukę, oświatę, edukację i wychowanie oraz działania na rzecz osób niepełnosprawnych. W najmniejszym stopniu instytucje oraz organizacje pozarządowe zajmują się działaniami na rzecz religii, sportu, rekreacji, turystyki i wypoczynku.

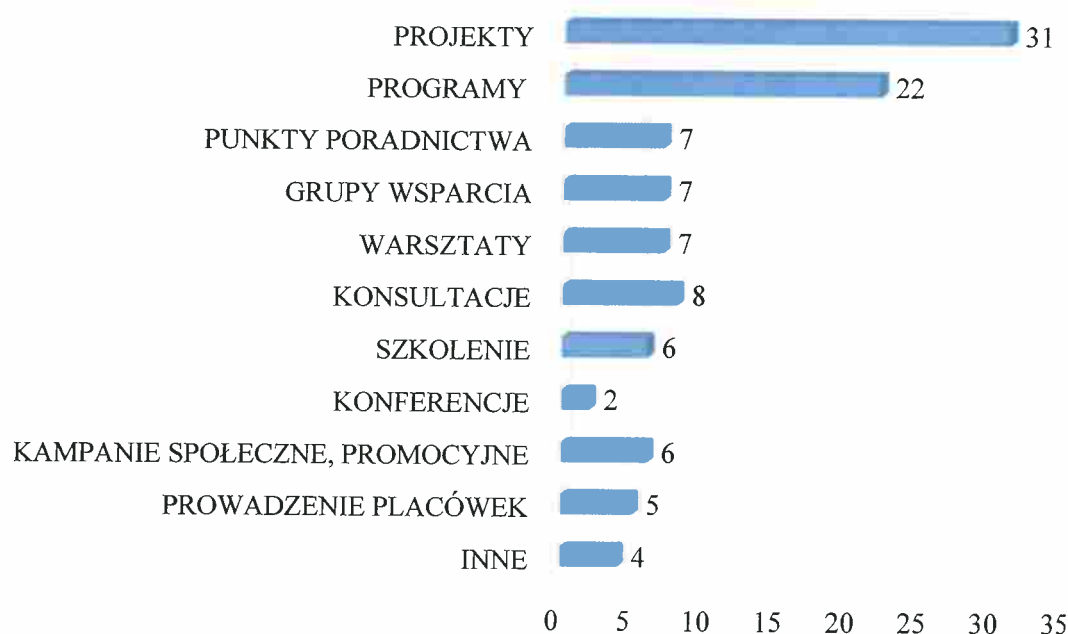
Wykres nr 33 Obszary działalności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez instytucje i organizacje pozarządowe z terenu Powiatu Głogowskiego.

W dalszej części analizy poddano formę realizowanych zadań. Największa część instytucji i organizacji realizuje swoje działania poprzez programy i projekty, konsultacje, punkty poradnictwa, grupy wsparcia oraz warsztaty. Najmniej organizuje się konferencji.

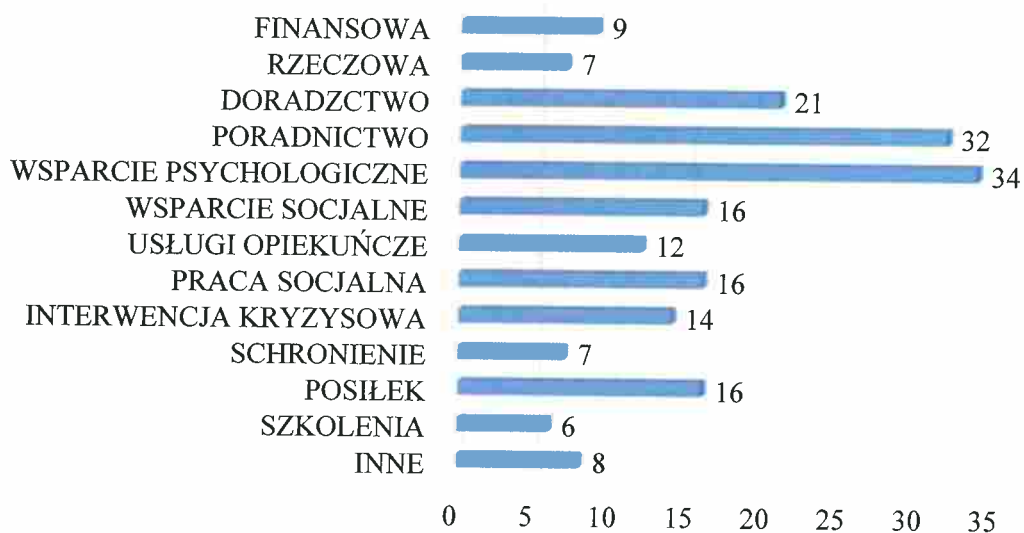
Wykres nr 34 Realizowane działania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez instytucje i organizacje pozarządowe z terenu Powiatu Głogowskiego.

Poniższa analiza form udzielanej pomocy wskazuje, że instytucje w szerokim zakresie oferują wsparcie psychologiczne, poradnictwo oraz doradztwo. W mniejszym zakresie udzielają pomocy w formie rzeczowej, udzielenia schronienia czy organizacji szkoleń.

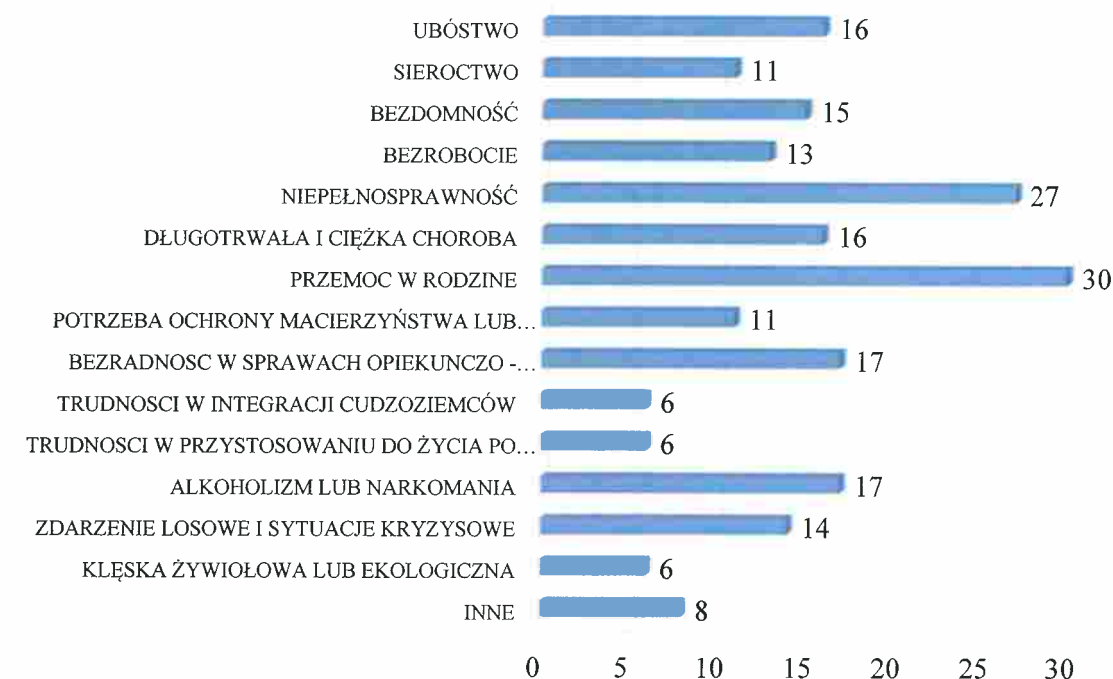
Wykres nr 35 Formy udzielanej pomocy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez instytucje i organizacje pozarządowe z terenu Powiatu Głogowskiego.

Następnie analizie poddano przyczyny udzielania pomocy przez instytucje i organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Głogowskiego. Najczęstszą przyczyną udzielenia pomocy jest przemoc w rodzinie niepełnosprawność oraz alkoholizm i narkomania. Najmniej pomocy udzielono z powodu trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu się po zwolnieniu z zakładu karnego oraz z powodu klęsk żywiołowych lub ekologicznych.

Wykres nr 36 Przyczyny udzielania pomocy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez instytucje i organizacje pozarządowe z terenu Powiatu Głogowskiego.

Na koniec analizie poddano zasoby, którymi dysponują instytucje oraz organizacje pozarządowe. Większość ankietowanych dysponuje siedzibą, specjalistami oraz specjalistycznym sprzętem.

Wykres nr 37 Zasoby.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez instytucje i organizacje pozarządowe z terenu Powiatu Głogowskiego.

5. ANALIZA SWOT

Metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest często stosowana w pracach nad strategią analiza SWOT. Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu). Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **Mocne strony** - wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną.
- **Słabe strony** - wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną.
- **Szanse** - zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów.
- **Zagrożenia** - zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Analiza SWOT przeprowadzona została z udziałem szerokiego grona przedstawicieli zarówno instytucji, jak organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie Powiatu Głogowskiego. Ponadto analiza SWOT została również przeprowadzona z udziałem zawodowych rodzin zastępczych. W efekcie spotkań nad opracowaniem analizy SWOT podjęto dyskusję, wymianę doświadczeń i wskazano propozycję w zakresie 26 mocnych stron, 20 słabych stron, 17 szans tkwiących w otoczeniu i 25 zagrożeń, które prezentujemy na kolejnych stronach.

MOCNE STRONY (czynniki wewnętrzne i wspomagające)

1.	Realizacja projektów unijnych.
2.	Efektywność instytucji i organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków unijnych, MRiPS, PFRON.
3.	Realizacja programu „Aktywny Samorząd”.
4.	Opracowane i wdrażane programy na rzecz różnych grup społecznych.
5.	Wysoko wykwalifikowana kadra pomocy społecznej.
6.	Wyspecjalizowane placówki o wysokim standardzie świadczonych usług.
7.	Licznie, prężnie działające organizacje pozarządowe oraz konsolidacja organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
8.	Duża liczba świetlic środowiskowo - profilaktycznych i socjoterapeutycznych na obszarach wiejskich.
9.	Realizacja programu korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.
10.	Bezpłatna oferta poradnictwa specjalistycznego, w tym prawnego.
11.	Posiadanie i realizacja wszystkich strategicznych dokumentów umożliwiających pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na realizację zadań ustawowych i statutowych.
12.	Stała współpraca jednostek powiatowych z ośrodkami pomocy społecznej.
13.	Funkcjonowanie ośrodka interwencji kryzysowej na terenie powiatu.
14.	Zmiana kategorii klientów pomocy społecznej dzięki świadczeniom 500+, 300+, świadczeniom dla seniorów.
15.	Realizacja programu opieka wytchnieniowa.
16.	Usługi opiekuńcze i ochrona osób niepełnosprawnych (zależnych).
17.	Świadczenia dla osób niepełnosprawnych.
18.	Doświadczenie organizacji pozarządowych i instytucji w organizacji czasu wolnego, imprez kulturalnych, integracyjnych, sportowych dla osób niepełnosprawnych i starszych.
19.	Funkcjonowanie Klubu środowiskowego „Tęczowe Motyle”.
20.	Duża ilość kameralnych placówek opiekuńczo - wychowawczych.
21.	Duża ilość i wysoki standard rodzin zastępczych zawodowych.
22.	Świadczenia obligatoryjne i fakultatywne według potrzeb rodzin zastępczych.
23.	Szkolenia dla rodzin zastępczych podnoszących kwalifikacje.
24.	Ścisła współpraca instytucji działających na rzecz pieczy zastępczej.
25.	Wsparcie pełnoletnich wychowanków w procesie usamodzielnienia poprzez udział w projektach unijnych.
26.	Mieszkania dla usamodzielnianych.
27.	Funkcjonowanie domów dla seniorów.

SZANSE (czynniki zewnętrzne i wspomagające)

1.	Konieczność rozszerzania i wprowadzania rozwiązań systemowych dotyczących zatrudniania rodzin wspierających.
2.	Równe traktowanie dzieci w pieczy zastępczej.
3.	Zmiana świadomości społecznej o postrzeganiu dzieci w pieczy zastępczej.
4.	Realizacja nowatorskich projektów dla usamodzielnianych wychowanków.
5.	Prowadzenie asystentów i koordynatorów do rodzin wymagających wsparcia.
6.	Stworzenie szkoły dla rodziców, w tym dla rodziców dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
7.	Dostępność do bezpłatnego poradnictwa na obszarach wiejskich.
8.	Wieloaspektowa działalność organizacji pozarządowych.
9.	Wspólne podejmowanie inicjatyw z organizacjami pozarządowymi.
10.	Nowe źródła i instrumenty wsparcia rozwoju zasobów ludzkich ze środków Unii Europejskiej.
11.	Tworzenie partnerstwa trójsektorowego.
12.	Wypracowanie partnerstwa i dialogu z władzami lokalnymi oraz zlecanie i powierzanie zadań organizacjom pozarządowym.
13.	Systemowe rozwiązanie dotyczące rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
14.	Mobilna rehabilitacja.
15.	Reaktywowanie Centrum Wolontariatu.
16.	Wczesna rehabilitacja w Domu Uzdrawienia Chorych w Głogowie.
17.	Zmiana podejścia do osób niepełnosprawnych z niepełnosprawnością intelektualną.

ZAGROŻENIA (czynniki zewnętrzne i destrukcyjne)

1.	Przedstawianie wizerunku rodzin zastępczych przez media w złym świetle.
2.	Przewlekłe działania z uregulowaniem sytuacji prawnej dziecka.
3.	Nowe problemy związane z opieką nad dzieckiem, w tym w pieczy zastępczej - cyberprzemoc, funkcjonowanie w sieci, hazard, dopalacze, narkotyki.
4.	Brak jednolitego, spójnego systemu współpracy z rodzinami zastępczymi zawodowymi - różne przepisy prawne.
5.	Brak specjalistycznych rodzin zastępczych.
6.	Znaczný wzrost liczby dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej i konieczność umieszczania ich poza rodziną.
7.	Fala przemocy w rodzinie związana z COVID.
8.	Niewystarczające środki finansowe w obszarze pomocy społecznej.
9.	Zbyt małe środki własne powiatu przeznaczone na wspieranie organizacji pozarządowych w stosunku do potrzeb.
10.	Starzenie się społeczeństwa.
11.	Wysokie koszty utrzymania osób chorych.
12.	Brak motywacji do zmiany swojej niekorzystnej sytuacji przez niektóre grupy społeczne (np. bezrobotni, klienci ośrodków pomocy społecznej, osoby uzależnione i współuzależnione).
13.	Wyuczona bezradność i postawy roszczeniowe klientów pomocy społecznej.
14.	Dyskryminacja osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.
15.	Brak spójności przepisów m.in. w zakresie orzekania niepełnosprawności.
16.	Niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych utrudniający podjęcie zatrudnienia.
17.	Wysoki koszt zadań związanych z likwidacją barier architektonicznych.
18.	Brak stałych źródeł finansowania utrudniający podejmowanie kolejnych inicjatyw oraz kontynuację realizowanych programów.
19.	Zmniejszający się przyrost naturalny.
20.	Niska wrażliwość społeczna na przemoc w rodzinie.
21.	Migracja zarobkowa wywołana brakiem perspektyw dla młodych ludzi.
22.	Obniżenie prestiżu zawodu pracownika socjalnego.
23.	Rotacja pracowników pomocy społecznej.
24.	Niskie środki na utrzymanie standardów w jednostkach pomocy społecznej.
25.	Wielopokoleniowe dziedziczenie bezradności klientów pomocy społecznej.

SŁABE STRONY (czynniki wewnętrzne i destrukcyjne)

1.	Zbyt mała liczba kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
2.	Duża liczba dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych.
3.	Brak współpracy rodziców biologicznych w zakresie powrotu dziecka do rodziny.
4.	Niewydolność opiekuńczo - wychowawcza.
5.	Postępująca degradacja wartości rodziny.
6.	Zbyt mała liczba asystentów w stosunku do występujących potrzeb.
7.	Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.
8.	Niewystarczające środki finansowe na realizację wszystkich zadań.
9.	Bariery architektoniczne i urbanistyczne występujące w budynkach użyteczności publicznej.
10.	Brak rzetelnej wiedzy o potrzebach osób niepełnosprawnych na terenie powiatu.
11.	Brak wolontariuszy chcących wspierać osoby niepełnosprawne, w szczególności osoby z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawne intelektualnie.
12.	Brak domu pomocy społecznej dla dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie i z zaburzeniami psychicznymi.
13.	Słaby dostęp osób niepełnosprawnych z terenów wiejskich do oferowanych usług świadczonych przez instytucje pomocy społecznej i organizacje pozarządowe.
14.	Zbyt mała rotacja w warsztatach terapii zajęciowej.
15.	Brak Zakładu Aktywności Zawodowej.
16.	Brak domu samotnych matek i kobiet w ciąży.
17.	Administracyjne przydzielanie pomocy zamiast pracy socjalnej.
18.	Brak programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
19.	Słabo wyspecjalizowana kadra pomocy społecznej.
20.	Niewystarczająca liczba mieszkań chronionych i socjalnych na terenie powiatu.

6. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE REALIZACJI STRATEGII

Cele strategiczne rozumiane są potocznie jako to, co chcielibyśmy osiągnąć w przyszłości, możemy więc określać je również jako powzięte zamierzenia. Nadają one, oraz określają, sens istnienia każdego systemu. Odnosząc tę definicję konkretnie do niniejszej Strategii cele możemy określić, jako planowane przedsięwzięcia, będące wynikiem skonkretyzowanych potrzeb społecznych mieszkańców Powiatu Głogowskiego.

Główną zasadą determinowania celów, jest ich jasne i przejrzyste określanie. Dla potrzeb prawidłowej realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2020 - 2025 wskazane zostały trzy główne cele strategiczne: wzmacnianie rodziny poprzez doskonalenie ofert wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego, wspieranie uczestnictwa społecznego oraz wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i starszych, przeciwdziałanie przemocy i ochrona rodziny oraz cele operacyjne i kierunki działań, które precyzyjnie określają rozwiązania, do których zmierzamy.

Określenie celów poprzedzone zostało przeprowadzeniem diagnozy aktualnej sytuacji pomocy społecznej i zidentyfikowaniem problemów społecznych, a także Analizą SWOT, która wskazała słabe strony i zagrożenia występujące w Powiecie Głogowskim. Zakłada się, że problemy zostaną rozwiązane i dzięki temu poprawi się jakość życia mieszkańców Powiatu Głogowskiego.

I OBSZAR - RODZINA

CEL STRATEGICZNY 1: WZMACNIANIE RODZINY POPRZEZ DOSKONALENIE OFERT WSPARCIA ŚRODOWISKOWEGO I INSTYTUCJONALNEGO

II OBSZAR - NIEPEŁNOSPRAWNI I SENIORZY

CEL STRATEGICZNY 2: WSPIERANIE UCZESTNICTWA SPOŁECZNEGO ORAZ WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I STARSZYCH

III OBSZAR - PRZEMOC W RODZINIE

CEL STRATEGICZNY 3: PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY I OCHRONA RODZINY

CEL STRATEGICZNY 1 WZMACNIANIE RODZINY POPRZEZ DOSKONALENIE OFERT WSPARCIA ŚRODOWISKOWEGO I INSTYTUCJONALNEGO
Cele operacyjne i kierunki działań: 1. Profilaktyka oraz pomoc rodzinom w wypełnianiu podstawowych funkcji, zapobieganie kryzysom i zapewnienie opieki dzieciom jej pozbawionym, w tym rozwijanie funkcji asystenta rodziny i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. 2. Poszerzenie spektrum działalności poradnictwa rodzinnego. 3. Zabezpieczenie matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. 4. Wdrażanie nowatorskich projektów sprzyjających wzmocnieniu więzi i budowaniu postaw prospołecznych oraz utrzymanie właściwego standardu w jednostkach pomocy społecznej. 5. Stworzenie różnorodnych form wsparcia dziennego dla dzieci. 6. Prowadzenie kameralnych placówek opiekuńczo - wychowawczych dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. 7. Zapewnienie pomocy dzieciom przebywającym w systemie pieczy zastępczej oraz stałe wspieranie rodzin zastępczych. 8. Wspieranie wychowanków pieczy zastępczej w procesie usamodzielniania. 9. Zacieśnienie współpracy międzyresortowej z podmiotami zaangażowanymi w pomoc społeczną na terenie Powiatu Głogowskiego. 10. Doskonalenie kwalifikacji oraz wymiana doświadczeń osób wspierających rodziny z terenu Powiatu Głogowskiego.
Czas realizacji działań horyzont czasowy realizacji strategii tj. lata 2021 - 2025
Realizatorzy celów i kierunków działań Zarząd Powiatu, Rada Powiatu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne jednostki organizacyjne powiatu, Ośrodki Pomocy Społecznej, placówki pomocowe i oświatowe, policja, Sąd, Prokuratura, komisje problemowe, organizacje pozarządowe.
Ramy i źródła finansowania realizacji celów Rocznie - budżet powiatu i gminy (ok 8 682 000zł.), środki z funduszy zewnętrznych: rządowych (ok. 1 500 000zł), pozarządowych, programów celowych czy europejskich (360 000zł.)
Wskaźniki realizacji działania 1. Liczba rodzin objętych przez placówki pomocy społecznej i wspierania rodziny, w tym liczba rodzin objętych pracą socjalną, asystentem rodziny i koordynatorem. 2. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia poradnictwa rodzinnego. 3. Liczba matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, którym zapewniono wsparcie. 4. Liczba opracowanych i realizowanych projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych, liczba placówek posiadających obowiązujące standardy. 5. Liczba placówek wsparcia dziennego, liczba dzieci korzystających. 6. Liczba całodobowych placówek, liczba dzieci korzystających. 7. Liczba rodzin zastępczych, liczba dzieci w rodzinach zastępczych, liczba oraz wysokość otrzymywanych świadczeń. 8. Ilość osób usamodzielnianych, wysokość otrzymywanych świadczeń. 9. Liczba zorganizowanych spotkań międzyresortowych. 10. Liczba szkoleń kadry pomocy społecznej, liczba superwizji.

CEL STRATEGICZNY 2 WSPIERANIE UCZESTNICTWA SPOŁECZNEGO ORAZ WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I STARSZYCH
Cele operacyjne i kierunki działań:- 1. Realizacja programów z zakresu rehabilitacji społecznej. 2. Pozyskiwanie środków zewnętrznych do realizacji projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych i starszych, szczególnie w zakresie asystencji osobistej, opieki wytchnieniowej i mobilnej rehabilitacji oraz zapobiegania kryzysom. 3. Integracja osób niepełnosprawnych i starszych ze środowiskiem poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych, imprezach integracyjnych. 4. Tworzenie i dalszy rozwój klubów osób niepełnosprawnych i dziennych domów seniora w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i starszych, w tym z zaburzeniami psychicznymi. 5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej. 6. Rozwój doradztwa i poradnictwa oraz wszechstronnej pracy socjalnej z rodzinami osób niepełnosprawnych i starszych, szczególnie na obszarach wiejskich. 7. Kształtowanie świadomości społecznej w zakresie dostrzegania problemów osób niepełnosprawnych i zjawiska starzenia się społeczeństwa. 8. Ścisła współpraca i wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych. 9. Rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach dla osób niepełnosprawnych i starszych. 10. Aktualizacja oraz udostępnianie informacji o instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych. 11. Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej.
Czas realizacji działań horyzont czasowy realizacji strategii tj. lata 2021 - 2025
Realizatorzy celów i kierunków działań Zarząd Powiatu, Rada Powiatu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne jednostki organizacyjne powiatu, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe
Ramy i źródła finansowania realizacji celów Rocznie - budżet powiatu (ok. 68 000zł.) i gminy, środki z funduszy zewnętrznych: rządowych (ok. 600 000zł.), pozarządowych, programów celowych czy europejskich, PFRON (ok. 3 300 000zł.)
Wskaźniki realizacji działania 1. Liczba realizowanych programów, liczba udzielonych dofinansowań oraz kwoty. 2. Ilość projektów realizowanych z środków zewnętrznych. 3. Liczba imprez integracyjnych, ilość uczestników. 4. Ilość klubów i domów dziennego pobytu. 5. Liczba placówek, instytucji dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. 6. Ilość osób korzystających z doradztwa i poradnictwa oraz wsparcia socjalnego. 7. Liczba upowszechniających konferencji, kampanii, materiałów promocyjnych. 8. Liczba wspólnych inicjatyw, liczba zawiązanych partnerstw. 9. Liczba warsztatów, spotkań, szkoleń dotyczących praw i uprawnień. 10. Ilość wydanych informatorów o instytucjach i organizacjach. 11. Ilość zatrudnionych osób niepełnosprawnych w ZAZ.

CEL STRATEGICZNY 3	
PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONA RODZINY	
Cele operacyjne i kierunki działań:	
1. Wsparcie osób doświadczających przemocy w rodzinie. 2. Zwiększanie świadomości społecznej na temat przemocy i jej rodzajów. 3. Edukacja społeczeństwa w sytuacjach występowania przemocy w rodzinie w zakresie reagowania na przemoc, form i rodzajów pomocy. 4. Praca ze sprawcami przemocy w celu minimalizowania zachowań przemocowych poprzez realizację programów korekcyjno - edukacyjnych i psychologiczno - terapeutycznych. 5. Realizacja programów profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. 6. Współpraca z organami ścigania oraz ośrodkami pomocy społecznej w celu docierania do osób dotkniętych przemocą oraz do osób stosujących przemoc. 7. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.	
Czas realizacji działań	
horyzont czasowy realizacji strategii tj. lata 2021 - 2025	
Realizatorzy celów i kierunków działań	
Zarząd Powiatu, Rada Powiatu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i inne jednostki organizacyjne powiatu, ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe, policja, Sąd, Prokuratura, zespoły interdyscyplinarne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacje pozarządowe	
Ramy i źródła finansowania realizacji celów	
Rocznie - budżet powiatu (ok. 130 000zł.) i gminy, środki z funduszy zewnętrznych: rządowych (ok. 11 000zł.), pozarządowych, programów celowych czy europejskich	
Wskaźniki realizacji działania	
1. Ilość bezpłatnych punktów doradztwa i poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego na terenie Powiatu Głogowskiego, ilość osób korzystających z takich form wsparcia. 2. Ilość wydanych i rozdyskrebowanych broszur, ulotek, plakatów i innych artykułów edukacyjnych, ilość bezpłatnych prelekcji, zebrań, szkoleń, warsztatów dotyczących przemocy i jej form, ilość osób biorących udział w/w wydarzeniach. 3. Ilość instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy. 4. Ilość edycji programu korekcyjno - edukacyjnego i programu psychologiczno - terapeutycznego, ilość osób stosujących przemoc biorących udział w programach. 5. Ilość realizowanych programów profilaktycznych na terenie powiatu, ilość osób biorących udział w programach. 6. Ilość pism otrzymanych od instytucji dotyczących przemocy, ilość pism wystosowanych do instytucji dotyczących przemocy, ilość zebrań, spotkań z przedstawicielami różnych podmiotów dotyczących przemocy. 7. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie korzystających z Ośrodka Interwencji Kryzysowej.	

7. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA STRATEGII

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie koordynuje realizację Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Raz do roku przewiduje się ocenę Strategii pod względem realizacji poszczególnych celów, jak również przystawania do obecnych warunków prawnych i społecznych. Podstawowym celem wyżej wymienionych działań będzie dostarczenie praktycznej wiedzy potrzebnej do oceny. Wdrażanie dokumentu monitorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych celów, natomiast ocena stopnia realizacji i osiągniętych efektów dokonywana będzie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie i przedstawiana Radzie Powiatu Głogowskiego.

W oparciu o Strategię sformułowane zostały następujące pytania, które będą monitorowane:

1. Czy występuje zgodność pomiędzy diagnozą, celami, proponowanymi działaniami, wskaźnikami monitoringu i ewaluacji.
2. Czy przyjęte działania przyczynią się do wzmocnienia rodziny poprzez doskonalenie ofert wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego.
3. Czy proponowane działania uwzględniają potrzebę dostosowania działań do istniejących w powiecie potrzeb w zakresie pomocy społecznej.
4. Czy wspieranie uczestnictwa społecznego oraz wyrównywanie szans wpłyną na rozwój systemu pomocy osobom ~~niepełnosprawnym~~ i starszym.
5. Czy przyjęte działania przyczyniają się do zachowania potencjału już tkwiącego w obszarach pomocy społecznej.
6. Czy proponowane działania przyczynią się do lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony rodziny.

Otwarty charakter Strategii gwarantuje uzupełnianie jej o cele i działania, które będą kreatywnie dostosowywane do zmieniających się warunków zewnętrznych i wewnętrznych, zarówno w życiu społecznym, jak i gospodarczym.

8. WSKAŹNIKI STOPNIA EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII

Wskaźniki celu strategicznego nr 1

WZMACNIANIE RODZINY POPRZEZ DOSKONALENIE OFERT WSPARCIA ŚRODOWISKOWEGO I INSTYTUCJONALNEGO

1. Liczba rodzin objętych przez placówki pomocy społecznej i wspierania rodziny, w tym liczba rodzin objętych pracą socjalną, asystentem rodziny i koordynatorem.
2. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia poradnictwa rodzinnego.
3. Liczba matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, którym zapewniono wsparcie.
4. Liczba opracowanych i realizowanych projektów na rzecz rodziny i dziecka oraz liczba osób nimi objętych, liczba placówek posiadających obowiązujące standardy.
5. Liczba placówek wsparcia dziennego, liczba dzieci korzystających.
6. Liczba całodobowych placówek, liczba dzieci korzystających.
7. Liczba rodzin zastępczych, liczba dzieci w rodzinach zastępczych, liczba oraz wysokość otrzymywanych świadczeń.
8. Ilość osób usamodzielnianych, wysokość otrzymywanych świadczeń.
9. Liczba zorganizowanych spotkań międzyresortowych.
10. Liczba szkoleń kadry pomocy społecznej, liczba superwizji.

Wskaźniki celu strategicznego nr 2

WSPIERANIE UCZESTNICTWA SPOŁECZNEGO ORAZ WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I STARSZYCH

1. Liczba realizowanych programów, liczba udzielonych dofinansowań oraz kwoty.
2. Ilość projektów realizowanych z środków zewnętrznych.
3. Liczba imprez integracyjnych, ilość uczestników.
4. Ilość klubów i domów dziennego pobytu.
5. Liczba placówek, instytucji dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
6. Ilość osób korzystających z doradztwa i poradnictwa oraz wsparcia socjalnego.
7. Liczba upowszechniających konferencji, kampanii, materiałów promocyjnych.
8. Liczba wspólnych inicjatyw, liczba zawiązanych partnerstw.
9. Liczba warsztatów, spotkań, szkoleń dotyczących praw i uprawnień.
10. Ilość wydanych informatorów o instytucjach i organizacjach.
11. Ilość zatrudnionych osób niepełnosprawnych w ZAZ.

Wskaźniki celu strategicznego nr 3

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONA RODZINY

1. Ilość bezpłatnych punktów doradztwa i poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego na terenie Powiatu Głogowskiego, ilość osób korzystających z takich form wsparcia.
2. Ilość wydanych i rozdyskrebowanych broszur, ulotek, plakatów i innych artykułów edukacyjnych, ilość bezpłatnych prelekcji, zebrań, szkoleń, warsztatów dotyczących przemocy i jej form, ilość osób biorących udział w/w wydarzeniach.
3. Ilość instytucji udzielających pomocy osobom doświadczającym przemocy.
4. Ilość edycji programu korekcyjno - edukacyjnego i programu psychologiczno - terapeutycznego, ilość osób stosujących przemoc biorących udział w programach.
5. Ilość pism otrzymanych od instytucji dotyczących przemocy, ilość pism wysłanych do instytucji dotyczących przemocy, ilość zebrań, spotkań z przedstawicielami różnych podmiotów dotyczących przemocy.
6. Liczba osób dotkniętych przemocą domową korzystających ze schronienia

9. KONSULTACJE SPOŁECZNE

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 poddana została szerokim konsultacjom społecznym, które pozwoliły na zbudowanie wzajemnego zaufania i zrozumienia przy realizacji działań wynikających ze Strategii. Projekt Strategii został zamieszczony na stronie internetowej www.pcpr.glogow.pl gdzie w formie formularza dotyczącego Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych mieli możliwość wyrazić swoją opinię lub propozycję zmian. Ponadto Projekt Strategii był dostępny do zapoznania się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie w celu ewentualnego złożenia wniosków. Przyjęto również możliwość składania uwag drogą elektroniczną na adres: pcpr_glogow@op.pl.

Konsultacje Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 trwały do dnia 31 stycznia 2021 roku. W ustalonym terminie nie wniesiono żadnych wniosków czy uwag.

10.REKOMENDACJE

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 jest kontynuacją i nawiązaniem do założeń dokumentu strategicznego „Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 - 2020”. Projekt Strategii został przedstawiony Dyrektorom Miejskiego i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej, którzy przyjęli projekt dokumentu, co wyrazili w postaci listów intencyjnych. Akceptacja tego dokumentu przez tak szerokie grono opiniujących utwierdza nas w przekonaniu, że dokument ten spełnia warunki formalne, prawne, ustawowe i merytoryczne. Dokument ten zgodny jest z założeniami Dolnośląskiej Strategii Integracji Społecznej na lata 2021 - 2030.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 posiada cechy kluczowe dla programowania strategicznego:

- **wielowymiarowy charakter**, bowiem dotyczy problemów społecznych trudnych do rozwiązania odczuwanych przez duże grupy szczególnie zagrożone,
- **spójność między celami** w powiązaniu z innymi celami jak np. rozwoju ekonomicznego,
- **horyzontalność** w odniesieniu do różnych sektorów w powiązaniu z edukacją, opieką zdrowotną, wymiarem sprawiedliwości,
- **podejście systemowe** poprzez logicznie powiązane w całość działania rozciągnięte w czasie,
- **partycypacji społecznej** poprzez angażowanie partnerów posiadających doświadczenie i wiedzę,
- **elastyczność i ciągłość** programując, że założone działania będą kreatywne, dostosowane do zmieniających się warunków w otoczeniu,
- **ewaluowanie i monitorowanie działań**, dzięki czemu możliwa jest kontrola nad jakością działań i osiągniętych rezultatów.

List intencyjny

*Miejskiego i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej
w sprawie Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
na lata 2021 - 2025*

*Jako przedstawiciele Miejskiego i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej pragniemy wyrazić pozytywną opinię na temat projektu Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 opracowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie. Przedłożony projekt Strategii uwzględnia programy pomocy społecznej, wspierania osób **niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania przemocy** w rodzinie, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.*

Przedstawiony do konsultacji projekt Strategii zawiera diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym Strategią, określa cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki niezbędnych działań, sposób realizacji Strategii, jej ram finansowych oraz wskaźniki realizacji działań.

Aktywny udział przy opracowaniu analizy SWOT oraz konsultowaniu tego dokumentu pozwala na stwierdzenie, że Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 stanowi długookresowy plan działań określający strategiczne cele rozwoju Powiatu Głogowskiego zgodny z potrzebami jego mieszkańców. Przyjęcie Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 daje szansę na pozytywne zmiany i budowanie systemowego oparcia społecznego.

DYREKTOR

Karina Taudal

Dyrektor MOPS Głogów

KIEROWNIK

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Głogowie

mgr Dorota Szczygińska

Kierownik GOPS Głogów

KIEROWNIK

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Ewelina Maruchank

Kierownik GOPS Jerzmanowa

DYREKTOR

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli

mgr Dorota Młodecka

Nadzająca organizację pomocy społecznej

Dyrektor GOPS Kotla

KIEROWNIK

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pęcławie

mgr Dorota Szczygińska

Kierownik GOPS Pęcław

DYREKTOR

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żukowicach

mgr Ewelina Maruchank

Dyrektor GOPS Żukowice

11. REALIZATORZY STRATEGII I PODZIĘKOWANIA

Poniżej przedstawiamy wykaz podmiotów funkcjonujących na terenie Powiatu Głogowskiego, które w różnej formie i na różnym etapie uczestniczyły w tworzeniu Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025.

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie - koordynator
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach z siedzibą w Nielubi
6. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu
7. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Głogowie
8. Komenda Powiatowa Policji w Głogowie
9. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Miejskiej Głogów
10. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Wiejskiej w Głogowie
11. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jerzmanowej
12. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kotli
13. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żukowicach
14. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pęcławiu
15. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie
16. Miejskie Centrum Wspierania Rodziny
17. Sąd Rejonowy w Głogowie
18. Starostwo Powiatowe w Głogowie
19. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Głogowie
20. Urząd Miejski w Głogowie
21. Organizacje pozarządowe funkcjonujące na terenie Powiatu Głogowskiego

Z prawdziwą przyjemnością pragniemy podziękować wszystkim podmiotom za współtworzenie Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 i współpracę przy zebraniu dokumentów i określeniu celów niezbędnych do jej opracowania. Ponadto dziękujemy za udział w konsultacjach społecznych i zabranie głosu. Poparcie jakie otrzymaliśmy podczas realizacji tego zadania przyczyniło się do osiągnięcia zamierzonego celu. Jesteśmy przekonani, że realizacja Strategii będzie wyzwaniem na kolejnych pięć lat i przyniesie pozytywne zmiany w sferze polityki społecznej.

D Y R E K T O R
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Głogowie
mgr Krystyna Pająk-Olejniczak
Specjalista organizat. pomocy społecznej

12. WYKAZ ŹRÓDEŁ

1. REGIOset. Mapa Polski z zaznaczonymi województwami i Powiatem Głogowskim.
2. Raport o stanie Powiatu Głogowskiego.
3. „Województwo Dolnośląskie. Podregiony. Powiaty. Gminy 2017” Urząd Statystyczny we Wrocławiu.
4. Główny Urząd Statystyczny w Warszawie.
5. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy za rok 2017.
6. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy za rok 2018.
7. Sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy za rok 2019.
8. Dane udostępnione z MOPS w Głogowie.
9. Dane udostępnione z GOPS w Głogowie.
10. Dane udostępnione z GOPS w Kotli.
11. Dane udostępnione z GOPS w Pęcławiu.
12. Dane udostępnione z GOPS w Żukowicach.
13. Dane udostępnione z GOPS w Jerzmanowej.
14. Dane udostępnione ze Starostwa Powiatowego w Głogowie.
15. Dane udostępnione z Urzędu Miejskiego w Głogowie.
16. Dane udostępnione z Urzędu Gminy w Kotli.
17. Dane udostępnione z Urzędu Gminy w Jerzmanowej.
18. Dane udostępnione z Urzędu Gminy w Pęcławiu.
19. Dane udostępnione z Urzędu Gminy w Żukowicach.
20. Dane udostępnione przez Miejskie Centrum Wspierania Rodziny w Głogowie.
21. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2020.
22. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r.
23. Pedagogika i profilaktyka społeczna red. Mariusz Z. Jędrzejko, Adam Szwedzik 2018.
24. Biuro Analiz i Dokumentacji, Zespół Analiz i Opracowań Tematycznych, Opracowanie tematyczne OT-601 kwiecień 2011r. „Starzenie się społeczeństwa polskiego i jego skutki”.
25. Źródło: Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2017r. stan w dniu 31 XII, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2017).

13. WYKAZ WYKRESÓW

- Wykres nr 1** Powierzchnia gmin Powiatu Głogowskiego.
- Wykres nr 2** Zaludnienie gmin Powiatu Głogowskiego.
- Wykres nr 3** Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez OPS funkcjonujące na terenie Powiatu Głogowskiego w 2017 roku.
- Wykres nr 4** Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez OPS funkcjonujące na terenie Powiatu Głogowskiego w 2018 roku.
- Wykres nr 5** Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez OPS funkcjonujące na terenie Powiatu Głogowskiego w 2019 roku.
- Wykres nr 6** Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie w latach 2017 - 2019.
- Wykres nr 7** Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Głogowie w latach 2017 - 2019.
- Wykres nr 8** Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli w latach 2017 - 2019.
- Wykres nr 9** Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pęcławiu w latach 2017 - 2019.
- Wykres nr 10** Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowicach w latach 2017 - 2019.
- Wykres nr 11** Dominujące przyczyny udzielania pomocy rodzinom przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jerzmanowej w latach 2017 - 2019.
- Wykres nr 12** Liczba rodzin zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2017 - 2019.
- Wykres nr 13** Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Głogowskiego w latach 2017 - 2019.
- Wykres nr 14** Kwoty przekazane usamodzielniającym się wychowankom w 2017 roku.
- Wykres nr 15** Wysokość wypłaconych świadczeń ogółem w 2017 roku.
- Wykres nr 16** Kwoty przekazane usamodzielniającym się wychowankom w 2018 roku.
- Wykres nr 17** Wysokość wypłaconych świadczeń ogółem w 2018 roku.
- Wykres nr 18** Kwoty przekazane usamodzielniającym się wychowankom w 2019 roku.
- Wykres nr 19** Wykres nr 19 Wysokość wypłaconych świadczeń ogółem w 2019 roku.
- Wykres nr 20** Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych jako przyczyna udzielania rodzinom pomocy przez OPS w latach 2017 - 2019.

- Wykres nr 21** Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych na tle innych przyczyn udzielania wsparcia przez Ośrodki Pomocy Społecznej.
- Wykres nr 22** Podział środków na poszczególne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej w latach 2017 - 2019.
- Wykres nr 23** Struktura płci osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Głogowskiego.
- Wykres nr 24** Liczba wydanych orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia z uwzględnieniem struktury zamieszkania osób niepełnosprawnych.
- Wykres nr 25** Liczba wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia z uwzględnieniem struktury zamieszkania osób niepełnosprawnych.
- Wykres nr 26** Powody przyznawania świadczeń pomocy społecznej- osoby niepełnosprawne i długotrwale chore klienci OPS.
- Wykres nr 27** Ubóstwo jako przyczyna udzielania rodzinom pomocy przez OPS w latach 2017-2019.
- Wykres nr 28** Liczba osób przebywających w noclegowni im. Brata Alberta w Głogowie.
- Wykres nr 29** Liczba osób przebywających w Schronisku dla osób bezdomnych im. św. Siostry Faustyny w Żukowicach
- Wykres nr 30** Osoby w wieku 60+ zamieszkujące na terenie Gmin Wiejskich Powiatu Głogowskiego w roku 2017.
- Wykres nr 31** Osoby w wieku poprodukcyjnym zamieszkujące na terenie Gmin Wiejskich Powiatu Głogowskiego w roku 2018.
- Wykres nr 32** Osoby w wieku poprodukcyjnym zamieszkujące na terenie Gmin Wiejskich Powiatu Głogowskiego w roku 2019.
- Wykres nr 33** Obszary działalności.
- Wykres nr 34** Realizowane działania.
- Wykres nr 35** Formy udzielanej pomocy.
- Wykres nr 36** Przyczyny udzielania pomocy.
- Wykres nr 37** Zasoby.

14. WYKAZ TABEL

Tabela nr 1	Gęstość zaludnienia gmin wiejskich Powiatu Głogowskiego.
Tabela nr 2	Podstawowe dane demograficzne gmin Powiatu Głogowskiego.
Tabela nr 3	Prognoza liczby ludności Powiatu Głogowskiego do roku 2050.
Tabela nr 4	Świadczenia udzielone rodzinom zastępczym w roku 2017.
Tabela nr 5	Świadczenia udzielone rodzinom zastępczym w roku 2018.
Tabela nr 6	Świadczenia udzielone rodzinom zastępczym w roku 2019.
Tabela nr 7	Świadczenia przyznane w latach 2018 - 2019.
Tabela nr 8	Liczba osób korzystających ze wsparcia w Domach Pomocy Społecznej w Głogowie.
Tabela nr 9	Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domach Pomocy Społecznej w Głogowie.
Tabela nr 10	Liczba osób korzystających ze wsparcia w Powiatowym Środowiskowym Domu Samopomocy w Głogowie.
Tabela nr 11	Napływ dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Głogowskiego.
Tabela nr 12	Zestawienie średniego miesięcznego kosztu utrzymania w placówkach opiekuńczo - wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Głogowskiego.
Tabela nr 13	Zestawienie osób korzystających ze schronienia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Głogowie w latach 2017 - 2020.
Tabela nr 14	Rozpatrywane problemy poradnictwa rodzinnego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Głogowie w latach 2017 - 2020.
Tabela nr 15	Zapotrzebowanie na asystentów rodziny w poszczególnych gminach.
Tabela nr 16	Liczba osób, którym udzielono pomocy w latach 2017 - 2019.
Tabela nr 17	Przemoc w rodzinie w latach 2017 - 2019.
Tabela nr 18	Realizacja Programu korekcyjno - edukacyjnego.
Tabela nr 19	Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie ze środków PFRON w Głogowie z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności.
Tabela nr 20	Ilość wydanych orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia przez PZON w Głogowie z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności.
Tabela nr 21	Ilość wydanych orzeczeń dla osób do 16 roku życia przez PZON w Głogowie.
Tabela nr 22	Bezrobocie w Powiecie Głogowskim w latach 2017 - 2019.

- Tabela nr 23** Bezrobocie wśród kobiet w Powiecie Głogowskim w latach 2017 - 2019.
- Tabela nr 24** Bezrobocie wśród mężczyzn w Powiecie Głogowskim w latach 2017 - 2019.
- Tabela nr 25** Bezrobocie w Powiecie Głogowskim: napływ i odpływ.
- Tabela nr 26** Liczba osób bezdomnych w poszczególnych gminach.
- Tabela nr 27** Osoby uzależnione korzystające ze wsparcia Głogowskiego Szpitala Powiatowego w latach 2017 - 2019.
- Tabela nr 28** Liczba osób korzystających z Poradni Leczenia Uzależnień.
- Tabela nr 29** Liczba mieszkańców Głogowa (zameldowanych na pobyt stały) według wieku w roku 2017.
- Tabela nr 30** Liczba mieszkańców Głogowa (zameldowanych na pobyt stały) według wieku w roku 2018.
- Tabela nr 31** Liczba mieszkańców Głogowa (zameldowanych na pobyt stały) według wieku w roku 2019.

15. WYKAZ RYSUNKÓW

- Rysunek nr 1** Powiat Głogowski na mapie kraju.
- Rysunek nr 2** Powiat Głogowski na mapie Województwa Dolnośląskiego.
- Rysunek nr 3** Podział Powiatu Głogowskiego na poszczególne gminy.

Projekt Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 - 2025 został przedstawiony do konsultacji instytucjom i organizacjom pozarządowym działającym w sferze pomocy społecznej na terenie Powiatu Głogowskiego.

**Opracowanie: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie:
mgr Ewa Szatkowska, mgr Monika Ignasiak, mgr Karolina Darnikowska, mgr Anna
Rybka**

**pod kierunkiem
Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie:
mgr Krystyny Piaseckiej - Olejniczak - specjalisty organizacji pomocy społecznej**

D Y R E K T O R
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Głogowie
mgr Krystyna Piasecka-Olejniczak
Specjalista organizacji pomocy społecznej